

ZPRÁVA O ČTVRTÉM SYNODU ČESKOBATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ,

který zasedal v Praze na Král. Vinohradech

od 20. do 24. června 1927.

*Dle protokolů synodních
z uložení synodu sestavil a vydal synodní výbor
Českobatrské církve evangelické.*

V PRAZE 1927.

Nákladem synodního výboru Českobatrské církve
evangelické v Praze II., Jungmannova tř. 15.
(Husův dům).

A. Svolání, zahájení, ustavení synodu.

Čtvrtý synod byl svolán ve smyslu §§ 93 a 101, 16 církevního zřízení z 8. února 1922 synodním výborem na pondělí 20. června 1927 a dny následující do českobratrského evangelického sborového domu v Praze na Vinohradech, Korunní 62, a to přípisem synodního výboru, datovaným 1. června 1927 č. 1139. Pozvání k synodu bylo provázáno obšírnou zprávou synodního výboru, jež obsahovala program a seznam členů synodu i jejich náhradníků, dále přehled církevních událostí za poslední dva roky, přehled činnosti synodního výboru i jednotlivých odborů (komisí), zvolených na druhém a třetím synodu, a zvláště pak návrhy, které měl synod projednávat. Současně s touto „Zprávou“ rozeslán byl členům synodu odděleně tištěný návrh směrnic minimálních příjmů duchovenských spolu s ustanovením o platěch, jež sbory mají ze svých vlastních prostředků svým duchovním poskytovat, a návrh disciplinárního řádu pro funkcionáře českobratrské církve evangelické. Mimo to 14. června poslán byl všem členům synodu spis „Zásady českobratrské církve evangelické“, vypracovaný z usnesení třetího synodu a z uložení zvláštního výboru k tomu zvoleného profesorem Husovy evangelické bohoslovecké fakulty dr. J. L. Hromádkou. Spis byl podán jako návrh dotyčného odboru čtvrtému synodu.

Zahájení synodu předcházely služby Boží, konané v pondělí 20. června 1927 o půl 6. hod. odpolední v modlitebně na Vinohradech, při nichž kázání na text Skutk. 3, 19—21 vykonal konsenior Viktor Szalatnay z Kutné Hory. Kázání jeho jest otištěno v příloze.

Po ukončení služeb Božích zahájil o půl 7. hod. senior Josef Souček z Prahy, předseda synodu i synodního výboru, jednání synodní nejprve čtením z Písma 1. Petr. 2, 1—10 a pak tímto slovem:

„Shromáždili jsme se ke čtvrtému synodu své znovu uspořádané spojené církve. Máme zase po dvou letech přehlédnouti své řady, práci i stav celé církve, její pokrok, snad i její poklesnutí, její potřeby a její naděje.

Jsme již v devátém roce svého znovuzřízení. Příštího roku bude tomu 10 let, co jsme jakoby uzavřeli novou smlouvu mezi sebou i před Bohem. Ale již dnes je tomu 10 let, co jsme počali připravovati nové uspořádání své církve. Když r. 1917 ukazovaly se červánky nového dne, nového pro náš národ i pro naši církev, sešli se dne 16. května t. r. zástupcové obou historických církví našich ve sborové místnosti Klimentské fary, aby se poradili, co by se mělo činiti v onom nově svítajícím dni. Dr. Hromádka a já byli jsme pověřeni nastíniti jakýsi program. A program ten vyjádřen byl tímto

slovem: „Čeští evangelíci cítí potřebu i touhu, aby zřízena byla samostatná česká národní církev evangelická, aby na základě české reformace povstala jednota obou historických církví evangelických.“ Program tedy byl: samostatnost českých církví, postavení se na základ české reformace, a v tom i spojení v církev jednu. Byly pověděny také i důvody této snahy i prostředky, jak dosáhnouti cíle.

Uskutečnění programu stalo se za jeden rok na to a to v míře roku 1917 ještě nečekané. Tenkrát ještě počítalo se aspoň částečně s možností trvání Rakouska. Avšak přišel převrat a církve naše se osamostatnily, od církví nečeských se odtrhly, a na základě české reformace spojily v jednu.

A tak když dnes po 10 letech přehlížíme stav své církve, ptáme se, zdali pak to vše, co jsme chtěli, se vydařilo, zdali to bylo dobré a prospěšné a tedy zdali i podle vůle Boží?

Nejprve ono spojení církví. Bylo to dobré? Četli jsme před nedávnem v evangelickém časopise slovenském, že naše spojení jest příklad odstrašující. Toto tvrzení jistě nás překvapí a nevíme, odkud dotyčný pisatel onoho článku měl své informace. Ale soudím, že jsme všichni přesvědčení a že zkušenost několikaletá nám to potvrzuje, že spojení naše bylo dobré. My dnes skoro už zapomínáme na své dřívější rozdělení. Ano, zdá se nám dokonce, že jsme se stali jednou církví až příliš rychle a snadno. Snad někdo v té snadnosti, s jakou jsme se sloučili, vidí jakousi mělkost a přílišnou hotovost. Snad je v české nátuře, že u nás nebylo nikdy tak silného zdůrazňování dogmatické stránky náboženství, zvláště menších a jemnějších dogmatických rozdílů, ale mám za to, že tato snadnost ležela hlavně v naší historii a v tom faktu, že ono rozdělení dřívější nestalo se z důvodů vnitřních, nýbrž zevnějších. A proto důvod, že spojení církví tak snadno nastalo, byl v samém charakteru a historii našich církví a byly to také i příčiny náboženské a mravní, jež k tomu přispěly. Proto bylo to spojení tak klidné, beze všech otřesů. A jistě nebylo na škodu, nýbrž na prospěch i náboženství i církve naší.

Bývalá žárlivost, nedůvěra, třenice, čehož jsme vždycky želeli, přestaly, tak jak jsme očekávali. Uvažme pak, jak by to bylo vypadalo, nebýti této jednoty, když přišlo hnutí přestupové. Kdyby obě církve zůstaly nespojeny, bylo by to vedlo jistě k velikým hořkostem a k pohoršení a bylo by to kamenem úrazu pro ty, kteří se k nám blížili. A když byly organisovány nové sbory, nastaly by obzvláště zjevy pohoršlivé a pro náboženskou práci škod-

livé, neboť na mnohých místech byly by najednou sbory dva. Pravda, v životě církve jest devět let doba dosti krátká, ale již to, co za těch devět let vidíme, jest nám příčinou k díkůčinění za to, že jsme byli vedeni k jednotě. Doufám také, že jsme si vzájemně byli až dosud k prospěchu a k povzbuzení. Jestliže se snad ještě dnes dají rozčleniti ve spojeném bloku našich církví dva proudy, jak to bývá při spojení dvou řek, přece můžeme říci, že žádný nás již nerozdělí a že přijde doba, kdy nás žádný už od sebe nerozezná.

A jak jest to se znárodněním církve naší, to jest s odtržením od jinojazyčných církví evangelických v naší republice? Je to dobré? Nejprve musíme říci, že po převratu rozdělení evangeliků podle národnosti bylo nutné, i bez našeho úsilí o to. Německá evangelická církev, a sotva i polská, nebyly by ve spojení s námi zůstaly. A potom, sloučení našich dvou církví bylo možné jenom na základě české reformace. A tak marno jest říkat, že jsme tím opustili myšlenku, že Kristovo náboženství překlenuje rozdíly národnostní. Však tento krok nepřispěl k rozšíření nedůvěry mezi národnostmi u nás, nýbrž naopak. Dříve byli jsme podle zákona jednou církví bez rozdílu národností, ale bližších nějakých přátelských styků nebylo mezi námi takřka žádných. Neboť ono dřívější spojení nebylo dobrovolné, nýbrž oktrojované a necítili jsme se, zejména my, čeští evangelíci, svobodní a rovnoprávní. Byli jsme jako pod poručenstvím jiných. Avšak jen styky vycházející ze svobody, z dobré vůle a z Ducha Kristova, sbližují. A tak dnes poměr náš i k německé církvi i k polské církvi je přátelštější nežli byl dříve. Federace církví evangelických, ke které, doufáme, připojí se i Němci, bude mít větší cenu, nežli dřívější oktrojované sloučení bez rozdílu národnosti.

A také nelze říci, že naše osamostatnění stalo se z pohnutek národních. Jsou různé pohnutky národní, jsou národní pohnutky politické nebo hospodářské, mocenské nebo kulturní, ale jsou také národní pohnutky náboženské a mravní. A takové byly naše pohnutky. Jednalo se o náboženství, ovšem o náboženství našeho národa především. Avšak i Husovi a Lutherovi šlo především o náboženství vlastního národa. Chtěli jsme osamostatněním a spojením odstraniti překážky, které pro evangelium stály v cestě k srdci našeho národa. Dr. Hromádka ve své přednášce tenkrát řekl, že jen církev vybudovaná na náboženských základech domácí naší reformace může mít dosti síly, aby vzbudila ohlas v srdcích našeho lidu.

A samostatnost naše sama, které církvi dosáhla, byla ku prospěchu nebo ke škodě?

Tenkráté tvrdili jsme, že odvislost od jiných škodí církevně i nábožensky, zbavuje vlastní zodpovědnosti, vede k spoléhání na větší a silnější církev, podlamuje úsilí vlastní a to po všech stránkách církevní činnosti. Soudíme pak, že naše odvržení jiné ruky, která nad námi vládla, podírala a učila, bylo a jest dobré. Byli jsme ovládáni, dnes sami se spravujeme zástupci svobodně volenými. A soudím, že jsme obstáli v této zkoušce, že se řád upevnil, vědomí naše, podrobiti se řádu, sílí. Mám také zato, že i podmínky hospodářské se zlepšily následkem rostoucího vědomí vlastní odpovědnosti. O státní dotaci může býti různé mínění, ale v tom můžeme býti zajedno, že v souvislosti s ní dosaženo bylo, aby sborové majetnější zvýšili své příplatky na služné farářské tak, aby kazatelé na sborech chudších mohli míti příjmy větší. I to je kus práce pro celkové dobro církve. A tak lze tvrditi, že zlepšily se hmotné podmínky našich kazatelů a zejména, že se zajistily aspoň minimální příjmy našim pensistům a pensistkám. Rovněž i ve věcech náboženského života vědomí vlastní odpovědnosti přispívá k hledání cest k plnějšímu životu náboženskému, k buzení svědomí a k lepší výchově, ač ovšem jsou to jenom začátky.

S osamostatněním pak souvisí také zřízení *bohoslovecké fakulty* Husovy. To jest pro nás dnes i do budoucnosti veliký dar. Pravda, my školy té nevydržíme ze svých prostředků, avšak ti, kteří na ní působí, jsou z naší církve a všechno pak, co vidíme z působení a z výsledků této školy, naplňuje nás radostí a nadějí. Vidíme slibné počátky naší českobratrské theologie, naší náboženské práce myšlenkové a literární. Vidíme, kterak naše myšlenky a zásady vlivem působení této školy vnikají do našeho tisku, hlas náš jest vítán a respektován. A i když se vyskytnou spory v této myšlenkové a náboženské činnosti, není radno se proto horšiti aneb odsuzovati. Chceme-li míti svou theologii, bezpochyby, že se musíme i smířiti s různými náhledy, které se mezi sebou budou porovnávat i v tisku. Vedle této stránky je význam naší fakulty vidět hlavně ve výchově našich kazatelů. Nyní vycházejí mladí pracovníci z naší vlastní školy a můžeme s radostí povědět, že vycházejí z ní po pravidle s dobrou přípravou a to jak po stránce bohosloveckého vzdělání, tak i po stránce náboženské opravdovosti. Zdá se mi, že jsou statečnější a pro svou práci v naší církvi připravenější, než jsme bývali my. Vychováni jsou uprostřed našeho českého života kulturního a vyrovnávají se, nebo se začínají vyrovnávat s různými směry i protináboženskými už během svého studentského života a za vedení svých učitelů. Nabývají větší jistoty, že náboženský

základ jejich ob stojí proti všemu, a jsou schopni i hotovi základ tento hájiti i perem.

Avšak řekne snad někdo, že záleží nejvíce na tom, zdali naše osamostatnění a spojení prospělo duchovnímu a mravnímu životu našeho lidu. Jest zbožnost naše hlubší a vroucnější, naše odpovědnost citlivější, život náš evangeliu Kristovu věrnější a jest celá církev naše, více než byla, městem na hoře ležícím? A na tu otázku ovšem odpovídá nám již sama zpráva, kterou jsme pro synod připravili. Z ní je viděti mdloba, nemoc a mnohé poskvrny na našem těle. Avšak čekali jsme, že osamostatnění a spojení našich církví všechny tyto nedostatky a mdloby naše uzdraví? To samo o sobě nemůže přinést nové síly a stvořit nové lidi. Ono může a má odstraniti překážky života, který už tu jest, anebo který může býti; může spojit síly a učiniti cestu a možnost pro různé instituce, které by přispěly k využití a vývoji sil a duchovního života a věrnějšímu vážení z pramene všech duchovních sil. Jako v celém národě našem, svoboda a samostatnost nedala nám nových lidí, ač mnozí snad to čekali. Noví lidé mohou vyrůst ze zdrojů, ke kterým svoboda uvolňuje cestu. A jestliže tyto zdroje se nenajdou, anebo pohrdne-li se jimi, svoboda sama nových, lepších lidí nevytvoří. Tak jest i v naší církvi. Jest mnoho zlého při nás, jsou zjevy úpadku, lhostejnosti a opouštění základů evangelia, ale přece — jak jsem naznačil — jsou tu také ukázky, že začíná prouditi nový duch a že i budují se nové nástroje a nové cesty pro práci náboženskou u nás. Připomínám založení Misijní školy v Olomouci, organisovanější práci mezi mládeží a to i ve Svazu mládeže dospívající i ve Svazu Nedělních škol.

Ovšem těmito slovy naděje nechci říci, abychom se nijak neznepokojovali vzhledem k své církvi a neříkali, že se všechno už napraví... Bez lidského úsilí a bez bolesti, bez úzkosti, bez sebeobvinění, bez pokání není nikdy cesta k nápravě. A proto, i když na tomto synodu si opět také uvědomujeme, jací jsme, nemůžeme býti nedotčení, máme-li posud lásku k dědictví Božímu v naší zemi. Význam našeho shromáždění leží jistě také v tom, abychom poznáním stavu své církve byli probuzeni k silnějšímu vědomí svých vin, ale ovšem také k větší lásce a horlivosti pro celou církev, k hlubšímu pochopení velikosti toho, proč ona tu jest, jakož i k povzbuzení úsilovněji a obětavěji pracovati pro ni a pro její úkoly. A v tomto duchu se radíme, usnášejme, abychom dali se vésti jednou společnou touhou sloužiti království Božímu a jednou

láskou a oddaností k dědictví otců, a tak z milosti Boží i přispěli k tomu, aby naše církev se povznesla z prachu, očistila se a vzkvetla a žila k slávě Boží a k rozšíření panství Jeho na zemi.“

Modlitbou zakončil senior Souček tento svůj proslov, načež přivítal některé přítomné hosty, a to zejména dra Václ. Losu z Pittsburku, dra D. Macleana, profesora Svobodné skotské církve (Free Church of Scotland) z Edinburku a dra S. Zwemera, misionáře mezi mohamedány, z Kahýry.

Vyvoláváním jmen členů synodu a odevzdáním legitimací bylo zjištěno, že ze 109 oprávněných poslanců nebo jejich náhradníků jest při zahájení přítomno 98 členů. Dalších šest poslanců ohlásilo svou přítomnost od úterý 21. června, takže synodu se zúčastnili celkem 104 poslanci, resp. s dvěma dalšími (Beneš z Krouné a Souček z Tabora) telegraficky povolanými náhradníky 106 poslanců. I konstatoval proto předseda senior Souček, že synod jest usnášení schopný a prohlásil jej formálně za zahájený.

Omluvili se tito poslanci: J. Pohanka, seniorát. kurátor z Plzně; B. Holý z Přestic; Karel Hadač, farář z Lysé; L. Teplý, seniorátní kurátor z Hlinska; B. Baštecký, farář v Pustém Rybném; B. Vávra z Malinného; Jan Václavík, konsenior z Krucemburku; Jos. Matonoha z Olešnice; G. Winkler, konsenior z Hošťálkově; Josef Hovadík, senior. kurátor ze Vsetína; Josef Vincourek z Prostějova; Fr. Kotas ze Slezské Ostravy; J. Porubják ze Vsetína. — Misto všech těchto bratří přítomni byli náhradníci. Toliko za bratry Pohanku, Bašteckého a Porubjáka nebyl přítomen nikdo, čímž celkový počet poslanců klesl o tři, ze 109 na 106 osob.

Synodu obcovali tito členové:

Za synodní výbor:

1. Josef Souček, senior a farář v Praze-II., 1211.
2. Th. Dr. Ferd. Hrejsa, profesor a náměstek seniorův v Praze-I., č. 1045.
3. Ferd. Kavka, ředitel továrny a synodní kurátor v Praze-VII., čis. 759.
4. PhDr. Ant. Boháč, ministerský rada v Praze-II., Podskalská 31, člen synodního výboru.
5. JUDr. Josef Král, vrchní finanční rada v Praze-VII., Plynární 1031, člen synodního výboru.
6. František Prudký, farář v Olomouci, člen synodního výboru.

Za seniorát pražský:

7. Stanislav Čapek, konsenior, Praha-I., 1045.
8. Bedřich Černík, majitel zasílat. závodu a seniorátní kurátor, Praha-II., Havlíčkovo nám. 3.
9. Th. Dr. Frant. Bednář, farář v Praze-II., Klimentská 18.
10. Bedřich Jerie, farář v Praze-XII., Korunní 62.
11. Josef Šlechta, farář v Soběhrdech, p. Benešov u Prahy.
12. MUDr. Adolf Lukl, Praha-XII., Budečská 34.
13. PhDr. Jindřich Hrozný, Praha-VII., Jirečkova 17.
14. Prof. dr. E. Smetánka, Smíchov, u Santošky 11.

Za seniorát plzeňský:

15. Karel Machotka, konsenior, Plzeň. Prokopova 27.
16. Jaromír Kryštůfek, farář v Kralovicích.

17. Karel Hájek, farář v Domažlicích.
18. Ebenezer Otter, farář v Plzni-III, Tř. Čes. Bratři 3.
19. JUDr. Stan. Zima, advokát ve Strakoniciích.
20. Václav Hach, vrchní oficiál státních drah, Domažlice (jako náhradník).
21. Ing. Arnold Chvojka, Plzeň, Sedláčkova 38.

Za seniorát podřipský:

22. Josef Kulík, konsenior, Libkovice, p. Roudnice n. L.
23. Vladimír Soukup, ředitel fil. Živnobanky a seniorátní kurátor, Mělník.
24. Vlast. Juren, farář v Lounech, Prokopova 559.
25. Benjamin Fleischer, farář v Roudnici n. L.
26. Josef Kantorek, farář na Mělniku.
27. Jaroslav Šustr, statkář v Bechlině, p. Roudnice n. L.
28. Josef Štěpán, statkář ve Stránce, p. Mšeno u Mělníka.
29. Raimund Vobořil, vrchní herní správce, Roudnice n. L.

Za seniorát poděbradský:

30. Jarolím Nešpor, konsenior, Chleby, p. Ronov-Oskořinek.
31. Josef Holý, ředitel cukrovaru a seniorátní kurátor, Mochov u Brandýsa n. L.
32. Frant. Šustr, farář v Poděbradech.
33. Ladislav Juren, farář v Nymburce.
34. Oskar Opočenský, farář, Ml. Boleslav, Husova 199 (jako náhradník).
35. Jan Kubiček, statkář v Hořátku č. 47, p. Nymburk.
36. Frant. Kulich, uzenář v Poděbradech.
37. Václav Vokoun, statkář, Sádky u Poděbrad.

Za seniorát královéhradecký:

38. Josef Čapek, konsenior, Třebechovice pod Orebem.
39. Jiří Vedral, obchodník a seniorátní kurátor, Libštát u Seml.
40. Oskar Opočenský, farář v Klášteře, p. Bolehošť u N. Města nad Metují. (Od 23. června jako náhradník A. Novotný, farář z Hradce Králové.)
41. Štěpán Pavlinec, farář v Černilově u Hradce Králové.
42. Frant. Ženatý, farář v Semonicích, p. Černožice-Čáslavky.
43. MUDr. Ad. Švanda, plukovník v. v., Hradec Králové.
44. Frant. Procházka, kurátor ve Dvoře Králové, Hankovo náměstí 1128.
45. Václav Hojný, kurátor v Černilově.

Za seniorát čáslavský:

46. Viktor Szalatnay, konsenior, Kutná Hora.
47. Jan Urbánek, ředitel pojišťovny a senior. kurátor, Plaňany. (Jen do 22. června; od 23. června: Jan Havelka z Radovesnice.)
48. Miloslav Novák, farář v Kolině.
49. Jan Vl. Šebesta, farář v Pečkách na dráze.
50. Jaroslav Řepa, farář ve Velimi.
51. Václav Havelka, statkář v Čáslavi.
52. Jan Havelka, velkostatkář Radovesnice, p. Žiželice. (Od 23. června nastoupil místo něho jako náhradník Josef Blecha ze Štitar u Kolína.)
53. Jan Vejnar, řídící učitel v. v. Bojmany, p. Žehušice u Čáslavě.

Za seniorát chrudimský.

54. Josef Nešpor, konsenior, Chrudim.
55. Jan Strítezský, profesor a seniorátní kurátor, Chrudim.
56. Rudolf Medek, farář v Bučině, p. Cerekvice n. Loučnou.
57. Bedřich Horký, farář ve Džbánově, p. Kerhartice n. Orl.
58. Jakub Caha, farář, Vysoké Mýto.
59. V. Limberský, kurátor v Bučině, p. Cerekvice n. Louč.
60. J. Melzer, ředitel spořitelny v. v., Litomyšl.
61. V. Chvojka, kurátor, Bezděkov, p. Hrochův Týnec.

Za seniorát poličský.

62. Karel Andrie, konsenior, Krouna u Skutče.
63. Jan Nekvinda, rolník v Krouně, náměstek senior. kurátora.
64. Josef Dvořák, farář v Proseci u Skutče.
65. Jan Vávra, rolník v Jarošově č. 30, u Litomyšle.
66. Antonín Myška, rolník ve Svatouchu č. 89, p. Svatka (jako náhradník).
67. Josef Beneš, rolník v Krouně č. 85 (jako náhradník).

Za seniorát německobrodský:

68. Jan Toul, farář, Čes. Budějovice, náměstek konseniorův.
69. K. R. Kupka, ředitel, Čes. Budějovice, náměstek senior. kurátora
70. Rudolf Mahovský, farář v Humpolci.
71. Bohuslav Souček, farář, Tábor (jako náhradník).
72. Vladimír Čech, farář v Písku.
73. Alois Kryštůfek, říd. učitel v. v., Kardašova Řečice.
74. Augustin Sochor, vrch. správce důchod. kontroly, Soběslav.
75. Josef Lešovský, továrník, Humpolec.

Za seniorát novoměstský:

76. Vincenc Vašíř, konsenior, Nové Město na Moravě.
77. Frant. Ondruška, ředitel občan. škol, Jimramov na Moravě.
78. Josef Dobeš, farář v Novém Městě na Moravě.
79. Frant. Rozbořil, farář v Jimramově.
80. Jan Kadlec, továrník, Nové Město na Moravě.
81. Jan Žilka, rolník v Dolní Rozsičce č. 20, p. Mor. Olešnice (jako náhradník).
82. Josef Juřík, rolník v Ubušítku č. 3, p. Jimramov.

Za seniorát brněnský.

83. Kamil Nagy, konsenior, Vanovice u Boskovic.
84. Karel Vilím, místoředitel Hypot. banky, senior. kurát., Brno, nám. Konečného č. 6.
85. Josef Jadrníček, farář v Uh. Hradišti.
86. Václav Pokorný, farář v Brně, Pellicova 6.
87. Jar. Stehlík, farář v Javorníku, p. Velká u Strážnice (přes Veselí nad Moravou).
88. Josef Čech, rolník, Novici, p. Letovice.
89. Fr. Zbořil, vládní rada, Brno, Žabovřesky, Bezručova 10.
90. Fr. Bula, rolník, Brumovice č. 10, u Klobouk u Brna.

Za seniorát vsetínský:

91. Jan Drobný, farář v Jablůnce n. B., náměstek konseniorův.
92. Tomáš Špaček, Vsetín, náměstek seniorátního kurátora (jako náhradník).

93. Otmar Hrejsa, farář a senátor, Jasená, p. Vizovice.
94. Jan Skalák, farář, Vsetín, horní sbor.
95. Tomáš Machala, rolník, Pržno, p. Jablůnka n. B.
96. Josef Rafaj, rolník, Zádveřice, p. Vizovice.
97. Josef Staněk, rolník v Senince, p. Vsetín.

Za seniorát moravsko-slezský:

98. Gustav Švanda, konsenior, Olomouc-Lazce, tř. krále Václava III., čís. 10.
99. Eduard Šolc, ředitel cementáren, senior, kurátor, Olomouc-Hodolany.
100. Boh. Burian, farář ve Stríteži u Valašského Meziříčí.
101. Jar. Urbánek, farář v Přerově.
102. Alexandr Winkler, farář ve Frýdku, Slezsko.
103. V. Bartušek, obchodník, Olomouc, Anglická č. 38 (jako náhradník).
104. Josef Dobeš, rolník ve Stríteži u Valaš. Meziříčí, Na Přienici.
105. Jan Pauček, majitel velkopekárny, Přerov (jako náhradník).

Za čl. evangelickou bohosloveckou fakultu Husovu:

106. Th. Dr. F. Žilka, děkan Husovy fakulty, Praha XII., Vínobradý, U Havlíčkových sadů 13.

Po zjištění dostatečného počtu poslanců a zahájení synodu složili všichni poslanci ve smyslu § 92. c. zř. předepsaný slib, odřikávající slova jeho za seniorem.

K návrhu seniorova náměstka dra F. Hrejsy zvolen jednomyslně za I. místopředsedu synodu Ferdinand Kavka, synodní kurátor z Prahy a za II. místopředsedu Gustav Švanda, konsenior a farář z Olomouce.

Za zapisovatele zvoleni byli k návrhu seniorova náměstka dra Hrejsy tiho bratři: dr. J. Hrozný, far. Šlechta ze Soběhrd, far. Burian, far. Jadrníček, far. Ženatý, far. Oskar Opočenský z Ml. Boleslavi, farář Alex. Winkler, farář Pavlinec, far. Dvořák, far. Mahovský, far. Stehlík, inženýr Chvojka z Plzně, far. B. Souček z Táboru, far. Kantorek z Mělníka, farář Rudolf Medek a far. Toul; konsenior Kulík, konsenior Andrlé a kurátor Fr. Procházka ze Dvora Král. zvoleni do zálohy pro případ potřeby.

Na návrh synodního kurátora F. Kavky usnáší se synod jednomyslně, aby zprávu o synodním jednání a o synodních usneseních sestavil a vydal synodní výbor.

Dále se synod usnesl, aby zprávy o synodu pro denní tisk obstarávali bratři: dr. Fr. Bednář a dr. A. Boháč. Bratři ti tak také vskutku činili. Jejich zprávy doručovány byly kanceláři synodního výboru do čl. tiskové kanceláře a odtud dávány k dispozici dennímu tisku, který je zpravidla otiskoval. V některých dennících uveřejňovány byly i různé poznámky k některým usnesením synodním, psané různými autory. Zvláště své zpravodaje tentokráte žádný deník k zasedání synodnímu nevyslal.

Návrh synodního výboru, aby pro připravení podaných předloh pro plenární zasedání zvoleno bylo osm přípravných odborů a aby jim přikázány byly předlohy podle rozvrhu v tištěné zprávě synodního výboru, byl jednohlasně přijat. Toliko bylo usneseno k návrhu far. Prudkého, aby čtvrtý návrh synodní finanční komise, jenž přidělen byl odboru šestému (hospodářskému A), byl odtud vyjmut a přidělen k projednání odboru sedmému (hospodářskému B). Návrh ten se týká úpravy finančních platů konseniorských. A pak

po upozornění konseniora V. Szalatnaye, že 15. návrh ze seniorátu časlavského přidělen jest omylem v tištěné zprávě dvěma odborům, t. j. třetímu a sedmému, usneseno, aby byl projednán jen odborem třetím.

Návrh synodního výboru o osobách, jež mají býti členy zmíněných osmi přípravných odborů, byl přijat jen v zásadě. Proti původnímu návrhu přijaty byly tyto změny: Farář A. Winkler přešel z odboru druhého do prvního a br. Dobeš ze Stříteže z odboru prvního do druhého; konsenior Machotka z odboru druhého do sedmého a farář Kryštůfek z odboru sedmého do druhého; farář Šebesta z odboru šestého do třetího a farář Ženatý z odboru třetího do šestého; konsenior Nagy z odboru sedmého do druhého a br. Vobořil z Roudnice z druhého odboru do odboru sedmého; konsenior Stanislav Čapek z odboru čtvrtého do pátého a farář Prudký z pátého do čtvrtého; far. Řepa z Velimi z odboru osmého do druhého a farář Skalák ze druhého do osmého. Zároveň usneseno, aby náhradníci zastupovali také v odborech ty členy synodu, místo kterých byli povoláni. K seznamu těchto odborů a členů v nich srovněti tištěnou zprávu „Čtvrtý synod“ str. 196—198. Žádost faráře A. Novotného z Hradce Králové jako sekretáře Svazu nedělních škol, aby byl jako poradní člen připuštěn k jednání v pátém (výchovném) odboru, byla předána tomuto odboru k vyřízení. Odbor vyřídil ji kladně, takže br. Novotný zúčastnil se jednání v dotyčné komisi. — Pracovní odbory ustaveny byly nejstaršími svými členy, t. j. odbor první far. Opočenským z Kláštera, odbor druhý konseniorem Nešporem z Chrudimi, odbor třetí far. Pokorným z Brna, odbor čtvrtý farářem Jurenem z Loun, odbor pátý dr. A. Švandou z Hradce Králové, odbor šestý farářem Dobešem z N. Města, odbor sedmý br. Urbánkem z Plánan, odbor osmý konseniorem Švandou. Kdo byl předsedou jednotlivých odborů, není z protokolů o synodu zřejmo. — Senior Souček, oznámiv jednotlivým odborům místo jejich zasedání, připomněl jim také, že jest potřeba, aby návrhy, jež z odborů pro plenární jednání vzejdou, byly podávány písemně a aby byly stylisticky dobře formulovány.

Dále přijaty byly také tyto dva formální návrhy, týkající se projednávání jednotlivých návrhů v plenu: Návrh faráře B. Jerie, aby přípravné pracovní odbory vybraly z uložených jim návrhů především návrhy nejdůležitější a ty aby napřed synodu k projednání předkládaly, tak aby důležité věci nebyly pak v plenu spěšně v poslední chvíli probírány. A pak návrh faráře Řepy, aby, bude-li vymezována řečnická lhůta, se tak stalo hned s platností i pro první schůzi synodu.

Časový rozvrh zasedání byl tento: první schůze zahajovací se konala v pondělí 20. června o půl 7. hod. večer; v úterý 21. června dopoledne zasedaly pracovní odbory, a to všechny v Husově domě; v týž den odpoledne se konala druhá plenární schůze synodu a večer třetí schůze, určená pro širší československou veřejnost, při níž promluvili hosté z ciziny; ve středu 22. června dopoledne byla schůze čtvrtá a odpoledne pátá. Večer byl ponechán pracovním odborům, aby mohly dokončiti svá jednání, pokud tak nemohly učiniti v úterý dopoledne. Ve čtvrtek 23. června dopoledne konala se schůze šestá a odpoledne schůze sedmá. Večer pořádána byla společná večere na počest hostů z ciziny. V pátek 24. června konána pak od rána až do odpolední hodiny půl 5. schůze osmá, jež byla schůzí poslední. Všecky plenární schůze byly v modlitebně na Vinohradech, Korunní 62.

Synodu došly pozdravy od faráře Kenneth Millera z New Yorku, rev. Hunter-Boyda z Glasgowa, od vrchní církevní správy německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, od

Ústřední rady církve československé, telegram od biskupa Samo Zocha a j. Bylo usneseno písemně za projevy ty poděkovat.

Za ministerstvo školství účastnil se zahajovací schůze synodu sekční šéf církevního oddělení dr. V. Müller a odb. rada dr. K. Svoboda.

Po zahájení synodu v pondělí 20. června večer o půl 9. hod. se konal ve velkém sále Národního domu na Vinohradech, podle usnesení třetího synodu, přátelský večer, určený jednak pro členy synodu, aby se seznámili mezi sebou, jednak pro přátele jejich v Praze, aby se mohli s nimi sejít a s nimi si pohovořit. O uspořádání tohoto večera pečoval klimentský sbor v Praze spolu s dámským odborem Husova domu a s kanceláří synodního výboru. Večer byl četně navštíven, takže sál byl plně obsazen. Pěvecký spolek „Blahoslav“ přednesl při této příležitosti některé své nacvičené písně.

Konečně nutno také poznamenati, že po celou dobu zasedání synodu sestry sboru vinohradského připravily pro členy synodu vždy dopoledne i odpoledne rychlé a levné občerstvení, začož jini synod v poslední své schůzi vyjádřil dík.

B. Usnesení synodu.

Projev synodu panu prezidentu republiky T. G. Masarykovi.

Synod vzal s radostí na vědomí sdělení seniora Součka, že synodní výbor již před zasedáním synodu vyžádal si pro předsednictvo synodu audienci u pana presidenta republiky T. G. Masaryka a že žádosti jeho bylo vyhověno. Synod proto upustil od telegrafického projevu a pověřil jednomyslně předsedu a místopředsedy synodu, aby panu presidentovi osobně tlumočili jménem celé českobratrské evangelické církve projev upřímné lásky, hluboké úcty a důvěry. Audience se konala ve čtvrtek 23. června v 11 hod. dopoledne a zúčastnili se jí vedle seniora Součka a synodního kurátora Ferd. Kavky také zahraniční hosté synodu dr. V. Losa, dr. D. Maclean a dr. S. Zwemer. Hned po audienci senior Souček sdělil synodu pozdrav a poděkování pana presidenta, což členové synodu, povstavše, s radostí vyslechli a potleskem přivítali.

I. Ústava a správa církve.

1. **Změny v církevním zřízení.** Přes podnět daný synodním výborem ve Zprávě ke IV. synodu na str. 10—11, zda by se nedoporučovalo zaslati návrhy odboru na změny v církevním zřízení dříve seniorátním konventům a sborům k vyjádření a teprve na příštím synodu učiniti definitivní usnesení, a přes návrh, který v tom smyslu podal i br. Čech z Noviče, přijal synod přece návrh doporučený přípravným pracovním odborem synodním, aby již tento synod sám o předložených návrzích na změny v církevním zřízení pojednal a definitivní usnesení učinil. O předmětu tomto jednáno bylo v poslední páteční schůzi synodu a učiněná tu usnesení jsou tato:

Synod se usnáší na těchto změnách v dosavadním církevním zřízení ze dne 8. února 1922 č. 64 sb. z. a n.:

- § 1. a 2. dostanou společný nadpis: „Název a historický vývoj církve“.
- § 3. Prvý odstavec se nahradí tímto novým zněním: „K českobratrské církvi evangelické mohou patřiti evangelici jiné národnosti, kteří uznají zásady a zřízení českobratrské církve evangelické. Práva a povinnosti členů mohou býti také poskytnuty evangelíkům jiných konfesí.“

Na konec se připojí jako odstavec třetí: „Evangelické sbory v cizině mohou se připojiti duchovně k českobratrské církvi evangelické, uznají-li zásady a zřízení této církve a neodporují-li tomu zákony jejich země.“

- § 4. zůstane beze změny.
- § 5. Místo „k ní přistouplé“ se dá „do církve přijaté (§ 45, 5)“.
- § 6. a 7. Beze změny.
- § 8. Místo „podle předpisu“ se dá „podle předpisů“.
- § 9. a 10. Beze změny.
- § 11. Na konec se připojí tato věta: „Prázdné lístky se počítají mezi platně odevzdané hlasy.“
- § 12., 13. a 14. Beze změny.
- § 15. Místo slov „předsedou příslušné schůze a zapisovatelem aneb jiným členem na schůzi přítomným“ se vloží „farářem a dvěma staršími“
- § 16. a 17. Beze změny.
- § 18. Na konec se přidá tato nová věta: „V takovém případě povolává se na zbytek období náhradník.“
- § 19. a 20. Beze změny.
- § 21. Škrtají se slova „nemá faráře, nýbrž“.
- § 22. a 23. Beze změny.
- § 24. odstavec 2. Škrtají se slova „po případě zastupitelstvo“.
- § 25. odstavec 3. se na konci doplní slovy „podle norem synodem stanovených“.
- § 26. odstavec 1. místo slov „všemi potřebnými doklady“ se dá „všemi doklady podle §§ 23. a 24.“; dále místo „si vyžádá potřebné listiny ještě snad nezaslané“ se dá „si vyžádá i případně další potřebné listiny“.
- § 27. Beze změny.
- § 28. Na počátku před slova „ke druhému“ se vsune: „a připojení ke druhému“. Ve druhé větě místo slov „aby souhlasili všichni, kdo v té části bydlí“ se dá: „aby souhlasili všichni hlasovní údové, kteří v té části bydlí“.
- § 29. odstavec 2. za slovo „statutem“ se připojí „který schvaluje synodní výbor“. A připojí se nově: „Farář sboru farního je členem staršovstva sboru filiálního.“
- § 30. odstavec 2. Místo slov: „Kazatelská stanice si volí svůj výbor“ se dá: „Kazatelská stanice koná svá pravidelná shromáždění bohoslužebná a volí si svůj výbor.“ Na konec tohoto odstavce se připojí nová věta: „Poměr mezi stanicí a mateřským sborem stanoví se zvláštním statutem, který schvaluje seniorátní výbor.“ Na konec celého paragrafu se připojí nový odstavec tohoto znění: „I stanice mohou nabývatí jmění movitého a nemovitého se schválením staršovstva.“

- § 31. Za slova: „v diasporní sbor farní“ se vloží tento
přídavek: „pro který platí ustanovení církevního zří-
zení o sborech farních“. Vše ostatní se škrtná.
- § 32. Beze změny.
- § 33. Na konec se připojí tato slova: „a podléhá doзору
staršovstev příslušných sborů“.
- § 34. Místo slov „a seniorátní výbory“ se dá „a synodním
výborem“.
- § 35. Beze změny.
- § 36. Usnesení synodu přesně podle protokolu zní takto:
„Každý člen církve náleží ke sboru, v jehož obvodu
má své řádné bydliště, leč by bylo stanoveno jinak.
Má-li více řádných bydlišť, musí prohlásiti, ke kte-
rému sboru chce náležeti.“
Původní návrh komise zněl:
Místo „bydlí“, jež se škrtná, se dá: „má řádné
bydliště“. Na konec tohoto paragrafu se připojí tato
věta: „kterýž také rozhoduje v nejistých případech
teritoriální příslušnosti“.
- § 37. Beze změny.
- § 38. Místo slov „za rok předcházející... každému z nich
vyměřené“ se dá: „v roce předcházejícím před uza-
vřením účtů za tento rok řádně zapravili příslušné
příspěvky sborové a, jsou-li členy církve po delší
dobu, i příspěvky za předcházející tři léta svého
členství zaplatili“. Další věta hned na to zníti bude
takto: „Členové nově přijatí mohou nabýti práva
volebního po uplynutí nejméně jednoho roku, po-
čítajíc od jejich přijetí.“ (Slova: „ale staršovstvo
může lhůtu tu v jednotlivých případech zkrátiti“ se
škrtnají.)
- § 39. a § 40. Beze změny.
- § 41. odstavec 3. Za slova „ve shodě se seniorátním vý-
borem“ se dá středník a připojí se: „činí nejméně
24 a nejvýše 70 volených členů“.
- § 42. odstavec c) za slova „a zastupitelstva a“ se dá „revi-
sorů účtů“.
- § 42. odstavec f) bude přestylisován takto: „K výměně ne-
movitého jmění sboru za movité a naopak, a vůbec
ke zcizení nemovitého majetku sborového, jakož
i movitého majetku, pokud má tento majetek cenu
historickou, uměleckou nebo vědeckou, jakož i ke
každému novému postavení církevních budov a k vy-
dání převyšujícímu 20.000 Kč a nepřevyšujícímu
50.000 Kč, potřebí jest schválení seniorátního, při
částce nebo ceně nad 50.000 Kč jest potřebí schválení
synodního výboru. K výpůjčkám, které by převyšo-
valy polovici a nepřevyšovaly celého ročního příjmu

sboru, potřebí jest schválení seniorátního výboru, k výpůjčkám převyšujícím roční příjem sboru, schválení synodního výboru.“

§ 43. Beze změny.

§ 44. Usnesení synodu přesně podle protokolu zní: „§ 44. se doplní větou: Náhradníci zvou se do schůzí staršovstva a hlasují za nepřítomné starší, jinak mají jen hlas poradní.“ Současně usneseno k návrhu br. Vilíma, aby se o náhradnících rozhodovalo losem.

Původní návrh komise zněl takto: § 44. Zůstane beze změny, jenom ke konci se připojí ještě „a provede ji obdobně podle ustanovení o volbě faráře podle § 73. odst. 2.“

§ 45. bod 2. Za slova „aby mládež školní i dospívající byla“ se přidá „vyučována náboženství“. Ostatní beze změny. Jen ještě v následující větě se před slova „církevní slavnosti...“ přidá slůvko „i“.

§ 45. bod 5. bude znít takto: „přijímati členy do sboru a vylučovati z církve a oznamovati jména vyloučených okresní správě politické“.

§ 46. Zůstane beze změny, jen v prvním odstavci za slovo „starších“ se vsune „a náhradníků“; podobně v odstavci druhém za slovo „starší“ se dá „a náhradníci“.

§ 47. odstavec druhý, první věta bude znít nyní: „Za předsedu volí si staršovstvo buď faráře nebo kurátora, a to na šest let.“ Poslední věta téhož druhého odstavce bude znít: „Zastupování sboru na venek přináleží faráři nebo kurátorovi.“ A k tomu se připojí tato věta: „Ve sborech uprázdněných, kde byl předsedou staršovstva farář, nastupuje na jeho místo na zbytek období po čas uprázdnění sboru administrátor.“

§ 48. a 49. Beze změny.

§ 50. První věta se mění takto: „Veškeré listiny pravoplatně s připojením úřední pečeti podpisuje farář, kurátor nebo jeho zástupce a ještě jeden člen staršovstva.“ Ostatní beze změny.

§§ 51., 52., 53., 54. a 55. Beze změny.

§ 56. Třetí věta se doplní slovy „spolu se staršovstvem“, takže bude znít: „Nejen sám vyučuje, nýbrž i dozírá spolu se staršovstvem na vyučování.“ Ve druhém odstavci bude za slovem „...odpovědnosti farářovy“ v závorce „(administrátorovy)“.

§ 57. odstavec první: slovo „jáhny“ se škrtá; za slova „zkouškou“ se dá „před komisí synodním výborem zřízenou“. — Celý odstavec druhý („Výjimečně... synodním výborem“) se vypustí. — Počátek od-

stavce třetího bude zníti nyní takto: „Diakoni, kteří po obdržení dekretu diakonského působili úspěšně nejméně pět let a dosáhli nejméně 30 let věku, prokáží-li, že s prospěchem vykonali zkoušku z celé nižší střední školy, mohou býti připuštěni k nové zkoušce...“

§ 58. a 59. Beze změny.

§ 60. Ke konci se doplní: „Synod ustanovuje minimum farářova služného, poskytovaného od sboru.“

§ 61. Slovo „jáhnové“ se nahradí slovem „diakoni“.

§ 62. zůstane beze změny.

§ 63. odstavec první se na konci doplní takto: „Je-li farář nemocen více nežli jeden rok a podle dobrozdání lékařova potrvá nemoc ještě delší čas a nelze čekati, že by v případě uzdravení mohl práci ve sboru vykonávati, musí se státi dojednání mezi sborem a dotyčným farářem, podle něhož buď odebere se farář na odpočinek, anebo mu sbor umožní povolati vikáře. Toto dojednání nabývá platnosti teprve schválením synodního výboru po slyšení příslušného seniorátního úřadu. Nemůže-li se docíliti dohodnutí ani po zakročení seniorátního úřadu, rozhodne synodní výbor.“

§ 63. odstavec druhý se škrte. Místo něho bude: „Když pominul nárok faráře nebo jeho vdovy a dítě na plat farářský (§ 66.), náleží administrátorovi sboru přiměřená odměna. Na této odměně mohou se sbor s administrátorem dohodnouti prostřednictvím neb souhlasem příslušného konseniora. Nestalo-li se takové dohodnutí, náleží administrátorovi, převzal-li celé obstarávání sboru uprázdněného, jedna třetina základního služného farářského synodem stanoveného (bez trienále a bez výchovného). Tuto odměnu platí administrátorovi dotyčný sbor sám až do dvou pětín platu, který sbor ten povinen jest dávatí faráři podle směrnic platových synodem přijatých. Když by ustanovená odměna administrátorova převyšovala tyto dvě pětiny, hradí se rozdíl mezi těmito dvěma pětinami a odměnou administrátorovou synodním výborem ze státní dotace, pokud takové se církvi dostáváti bude. Když by ve sboru vykonával církevní služebnosti vedle administrátora ještě některý jiný kazatel anebo když by si sbor povolal zvláštního kazatele výpomocného, zmenší se v tomto poměru odměna administrátorova. O tom se stane dohodnutí mezi sborem a administrátorem, po případě rozhodne seniorátní výbor.“

§§ 64., 65., 66. Beze změny.

§ 67. Připojí se tento nový odstavec třetí: „Farář může býti také propuštěn ze služby sborové usnesením synodním na základě návrhu synodního výboru, zjiště-li se, že za působení jeho sbor hyne, buď pro jeho nezpůsobilost, nebo netečnost anebo jinou, v něm ležící příčinu.“

§ 68. Ke konci se připojí nově: „I povolání vikáře může se dítí jen se svolením synodního výboru, leč by dotyčný sbor nebo jeho farář nečinil vůbec žádných nároků na jakýkoli doplatek ze státní dotace nebo ústředních církevních prostředků.“

Systemisování každého dalšího místa farářského na jednom sboru může se státi, když sbor sám zajistí mu celé jeho služné, jež se však musí rovnati minimálnímu služnému jak se vypočítává podle směrnic pro udílení doplateků ze státní dotace. Mělo-li by se povolití systemisování druhého místa farářského v nějakém sboru, i když plné služné jeho ve sboru tom není zajištěno, může se to státi jen pro takové sbory, které čítají nejméně 2.500 duší a prokáží svou neschopnost celé služné platiti a naléhavou potřebu druhého stálého faráře a zároveň zajistí jemu plat rovnající se 70% celého minimálního farářského platu i se všemi věkovými i dětskými příplatky. Třetí místo farářské s nárokem na příspěvky ze státní dotace může se systemisovati jenom tehdy, čítá-li sbor více než 4.500 duší a prokáže-li se neschopnost sboru vydržovati jej z vlastních prostředků, avšak zajistí-li zároveň sbor i pro tohoto faráře nejméně 80% jeho celkového minimálního příjmu.“

§ 69. Za slova „jsou volitelní jen za vikáře“ se vsune tato nová věta: „Kandidátům mladším, kteří měli aspoň jeden rok praxe, může synodní výbor v naléhavých případech na žádost sboru udělití dispens od vyžadovaného věku.“

Na konci prvního odstavce bude dále vsunuto nově: „Synodní výbor jest povinen zkoumati podle vysvědčení dotyčného kandidáta, zdali jeho všeobecné a odborné vzdělání odpovídá požadavkům, jež církev na své kandidáty úřadu farářského ve svém studijním a zkušebním řádu klade. Ve výjimečných případech při známé vynikající kvalifikaci kandidátově může býti rozhodnutím synodního výboru od této zvláštní zkoušky upuštěno. Tatáž ustanovení lpatí i pro příslušníky Československé republiky, kteří nabyli i všeobecného i odborného vzdělání v cizině a v církvi zahraniční byli ordinováni.

Odstavec druhý se na konci doplní takto: „Ztráta volitelnosti nastává vzdáním se kazatelského úřadu a služby v církvi českobratrské vůbec a převzetím úřadu nebo povolání jiného, leč by na žádost dotyčného synodní výbor se usnesl jej i dále vésti v seznamu volitelných kandidátů farního úřadu.“

§ 70. Beze změny.

§ 71. Místo „jáhnové“ se dá „diakoni“. Na konec se přidá: „Jestliže vikář pracoval na některém sboru 15 let, může být tím sborem volen se svolením synodního výboru vikářem na doživotí. Volba se koná podle ustanovení § 73. celým sborem.“

§ 72. c) Místo „podle § 71“ se dá „podle § 70“.

§ 73. Prvý odstavec na konci od slov: „Předsedou jejím jest... není zúčastněn“ se změní takto: „Předsedou jejím jest kurátor sboru, je-li předsedou staršovstva, aneb administrátor, byl-li předsedou staršovstva dřívější farář. Byl-li předseda komise spřízněn s některým z kandidátů až do třetího stupně aneb ucházel-li by se administrátor o místo a byl sám předsedou komise, povolá konsenior k řízení volby jiného faráře, který v tom není zúčastněn, anebo některého ze starších sboru.“

§ 73. odstavec čtvrtý, druhá řádka: škrtá se slůvko „jen“.

§ 74. na konci se nově doplní takto: „Zvolený je povinen podepsati listinu vokační do jednoho měsíce po obdržení. Nepodepíše-li ji do té doby, má se za to, že volbu nepřijal. Volba, která do šesti měsíců po vykonání nebyla synodnímu výboru ohlášena k potvrzení, pozbývá platnosti.“

§ 75. Beze změny.

§ 76. druhý odstavec. Slova: „Volby jáhnů potvrzuje seniorátní výbor“ se škrtají. Jest obsaženo v nově stylisovaném § 86, 9.

§ 76. třetí odstavec: za slova „listinou povolací zajištěné“ se vsune „jsou nižší nežli byly v poměru služební doby zajištěny vokační listinou faráři předešlému aneb jsou-li na majetkové poměry sboru nízké“.

§ 77. Beze změny.

§ 78. Za slova „činiti změny ve složení seniorátů“ se dá „anebo rozmnožení jejich počet“. Za slova „náleží do pravomoci synodu“ se vsune „avšak seniorátní konventy, jichž se změna týká, musí učiniti o tom své vyjádření“. Věty „K přemístění... posudky“ se škrtají.

§ 79. b) bude zníti: „Všickni v činné službě jsoucí faráři příslušného seniorátu, jakož i vikáři, kteří jsou duchovními správci na farních sborech na místě farářů

aneb které uzná seniorátní shromáždění za plno-právné členy.“

- § 79. Třetí odstavec od konce bude zníti: „Vikáři a učitelé církevních škol a činní diakoni, kteří aspoň tři léta po své zkoušce ve službě církevní ztrávili, jakož i faráři ve výslužbě bydlicí atd.“
- § 80. první odstavec bude zníti: „Řádná shromáždění seniorátní konají se každý druhý rok, mimořádná podle potřeby.“
- § 81. 4. za slova „porad seniorátních“ se vsune „i odborů seniorátních“.
- § 81. 8. bude zníti „usnášeti se o statutech seniorátních, o změnách ve složení seniorátu a o povolání seniorátních vikářů“.
- § 81. 9. za slova „na seniorátní výdaje“ se vsune „jmenovitě na seniorátní vikáře“.
- § 81. 10. bude zníti: „rozhodovati o prozatímních opatřeních seniorátního výboru a usnášeti se o opatření dalším“.
- § 81. 12. na konec prvního odstavce se vsune tato věta: „Když následkem úmrtí aneb odstoupení některého člena výboru seniorátního nastoupí na jeho místo náhradník, trvá jeho funkce až do vypršení šestiletí a na místo jeho volí konvent na zbytek šestiletého období nového náhradníka.“

Na konec druhého odstavce se dá věta: „a ten jména zvolených oznámí ministerstvu školství a národní osvěty“.

§§ 82., 83., 84. Beze změny.

§ 85. Poslední odstavec se škrtá. (Je obsažen v doplňku § 81. 12.)

- § 86. 5. bude zníti: „zkoumati a schvalovati účty všech sborů a stanic; zkoumati koupě nebo prodeje sborových nemovitostí, posuzovati zamýšlené nové stavby církevní a zasílati posudky a návrhy o tom všem synodnímu výboru k rozhodnutí.“
- § 86. 7. bude zníti: „schvalovati sborové statuty, kromě těch, které souvisejí s utvořením nových sborů, o nichž podává jen posudky“.
- § 86. 9. se škrtá. Místo něho se dá: „zkoumati a potvrzovati volby diakonů“.
- § 87. Usnesení synodu přesně podle protokolu zní: „Volitelnost za konseniora. Konsenior zvolený před dovršením 70. roku věku podrží úřad svůj do konce volebního období.“

Návrh komise zněl takto: V § 87 se škrtá věta: „kdo dovršil 70. rok věku svého, přestává býti konseniorem“.

- Místo slova „za seniora“ v tomto paragrafu nutno dát „za konseniora“.
- § 88. Beze změny, toliko v poslední řádce se nahradí slovo „se stará“ slovem „obstará“.
- § 89, 1. Na konci se nově doplní: „Činiti návrhy, aby farář nebo vikář, odchází-li ze sboru, byl zproštěn svého úřadu; tento návrh může se však učiniti jen tenkrát, když se konsenior přesvědčil, že dotyčný kazatel neváznul nijak ve svých úředních pracích v dosavadním sboru.“
- § 89, odstavec 2. a 3. zůstanou beze změny.
- § 89, odstavec 4., škrtá se slovo „jáhnů“.
- § 90. Beze změny.
- § 91, odstavec 3. bude zníti: „poslanci volení seniorátními konventy; každý seniorát volí za každých svých 10.000 duší jednoho poslance faráře a jednoho poslance staršího, při čemž se zlomky nad 5.000 duší počítají za celých 10.000 duší. Rozhodný jest počet duší vykázaný synodnímu výboru na konci roku volbě předcházejícího.“
- § 92. Beze změny.
- § 93. místo „druhý“ se dá „třetí“.
- § 94, 5. na konec se doplní: „zejména o systemisování míst seniorátního vikáře (§ 81, 9; § 88)“.
- § 94, 10 bude zníti: „voliti z členů synodu, kteří dosáhli 30 let věku a nepřekročili 70. rok věku, na šest let seniora, jeho náměstka, synodního kurátora a tři ostatní členy synodního výboru a tři náhradníky. Volba se koná vždy po třech letech pro polovinu členů synodního výboru.“
- § 94. po číslici 10. přijde toto nové číslo 11.: „usnášeti se o změnách hranic seniorátů, o rozdělení starých a utvoření nových podle § 78, 2.“.
- Číslice 11. se mění na 12.
- Číslice nová přijde jako 13. s tímto obsahem: „usnášeti se o předpisech studia bohosloveckého (§ 111)“.
- §§ 95, 96. Beze změny.
- § 97, 5. bude zníti takto: „Všichni členové synodního výboru jsou voleni na šest let a mohou býti po uplynutí zvoleni znovu na jedno období. Polovice členů synodního výboru se však obnovuje každý třetí rok. Vystupující se určí poprvé losem. Ti členové, kteří znovu byli zvoleni na příští období, neuvádějí se znovu v úřad.“
- §§ 98., 99. Beze změny.
- § 100. na konci se doplní touto novou větou: „Mimo to pří-

- sluší seniorovi ku pomoci ve farním úřadě vikář, jehož služné hradí pokladna celocírkevní.“
- § 101. 7. se na konci doplní těmito slovy: „schvalovati zamýšlené nové stavby církevní (plány, rozpočty a úhrady). Viz § 42, 7.“
- § 101. 10. se doplní na konci takto: „schvalovati statuty s tím související (§ 86, 7).“
- § 101. 11. slova: „usnášeti se v jednáních disciplinárních podle ustanovení příslušného řádu“ se vynechají a místo nich se dá: „prováděti nálezy kárného výboru“.
- § 101, 14 bude zníti: „zříditi ústřední kancelář církevní, jmenovati úředníky a zřízence její, ustanoviti jejich platy podle zásad synodem přijatých, systemisovati místa farářů, neb jiných pracovníků pro určité obory celocírkevní náboženské práce.“
- § 101. 19. se doplní § 101, 20. tohoto znění: „jednati se školními úřady ve věcech vyučování náboženství na školách obecných, občanských a středních, jakož i při ustanovení zvláštních stálých učitelů náboženství (katechetů).“
- § 102, 4. se doplní na konci: „senior k tomu může delegovati i jiného člena synodního výboru.“
- Za § 102, 7. se dodá bod 8. tohoto znění: „vydávati listy ke sborům (pastýřské listy) v dorozumění se synodním výborem“.
- §§ 103—107. beze změny.
- § 108, bod 3. za slovo „českobratrské“ se připojí: „evangelické“.
- § 109. beze změny.
- § 110. první odstavec se doplní na konci touto větou: „Vyučování náboženství konati se musí na základě Písma svatého a podle knih církví schválených.“
- § 110. odstavec 4. bude začínati takto: „Způsobilost k subsidiárnímu náboženskému vyučování žáků obecných a občanských škol prokáže se zkouškou před tříčlennou komisí seniorátní; způsobilost k ustanovení za stálého učitele náboženství (katechety), jakož i způsobilost k vyučování na střední škole“
- § 110. odstavec 5. bude zníti takto: „Církevní dozor k vyučování náboženství má příslušný farář spolu se staršovstvem, na školách středních konsenior a vrchní dozor synodní výbor, který jmenuje inspektora pro školní vyučování a oznámí jeho jméno vrchnímu školnímu úřadu.“
- §§ 111—118. Beze změny.

K jednání o těchto změnách v církevním zřízení poznamenáváme na základě protokolů:

a) Návrh komise na doplněk k § 4 c. zř. „zkrácený název této církve je také církev českokobratrská“, vyvolal menší debatu o jmění církve. Farář Jadrníček z Uh. Hradiště byl pro vynechání slova „evangelická“ vůbec, farář Šebesta z Pecek mluvil pro podržení toho názvu. Když pak upozorněno bylo, že v dosavadním církevním zřízení již také se vyskytuje název zkrácený „českokobratrská církev“ místo „českokobratrská církev evangelická“ a že návrh komise chce jen stanovit druhou možnost jména církve, ukazovali někteří bratři (zvl. br. far. Jerie z Vinohradů), že by tím nastal zmatek v pojmenování. Br. Šustr z Poděbrad podal pak návrh, aby se zůstalo při jménu „Českokobratrská církev evangelická“. Návrh ten podporovali dále ještě bratři Burian ze Stráže a Vašíř z Nového Města na Moravě. Při hlasování návrh komise na citovaný doplněk k § 4. c. zř. padl a přijat ještě návrh faráře Řepy z Velimě, aby se i v dosavadním církevním zřízení doplnilo všude slůvko „evangelická“, kde snad omylem církev naše je jmenována jen církví „českokobratrskou“. (Jako na př. § 108, 3.)

b) Proti návrhu komise, aby se při hlasování prázdné lístky počítaly mezi odvedené hlasy, uplatňoval dr. Zima ze Strakonice názor, že prázdné lístky se počítati nemají. Podal v tom smyslu i návrh, který však přijat nebyl. Návrh komise byl schválen. (§ 11 c. zř.)

c) Při jednání o § 46 a 47 c. zř., kde se mluví o „funkcionářích staršovstva“, vyskytl se názor, přednesený farářem Řepou z Velimě, že funkcionář sborový, není-li členem staršovstva, musí býti aspoň hlasovným členem toho sboru. Br. Vilím z Brna dokazoval proti tomu, že na tom nezáleží. Při hlasování návrh faráře Řepy padl a usneseno znění, jež je nahoře uvedeno.

d) Také návrh komise na doplněk § 62 c. zř. o farářích-poslancích N. S. nebo senátorech vyvolal menší debatu. Doplněk přijat nebyl. Mluvili proti němu obzvláště farář Burian ze Stráže, konsenior St. Čapek z Prahy a dr. Boháč z Prahy.

e) Proti návrhu komise na změnu v § 63 c. zř. o odměnách administrátorům uprázdněných sborů podal farář R. Medek z Bučiny protinávrh tohoto znění: „... náleží administrátorovi dvě pětiny oné částky, kterou dotyčný sbor na duchovenské služné poskytuje podle platného rozvrhu. Kde ony dvě pětiny kvoty by nedosahovaly jednu třetinu základního služného, tam bude rozdíl uhrazen synodním výborem ze státní dotace.“ Část tohoto návrhu, obracející se proti všeobecné normalisaci administrátorských odměn a zachovávající stav dosavadní, nebyla dostatečně podporována. Přijato pak bylo, že administrátorskou odměnou, t. j. jednu třetinu základního služného platí sbor sám až do dvou pětín (místo tří pětín v návrhu komise) onoho platu, který sbor jest povinen dávatí faráři podle platových směrnic synodem přijatých. Usnesení synodu neuvádí proti dosavadnímu stavu, komu patří štola za funkce ve sborech administrovaných.

f) § 80 c. zř. vyvolal debatu o tom, jak často mají se svolávatí seniorátní konventy. Dr. Bednář z Prahy přimlouval se o to, aby zůstalo při starém, t. j. že seniorátní konventy se mají konati jednou za rok, a zdůrazňoval povinnost jejich, věnovati se více otázkám náboženským a duchovním. Farář Novák z Kolína podal návrh, aby se seniorátní konventy konaly každý druhý rok a mezitím aby se konaly konventy staršovstev. Proti tomuto návrhu br. Nováka mluvil konsenior St. Čapek z Prahy, nazývaje návrh ten „církevním úpadkem“. Za návrh Novákův se však důrazně postavili mnozí bratři (konsenior Vašíř z N. Města, konsenior G. Švanda z Olomouce, farář Řepa z Velimě, far. Jadrníček z Uh. Hradiště, konsenior Nešpor, br. Vilím z Brna), upozorňu-

jíce, že v případě potřeby lze vždy svolati mimořádné konventy a že otázky rázu náboženského a duchovního se mohou dobře a snad ještě lépe probírat v seniorátních poradách staršovstev a na konferencích duchovních. Při hlasování bylo 86 hlasy (proti 6) přijato, aby se konventy normálně konaly každý druhý rok.

g) § 81, 9 c. zř. Farář Medek z Bučiny navrhoval, aby místo slov „seniorátní vikář“ se dalo „vikář konseniorův“. Návrh ten byl však zamítnut.

h) § 89, 3 c. zř. vyvolal debatu o visitacích ve sborech. Na jedné straně zastáván byl názor, že by visitace zevšedněly, kdyby se konaly často, a že také není pro ně dostatek času. Na druhé straně konsenior G. Švanda z Olomouce zdůrazňoval, že visitace nezevšední, budou-li se konati tak často, jak dosavadní cirk. zřízení ustanovuje. Nakonec usneseno setrvati při dosavadním znění tohoto paragrafu.

ch) Při projednávání § 91, 3 vznikla debata o počtu poslanců na synod. Účastnili se jí dr. Zima, Dobeš ze Strážce, far. Repa z Velimě, dr. Bednář, far. Šebesta, dr. Boháč, far. Iokorný, konsenior Švanda a senior Souček. Velkou většinou přijat byl návrh, aby větší senioráty měly větší zastoupení než senioráty menší. Za základ se vzal počet duší, ač senior Souček upozorňoval, že lépe by bylo vzít za základ počet hlasových údů.

i) Větší debata byla při jednání o § 93, jak často má být svoláván synod. Dr. Bednář navrhoval, aby se zůstalo při starém, t. j., aby se synod svolával jako až dosud každý druhý rok. Jako důvod uváděl množství látky, kterou až dosud měl synod vždy probrati. Farář Šustr proti tomu naznačoval, že až odpadne oprava cirk. zřízení a stanov pensij. fondu, až bude přijat disciplinární řád a finanční věci církve se ustálí, nebude potřeby, aby se synod scházel každý druhý rok. Senior Souček sděloval, že nemá námitek proti tomu, aby se synod svolával vždy druhý rok, avšak upozorňoval, že se předlohy, docházející ze seniorátů, často opakují. Navrhuje proto, aby synod byl každý třetí rok a mezitím aby se konal sjezd sborů. Farář Šebesta z Peček naproti tomu se přimlouval o to, aby se synod konal každý rok. Konsenior St. Capek z Prahy mluvil pro návrh dra Bednáře, farář Šlechta ze Soběhrd naproti tomu mluvil pro návrh seniora Součka. Dr. Bednář nato se přimlouvá za to, aby se vskutku takový sjezd, o kterém senior Souček mluvil, konal, a aby se konání sjezdu závazně stanovilo v církevním zřízení. Při tom poukázal ovšem na to, že takové sjezdy by měly jen podnětný a nikoli zákonodárný význam. Konsenior Machotka navrhoval, aby se konal jeden rok synod a druhý rok sjezd. Farář Šebesta připomíná, že příštího roku se bude konati sjezd evangeliků na Slovensku a že tedy není potřebí konati sjezd v Praze. I jiní řečníci se ještě vystřídali. Na konec přijat byl 46 hlasy proti 35 návrh komise, aby se synod svolával jednou za tři roky. Vedle toho přijata byla resoluce o svolávání sjezdu sborů českobratrské církve evangelické, kterou přinášíme na jiném místě (na str. 79 a 80).

Spolu s usnesenými změnami v církevním zřízení vyřízeny byly tyto návrhy ze seniorátů: návrhy č. 3. a 5. ze seniorátu plzeňského (§§ 44, 47), návrhy č. 1., 2. a 3. ze seniorátu čáslavského (§§ 44, 79, 93), návrhy č. 2. a 3. ze seniorátu německobrodského (§§ 75, 63), návrh č. 3. ze seniorátu novoměstského (§§ 80, 93), návrh č. 6. ze seniorátu brněnského (§ 30) a návrh č. 3. ze seniorátu moravsko-slezského (§§ 91, 3).

2. Kárný řád pro funkcionáře českobratrské církve evangelické. Návrh disciplinárního řádu byl vytištěn odděleně od Zprávy ke IV. synodu. Synod projednával jej bod za bodem a usnesl se na návrh příslušné komise na těchto změnách:

Slovo „disciplinární“ nahradí se v celém řádu slovem „kárný“.

Slovo „senát“ nahradí se v celém řádu slovem „výbor“.

§ 2. řádu bude zníti takto: „Řád kárný vztahuje se na faráře, vikáře, konseniory, diakony, starší, sborové sestry, kandidáty bohosloví s celou prvou vědeckou zkouškou a na ty, kdo po činné službě vstoupili na odpočinek anebo jsou mimo službu.“

V § 7. b) škrtá se slovo „frivolní“ a nahrazuje se slovem „pohrdavé“.

Podle nahoře uvedené zásady o výměně slov bude zníti tedy § 9. takto: „kárnou pravomoc vykonávají: I. kárné výbory. II. vrchní kárný výbor“.

§ 11. poslední odstavec, za slova „na šest let“ se vloží nově: „Prvá volba obou kárných výborů se vykoná bez návrhů na osoby ze seniorátních konventů, volby další vyžadují však návrhy osob ze seniorátních konventů.“

V § 17. za slovo „odmítnutého“ se vloží „neb nepřítomného“.

§ 32., druhý odstavec, slova „Výkon pravoplatného nálezu zařídí předseda senátu, jenž rozhodoval v I. instanci (§ 10. č. I. a č. II. b)“ se škrtají.

§ 32., předposlední odstavec, místo slov „předseda senátu“ se dá „synodní výbor“.

§ 34. se doplní takto: „Cestou milosti je možno přiknouti rodině sesazeného neb úřadu zbaveného pensí do výše 50% normálních požitků.“

Jinak byl návrh disciplinárního resp. kárného řádu přijat k podnětu bra K. Vilíma z Brna v celku beze změn a to většinou hlasů.

Podotýká se ještě k vůli úplnosti, že přípravná komise synodní navrhovala k § 11. doplněk tohoto znění: „Vedle každého kárného výboru bude zvolen i kárný žalobce a jeho náhradník. Volí je synod.“ O věci se vedla obšírná debata, již se zúčastnilo mnoho bratří. Na konec však bylo usneseno, aby instituce kárných žalobců zřizována nebyla.

3. Volby do kárných výborů. K návrhu dra Krále odhlasováno bylo, aby na čtvrtém synodu přítomní zástupci jednotlivých seniorátů připravili své návrhy osob, jež by mohly býti synodem podle nového kárného řádu voleny do kárných výborů. Zástupci seniorátů tak učinili, načež synod zvolil tyto osoby do kárných výborů na dobu šesti let:

Kárný výbor se sídlem v Praze se skládá z těchto členů: 1. Farář Fr. Šustr z Poděbrad, 2. farář O. Nagy z Kšel, 3. B. Soukup, ředitel fil. Živnobanky z Mělníka a 4. JUDr. E. Lány z Prahy. Náhradníky jsou: 1. Farář J. Vl. Šebesta z Peček, 2. farář Vl. Juren z Loun, 3. Ing. Josef Holý z Mochova a 4. Em. Mattas, městský úředník v Plzni.

Kárný výbor se sídlem v Hradci Králové se skládá z těchto členů: 1. Farář R. Medek z Bučiny, 2. farář Jakub Čaha z Vys. Mýta, 3. Jan Strítězský, profesor z Chrudimě a 4. ing. Jos. Beneš z Pardubic. Náhradníky jsou: Far. J. Toul z Čes. Budějovic, 2. far. Fr. Ženatý ze Semonice, 3. MUDr. A. Švanda z Hradce Králové a 4. profesor A. Dudycha z Litomyšle.

Kárný výbor se sídlem v Brně se skládá z těchto členů: 1. Jan Skalák, farář na Vsetíně, 2. Jar. Urbánek, farář v Přerově, 3. Fr. Zbořil, rada v Brně, Žabovřesky, Bezručova 10, 4. MUDr. K. Esterák v Jablůnce n. Bečv. Náhradníky jsou: 1. Jar. Stehlik, farář v Javorníku, 2. B. Burián, farář ve Strítěži, 3. ing. Adámek, Orlová, 4. T. Člupek, odb. učitel, Prostějov.

Vrchní kárný výbor se sídlem v Praze se skládá z těchto členů: 1. B. Jerie, farář, Vinohrady, 2. T. B. Kašpar, farář v Praze, 3. M. Novák, farář v Kolíně, 4. JUDr. J. Sixta v Praze, 5. JUDr. St. Zima v Strakoncích, 6. prof. J. Kočí v Praze. Náhradníky jsou: 1. Josef Šlechta, farář v Soběhrdech, 2. B. Fleischer, farář v Roudnici, 3. Kr. Lanštják, farář na Žižkově, 4. B. Černík, Praha, 5. Dr. Jindř. Hrozný, Praha, a 6. Fr. Křížek ze Smíchova.

4. **Dodržování Řádu pro výchovu a zkoušku diaconů.** Br. konsenior V. Szalatnay navrhl jménem příslušného odboru tuto resoluci, kterou synod pak po kratší debatě schválil:

Synod bere s uspokojením na vědomí, že se diaconi v pomocné práci církevní dobře osvědčují, trvá však na tom, aby řád, přijatý minulým synodem, ve všech směrech byl přesně dodržován, tudíž i pokud se týče podmínek ustanovení za prozatímní kazatele a připuštění k ordinaci, jakož i práva k užívání roucha úředního.

5. **Svolení ke kázání.** Usnesena k návrhu příslušné komise (referent V. Szalatnay) tato resoluce (srovnej Zprávu k synodu str. 25):

Synod schvaluje názor synodního výboru, že licence ke kázání i tam, kde jest veliký nedostatek řádných pracovníků, může býti udělena toliko osobám naprosto způsobilým a spolehlivým. Bez tohoto povolení nebudiž nikdo ke kázání připuštěn.

6. **Spojení úřadu farářského a katechetského.** O této věci jednáno bylo na synodu dvakrát a — patrně nedopatřením — přijaty byly dvě resoluce podobného znění, jež obě tu otiskujeme (viz také návrh č. 7 ze seniorátu pražského):

a) Synod obnovuje usnesení, kterým byl synodní výbor zmocněn, aby v naléhavých případech výjimečně potvrzoval farářské volby duchovních, kteří zastávají místa katechetů, po případě připouštěl spojení obou úřadů.

V případě odepření potvrzení nebo spojení náleží odmítnutému právo odvolati se k synodu.

b) Synod zplnomocňuje synodní výbor, aby prozatím za stávajícího nedostatku duchovních mohl potvrzovati i volbu katechetů, kteří již v duchovenské službě byli, za faráře s částečnou činností i pravomocí farářskou.

7. Otázka instituce t. zv. nominelních farářů byla ponechána po obsáhlejších debatách k rozhodnutí příštímu synodu. Mezitím mají se jí obírat i k ní stanovisko zaujmouti seniorátní konventy. Podnět vzešel z návrhu č. 5. ze seniorátu čáslavského. Návrh ten zněl takto: „Synod uvažujž o tom, je-li i nadále nutna instituce tak zvaných nominelních farářů. Je-li třeba, pak račiž synod přesně vymeziti v církevním zřízení jejich právní postavení a poměr k církvi.“

8. Vysvětlení k § 45, 8. cír. zřízení o pronajímání sborových nemovitostí. Podnět vzešel z návrhu č. 6. ze seniorátu královéhradeckého. Přijat byl návrh příslušného odboru, přednesený br. Vedralem z Libštátu, tohoto znění:

Synod se usnáší na tomto vysvětlení k § 45, 8. církevního zřízení: Ve sborech, kde spočívá jmění sborové v realitách (polích nebo budovách), jež se pronajímají, musejí tyto nemovitosti býti pronajímány veřejnou dražbou neb ofertním řízením.

9. Dlouho neobsazené farní sbory. Mravní nátlak na absolvované bohoslovce. Podnět vzešel hlavně z návrhu č. 2. ze seniorátu novoměstského, avšak téže věci se týkaly a spolu vyřízeny byly i návrhy č. 1. ze seniorátu plzeňského, č. 2. ze seniorátu poličského a č. 1. ze seniorátu vsetínského. Debata o této věci byla velmi cílá a účastnilo se jí mnoho bratří. Hlavně se týkala seniorátu novoměstského, kde nedostatek farářů jest v této době nejpálčivější. Konsenior Vašíř vyložil synodu tamní situaci a žádal naléhavě o pomoc celé církve. Dr. Boháč navrhoval příplatky k služnému těm, kdož by se chtěli stát faráři v novoměstském seniorátě. Bratr Vilím z Brna doporučoval povolati hned absol. studenty bohosloví, kteří jsou ještě za dalším vzděláním v cizině. Konsenior Švanda žádal, aby promluveno bylo ke svědomí bratří bohoslovců, odcházejících do praktické služby, a aby na výjimečné případy byl i výjimečný zákon, totiž, aby synod sám určité bohoslovce na ohrožená místa poslal. Při tom neschvaluje návrh dra Boháče o příplatcích ke služnému. Také konsenior Nagy ukazuje, že sbory seniorátu novoměstského nejsou tak chudé, jak snad se o nich myslí, nýbrž jen dočasně ochablé. Farář Ženatý žádal, aby bohoslovci, kteří žádají podporu od církve, se reversem zavázali, že po vystudování aspoň na určitou dobu půjdou tam, kam je církev pošle. Dr. Hrozný připomínal, že není radno volati bohoslovce z ciziny zpět a že podle církevního zřízení není také možno jim určité pole působnosti dáti, t. j. některý určitý sbor vykázati. Synodní kurátor Kavka navrhoval, aby faráři ze sborů obsazených na nějaký čas vždy se ujali práce ve sborech dlouho neobsazených. K věci promluvila ještě řada bratří, za komisi mluvil dr. Ferd. Hrejsa, a na konec přijaty byly tyto tři návrhy, z nichž první byl asi návrhem komise (ač to z protokolu není jasno), druhý byl návrhem dra Hrozného a třetí návrhem dra A. Boháče:

a) Synodní výbor se zmocňuje, aby všemi prostředky po ruce jsoucími (morálně, úpravou reversu, odměnami) působil na absolvované bohoslovce, aby po vykonaných zkouškách přijali práci v těch sborech, v nichž jest toho nejvíce potřebí.

b) Synodní výbor ukládá těm, kteří jsou prostředníky cizích stipendií, aby jen tenkrát doporučili bohoslovce, když působí po absolutoriu jeden až dva roky na sborech.

c) Synod žádá bohoslovce Vlad. Čapka, Závodského, Jeschkeho a Smetanu, aby přijali místo na sborech, které jim synodní výbor určí.

10. Kancelář synodního výboru. Synod přijal k návrhu příslušné komise tuto resoluci:

Synod vděčně uznává práci synodní kanceláře; při tom uznává nutnost, aby kancelář ta byla náležitě vypravena zejména, aby přidělen jí byl konceptní úředník.

11. Žádosti o systemisování míst cestujících kazatelů. Došly z několika seniorátů (návrh č. 1. ze seniorátu poděbradského, návrh č. 4. ze seniorátu královéhradeckého a návrh č. 5. ze seniorátu německobrodského). Příslušná komise ztotožnila se s míněním synodního výboru, který připomněl, že instituce cestujících kazatelů jest v této době bezpředmětná, protože i kazatelské stanice, pro které by takové místo zřízeno bylo, musily by zaručiti, že ze svých prostředků pro kazatele takového opatří minimum 8000 Kč; t. j. tedy totéž minimum, které se žádá od nových sborů farních. O věci provedena byla na synodu debata, které se zúčastnili bratři: farář Dobeš, Oskar Opočenský z Ml. Boleslavy, far. Zenatý, far. Prudký, farář Toul, Jerie, Medek, starší Kulich a far. Drobný. Na konec přijat byl synodem návrh faráře Rudolfa Medka tohoto znění:

Vzhledem k potřebám diasporním nechť se o novou nebo misijní práci církevní obvyklou cestou instanční na všech stranách horlivě usiluje.

12. Název „seniorát německobrodský“ změněn v název „seniorát tábořský“. Synod vyhověl žádosti a návrhu č. 4. ze seniorátu německobrodského a usnesl se k návrhu příslušné komise takto:

Synod se jednomyslně usnáší potvrditi usnesení seniorátního konventu obvodu německobrodského z roku 1927, podle něhož se mění dosavadní název tohoto seniorátu „německobrodského“ v název „seniorát tábořský“.

II. Církev a stát.

13. Poměr církve a státu. O tomto předmětu bylo na synodu dvakráte, a t ovelmi živě, debatováno. Resoluce, kterou připravila příslušná komise a kterou přednesl dr. Lukl, byla zprvu této komisi vráceno k novému přepracování. Avšak ani potom nebylo docíleno hned jednomyslnosti, a i o nové resoluci, která prozrazovala, že i v komisi samé byla různost mínění, musilo býti po částech hlasováno a různé doplňky a změny v ní činěny. Debáty se zúčastnili,

pokud z protokolu lze vyčísti, tito bratři: Otmar Hrejsa, konsenior Machotka, Rud. Medek, dr. Fr. Žilka, konsenior K. Nagy, konsenior G. Švanda. Při hlasování byla přijata většinou tato resoluce:

V poměru církve ke státu bylo v podstatě vyjádřeno prvním synodem stanovisko Českobratrské církve evangelické slovem: „svobodná církev ve svobodném státě“. To jest i nadále zásadou Českobratrské evang. církve; avšak synod schvaluje úsilí synodního výboru, jímž bylo dosaženo nynějšího stavu vztahů mezi církví a státem. Pokud československý stát z veřejných státních peněz poskytuje příspěvky na udržování církví a jejich duchovenstva, přijímá Českobratrská církev evangelická patřičnou částku těchto příspěvků. Přijímáním státní dotace nezadáva však Českobratrská církev evangelická svou zásadní samostatnost vůči státu, zejména naprosto ne svou církevní autonomii. Českobratrská církev evangelická považuje nynější stav za provisorium, které chce překonat a jednou změnit ve stav, kde by církev nic nepožadovala od státu, věnujíc se úplně a výhradně svému náboženskému poslání. Neboť v duchu protestantismu považuje církev naprostou nezávislost i finanční soběstačnost za nejlepší poměr církve vůči státu. Českobratrská církev evangelická lituje, že poměry v ní nejsou nyní na té výši, aby takovýto stav mohl býti hned zaveden. Ve svých řadách však chce se na to vážně připravovati a chce horlivě usilovati o finanční předpoklady, aby se mohla uskutečnit spravedlivá a blahovolná odluka církve od státu.

14. Resoluce o poměru státu k Vatikánu. Resoluci připravil odbor ústavní a přednesl ji dr. A. Lukl. Přijata byla po malé změně, navržené drem Zimou, v tomto znění:

Synod je vděčen vládě Československé republiky za to, že neprojevila ústupnosti vůči požadavku Vatikánu, aby vláda změnila své kladné a zásadní stanovisko k národnímu svátku a památce Mistra Jana Husi, a očekává a doufá, že vláda svého stanoviska nezmění, neboť může býti jista, že za ní stojí většina národa a v ní všichni českobratrští evangelíci. Synod uznává, že jest povinností a v zájmu státu, aby byly definitivně upraveny církevně-právní otázky dosud nevyřešené pro nároky římsko-katolické, totiž rozhraničení katolických diecézí v rámci státních hranic, jmenování biskupů, dispoice s tak zvaným církevním majetkem atd. Synod však by pokládal za nedůstojné zadání suverenity státu v externích věcech církevních, kdyby byl stát ochoten toto ujednání učiniti ve formě konkordátů, neboť konkordáty znamenají jednak neoprávněné uznání suverenních nároků řím. kurie, jednak obsahují přednostní právo jedné církve (římsko-katolické) na úkor rovnoprávnosti ostatních církví. Vláda může býti

jista souhlasem a podporou Českobratrské církve evangelické v této důsledné snaze o vyřešení poměru Vatikánu takovým způsobem, aby stát uplatnil svá výsostná práva bez jakéhokoli kompromisu.

15. Zákony a vládní nařízení, dotýkající se Českobratrské církve evangelické. Jménem ústavní komise referoval o této věci dr. A. Lukl. Přednesl návrh komise, jenž pak po menší úpravě, navržené prof. drem Fr. Žilkou, byl jednomyslně přijat v tomto znění:

Čtvrtý synod Českobratrské církve evangelické žádá vládu RČS., aby v otázkách, Českobratrské církve evangelické se týkajících, ještě před vypracováním návrhů vládních a před usnesením všech takových návrhů v komisích a odborech byla dotazována Českobratrská církev evangelická na mínění. Čtvrtý synod ukládá synodnímu výboru, aby poslal minist. předsednictvu tuto resoluci.

III. Náboženský a mravní život církve.

16. Činnost staršovstev má se vztahovati i na duchovní věci. K návrhu komise (ref. V. Szalatnay) přijal synod tuto resoluci:

Synod opět zdůrazňuje, že se činnost staršovstev má vztahovati nejen na hospodářské, nýbrž i na duchovní věci, a ukládá farářům, aby členy jejich stále i k takovéto péči naváděli a přidržovali.

17. Směrnice pro nové volby staršovstev. Vzhledem k novým volbám staršovstev, které se mají příštího roku konati, přijal synod po vyslechnutí referátu příslušné komise, předneseného brem V. Szalatnayem z Kutné Hory, tuto resoluci:

Vzhledem k novým volbám staršovstev, které se po uplynutí šestiletého období v příštím roce budou konati, vyzývá synod sbory, aby výběru osob věnovaly nejbedlivější pozornost a volily toliko takové členy, kteří všem podmínkám pro důležitý a odpovědný úřad církevních starších plně vyhovují, majíce nejen naprosto bezúhonnou pověst, nýbrž vynikající i skutečnou horlivostí pro věci Boží.

18. Členové, porušující své povinnosti vůči církvi. Přípravná komise navázala tu zvláště na návrh č. 10. ze seniorátu česlavského a návrh č. 8. z neprojednaných předloh synodu třetího. Synod po debatě, již se zúčastnilo více bratří, učinil toto usnesení:

Synod doporučuje, aby staršovstvo členy, kteří porušují své povinnosti k církvi (na př. opomíjením křtu a confirmace dětí, odhlašování dítek z náboženského vyučování školního, nevyžádáním si požehnání při zvození civilního sňatku, reversem při sňatku daným církvi katolické, odpíráním církevních příspěvků atd.) hledělo napravití především bratrskou domluvou farářovou. Kde

by tento prostředek nevedl k cíli, buďtež členové ti napomenuti jménem staršovstva dvakrát písemně, podruhé s pohružkou vyloučení. V případě, že by ani pak svého pochybení neuznali a nenapravili, mohou býti členové tací po době jednoho roku ze sboru a církve vyloučení.

19. Svěcení neděle. Příslušná přípravná komise navrhla ústy svého referenta faráře Vl. Jurena z Loun tuto resoluci, již synod přijal (viz také návrh č. 12. ze seniorátu čáslavského):

Podmínkou pravého náboženského života je svědomité svěcení dne Páně. Synod těžce nese, že spolky pořádají čím dále tím pravidelněji své schůze a zábavy v době služeb Božích. Žádá proto údy církve českobratrské, aby svým vlivem hleděli co nejrázněji takovému jednání zabrániti a ovšem sami spolkovým věcem před návštěvou chrámu přednost nedávali. Budiž také bratrsky k tomu přihlíženo, aby jak dělník domácí, tak i příchozí byli všedních prací v neděli ušetřeni, a aby učňové do pokračovacích škol v neděli nuceni nebyli. Jmenovitě buď energicky čeleno proti nedělním tanečním zábavám. Náš pak synodní výbor zakročí u poslaneckých klubů, aby v Československé republice uzákoněn byl úplný nedělní klid. Bratři faráři se žádají, aby často ke svěcení neděle sbor povzbuzovali.

20. Provolání a výzva k svěcení dne nedělního. Synod přijal tuto resoluci (srovnej návrh č. 2. ze seniorátu královéhradeckého):

Synod pověřuje odbor pro jednotu v učení, aby sestavil svolání s výzvou k svěcení dne nedělního a proti znesvěcování dne Páně. — Výzva ta budiž rozšířena s kazatelen, v časopisech a případně plakáty.

21. Vojenská výchova ve školách. Svěcení neděle. Viz návrh č. 1. ze seniorátu královéhradeckého a návrh č. 5. ze seniorátu moravskoslezského. Jménem komise referoval o této věci MUDr. A. Švanda z Ilradce Králové. Synod přijal tuto resoluci:

Synod vyslovuje přesvědčení, že všeobecná výchova vojenská na školách by odporovala duchu Komenského a povinnosti školy vésti mládež k lásce, bratrství a míru. Zamýšlené kladení této výchovy na neděle znemožňovalo by mládeži účastniti se služeb Božích a bylo by znesvěcováním dne Páně.

22. Návštěva chrámová. Jménem komise referoval far. Vl. Juren z Loun. Přednesl tuto resoluci, již synod přijal:

S politováním bere synod na vědomí, že v mnohých sborech návštěva chrámová ochabuje. Důtklivě klade všem údům Českobratrské církve evangelické na srdce, aby se o požehnání, plynoucí ze společných služeb Božích, nepřipravovali. Synod doporučuje sborům poučovati

zvláště nově přistouplé a konfirmandy o důležitosti účasti na bohoslužbách jak pro vzrůst známosti pravdy Boží, tak i pro vnitřní život, a konečně i pro pěstování pravého bratrství.

23. Účast při Večeři Páně. Synod přijal tuto resoluci, přednesenou jménem komise farářem Vl. Jurem (viz také návrh č. 5. ze seniorátu pražského):

Synod vyzývá kazatele, aby svým údům, jmenovitě mládeži, připomínali důtklivě důležitost svatě Večeře Páně, aby počet opravdových účastníků vzrostl. Naším předkům byla svatá Večeře Páně vrcholem bohoslužeb a kalich projevem živé víry v oběť Ježíše Krista.

24. Biblické hodiny. K podnětu, vzešlému z příslušné komise (ref. Vl. Juren z Loun), přijal synod tuto resoluci:

K prohloubení života duchovního v našich sborech doporučuje synod konání biblických hodin. Zvláště nově přistouplí buďtež do nich zváni a o základních zásadách českobratrského evangel. náboženství v nich soustavně poučováni.

25. Důležitost pastorace. Synod přijal tuto resoluci (ref. Vl. Juren z Loun):

Vzhledem k veliké důležitosti pastorace vyzývá synod presbyterstva, aby zvláště ve velkých sborech svého faráře při návštěvách jednotlivých rodin a osob podporovala. Doporučí se též, aby před konfirmací rodiče konfirmandů byli navštíveni a na důležitost vydání svědectví svých dětí o víře upozorněni. I každého úředního jednání užijž farář k účelu pastoračnímu.

26. Péče o provinilce ve věznicích. Přijata byla tato resoluce (ref. Vl. Juren v Loun):

Synodní výbor požádejž správy zemských věznic a krajských soudů o oznamování českobratrských evangelických provinilců příslušným duchovním správám, aby faráři mohli pečovatí duchovně o tyto nešťastné duše.

27. Hnutí abstinentní. O této věci přijaty byly dvě resoluce. Prvou z nich přednesl jménem příslušné komise farář Vl. Juren z Loun, druhou navrhl dr. A. Lukl. Resoluce ty znějí:

a) Synod projevuje radost nad ubýváním alkoholismu a žádá presbyterstva, aby proti této neřesti horlivě bojovala a podporovala hnutí abstinentní.

b) Čtvrtý synod vyzývá bratry faráře, starší a vůbec pracovníky v Českobratrské církvi evangelické, aby nepouštěli se zřetele vážné úsilí po ostrážlivění národa a radou i napomínáním se stavěli proti zneužívání alkoholických nápojů. Mládež naše budiž uvědoměle vychovávána k abstinenci. Členové Českobratrské církve evange-

lické bud'ěž vybízení, aby vyvínovali svůj vliv v tom směru, aby přístup k alkoholickým nápojům byl mládeži ztěžován, povolování koncesí hostinských ještě úzkostlivěji obmezováno, hodina zavírání výčepů a vináren posunuta před půlnoc a vůbec volný prodej alkoholických nápojů ztěžován.

IV. Učení církve. Věci bohoslužebné.

28. **Apoštolské vyznání víry.** Podnět vzešel z návrhu č. 6. ze seniorátu německobrodského. Synodní výbor ještě před synodem předložil tuto otázku odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení se žádostí, aby připravil návrh pro synod. Odbor tak učinil a podal synodu návrh s obšírným odůvodněním, jež vypracoval člen odboru prof. dr. J. L. Ilromádka. Protože návrh ten i s odůvodněním nemohl být již vytištěn ve Zprávě k synodu, otiskujeme jej zde v plném znění, aby byl zachován. Návrh odboru pro jednotu v bohoslužbě a učení zněl takto: „Synod prohlašuje, že Českobratrská církev evangelická přiznává se k apoštolskému vyznání víry s tou věrností i svobodou výkladu, se kterou je přijala víra reformačních církví.“ Odůvodnění tohoto návrhu:

„Všechny církve reformační přijaly starokřesťanská symbola (apoštolské, niceaeno — cařihradské a athanasianské vyznání víry). Z nich přiznaly se zejména k apoštolskému vyznání víry s naprostou pietou i samozřejmou oddaností. Apoštolské vyznání víry (Apostolicum) tvořilo důležitou část reformačních katechismů našich, lutherských i reformovaných. I když byla historickým studiem vyvrácena starokřesťanská legenda, že Apostolicum je přímým dílem sboru apoštolského, nebyl tím nijak dotčen kladný vztah reformačních církví k tomuto vyznání. Reformátoři viděli v něm nepřekonané vyjádření ústředních pravd křesťanských a nepochybovali, že ne-li formálně, tedy jistě obsahově Apostolicum vyslovuje neporušenou, původní apoštolskou víru

Často bývá dokazováno, že reformace zaujala toto stanovisko buď z nepřesného názoru o čistotě apoštolské víry a o jejím vývoji v prvních staletích křesťanských, anebo z úzkostlivosti, aby kritika starokřesťanských vyznání nevzbudila přílišný odpor ve vládnoucích kruzích církevních a bohosloveckých. Věrnost reformačních církví k Apostolicu je prý důsledek silného tlaku staré tradice církevní. Reformace neměla, anebo nemohla mít odvahu, aby najednou zrevidovala všechny opory a pravidla víry, které nesly pečeť starobylosti a které byly universálně uznávány za pilíře pravdy. Starokřesťanskými symboly chtěly prý reformační církve zachovati pouta, která je spínala s ostatní společností křesťanskou. Byla prý to nedůslednost. Neboť reformace uznala jedině Písmo svaté za pravidlo víry a života, kdežto starokřesťanská symbola a dogmata (tedy i Apostolicum) jsou součástí starocírkevního podání (tradice).

Avšak věrnost reformace k Apostolicu nelze si vykládati jen jako důsledek konservativní úzkostlivosti a tradicionalismu. Apostolicum ve své nejstarší podobě zachytilo vskutku základní články apoštolského kázání o víře v jediného Boha, Pána nebes a země, který v Ježíši Kristu sestoupil na svět, spasil nás od hříchu, smrti i ďábla a Duchem Svým nepřestává udíleti plnost svých darů všem, kdož vstípení v církev svatou očekávají svého Pána, až přijde soudit živých a mrtvých. Reformace právě apoštolským vyznáním víry ukazovala, jak se katolická církev odcizila ve svých řádech, obyčejích a zákonech od základu apoštolského. Apostolicum bylo

reformaci oporou v odporu proti porušenosti víry i mravů: Víra křesťanova je v něm vyjádřena se slavnostním důrazem — a přece prostě. Proti složitosti katolického bohosloví, proti pompéznosti římské organizace kněžské a proti tajemnosti svátostných a bohoslužebných úkonů katolických mluví Apostolicum prostince o Ježíši Kristu, Spasiteli a Pánu, o jeho díle spasení, jeho příchodu od Otce, smrti i z mrtvých vstání, o církvi a odpuštění hříchů. Apostolicum nepředvádí nám lidské, vědeckou zkušeností zjistitelné historie, nýbrž historii Božího díla spasení. Novodobé badání dějinné neotřáslo nijak názorem, že Apostolicum (ve své staré podobě) je v bezprostřední souvislosti s údobím a dílem apoštolským. Každá církev, která stojí na půdě biblické víry v Boha, zůstane věrna apoštolskému vyznání víry.

Ale reformace nebyla služebníkem litery. V základ církve položila slovo Boží. Tak se staly reformační církve svobodnými vůči každé vnější autoritě lidské. Víra se spoléhá jedině na Slovo Boží, Boží vůli a zaslíbení. Žádat, aby víra uznávala doslovně (verbálně) jakýkoli dokument lidský, je contradictio in adjecto (rozpor v sobě). Apoštolské vyznání víry v žádné době, ani v době svého vzniku, nebyvalo vykládáno zcela jednotně a souhlasně. V celku svém i v jednotlivých svých částech bylo spíše rámcem, který naznačoval meze a hráze, v nichž tekla proud víry, ale který v podrobnostech mohl být vyplňován rozmanitě. Při každém jednotlivém článku bychom zjistili, že o naprosto jednotném výkladu nikdy nebylo lze mluvit. Ve druhém a třetím století nebylo ustáleno dogma církve; v rámci Apostolica našly místo i takové směry bohoslovecké, které, počínajíc 4. stol., byly prohlašovány za kacířské. Od Apostolica vedla sice přímá linie k dogmatu 4. a 5. stol., ale dokud zbožnost nenašla pevných pojmových forem, byly možny nejrozumnější výklady článků Apostolica.

Ale ani po V. století nebylo jednotného výkladu. Historie článku o církvi by nás o tom názorně poučila. Co by nás však překvapilo, jest skutečnost, že právě články nám slovně tak blízké (o „obecenství svatých“, „odpuštění hříchů“) měly smysl nám docela cizí. Katolická zbožnost svátostná a kněžská vkládala svůj smysl a svého ducha do Apostolica. Historik nemůže popřít, že opravdu některé články (na př. o obecné církvi a obcování svatých) měly v době svého vzniku zřetelné zbarvení katolické. Dokonce i článek o Bohu Otci nabýval rozmanitých odstínů podle různých náboženských a bohosloveckých předpokladů.

Reformace dala celému Apostolicu výklad, určený jejím základem víry. Právem, pokud Apostolicum ve své první podobě je v úzké souvislosti s novozákonním, apoštolským údobím. Přece však reformační výklad Apostolica byl smělý. Bez ohledu na staré výklady jednotlivých článků naplnila reformace apoštolské vyznání duchem své víry. Stačí jen pročísti výklady Lutherovy (v katechismech), Kalvínovy (v Instituci) a Zwingliho (kázání o Apostolicu z r. 1528), aby byla patrna odvaha víry, která při vši pokorné pietě vůči minulým svědectvím nedá se připravití o svobodné uchvácení darů, které Bůh v Kristu Ježíši udílí svým služebníkům. Nikdy se nedala opravdová víra ve svrchovaného Boha poutat literou anebo jakoukoli vnější autoritou. Reformace pak tím spíše, žádajíc od každého věřícího samostatné čtení Písma Svatého a odmítajíc závaznost církevních výkladů Písma, zajišťuje věřícímu i svobodu výkladu apoštolského vyznání víry. Reformátoři sami lišili se ve výkladu některých jeho článků velmi závažně. Na př. při „descendit ad inferos“ (sestoupil do pekel) Kalvín praví, že starý výklad o tělesném vstupu Kristově do podsvětí je „fabula“ a že tento článek je nutno vykládat ve smyslu vrcholného utrpení

Kristova na kříži, Zwingli a Luther dávají mu smysl bližší smyslu starokřesťanskému. Ale ani staří theologové křesťanství se neshodovali přesně ve výkladu tohoto článku. Podobně i článek tak důležitý jako je „*venturus iudicare vivos et mortuos*“ (přijde soudit živých i mrtvých) je pojímán s jemnými odlišnostmi v obou hlavních proudech reformačních.

Nikdy tedy nebylo Apostolicum vykládáno jednotně. K tomu nutno připomenout, že vznik Apostolica až do nynější jeho podoby trval několik staletí. (Od počátku II. století až asi do počátku VI. století). Leč to neznamená, že není-li jednotného výkladu, je přípustný výklad jakýkoli. Svoboda výkladu není libovůlí. Apostolicum zůstane vždy živým poutem všeho křesťanstva s dobou apoštolskou. Poutem arci, které jediné věrou může býti přijato a zužitkováno. Jeho články vyslovují, co svrchovaný Bůh učinil pro naše spasení a jaké dary svým dětem udílí. Bůh-Stvořitel nebe i Země, spasitelné skutky Jeho v Ježíši Kristu, plnost Jeho darů skrze Ducha svatého — to vše může býti podle Apostolica použito u víře poznáno, uchváčeno a přijato. To je rámec, ve kterém je nutno přistupovati k obsahu Apostolica. Tímto rámcem je dána i naše věrnost k němu i naše svoboda.“

Návrh i s odůvodněním byl rozmnožen a dodán během zasedání všem členům synodu a ovšem zvláště přípravné komisi synodní. Ta o něm pojednala a navrhla pak synodu ústy prof. dra Ferd. Hrejsy tuto resoluci, jež byla v plénu jednomyslně, bez debaty a s potleskem přijata.

Synod prohlašuje, že Českobratrská církev evangelická přiznává se k apoštolskému vyznání víry s věrností k jeho duchu a náboženským hodnotám i se svobodou výkladu, se kterou je přijaly reformační církve.

29. Zásady českobratrské církve evangelické. Jak v tištěné Zprávě k synodu na str. 166 jest naznačeno, byl spis prof. dra. J. L. Hromádky „Zásady českobratrské církve evangelické“ jako návrh odboru pro stručné vyjádření učení a zásad církve ještě před synodem dodán všem členům synodu. Synodní přípravná komise zaujala k němu toto stanovisko, jež tlumočil její referent na synodu:

„Knížka prof. dra. Hromádky: „Zásady Českobratrské církve evangelické“ doporučuje se synodu ke schválení. Kdyby došlo k rozšířenému vydání, nechť se doplní a přehlédně tato první předloha a cestou komitétu pro jednotu v bohoslužbě a učení nechť se předloží nejbližšímu synodu.“ O tomto návrhu rozpředla se debata. Nakonec byl jednomyslně a s radostí přijat tento návrh seniora Součka:

Synod schvaluje knížku prof. dra. Hromádky: „Zásady Českobratrské církve evangelické“, jako příručku k poučení našeho lidu o našich zásadách.

Nato jednáno bylo o prodejní ceně této knížky, jež bude činiti asi 5 Kč. Rozhodnutí o tom ponecháno synodnímu výboru, jemuž však bylo uloženo, aby knížku tu aspoň v jednom exempláři rozeslal všem sborům.

Poté rozvinula se dlouhá debata o schválení této knížky pro vyučování náboženství na středních školách; mnozí členové synodu se této debaty zúčastnili. Konečně učiněno toto usnesení:

Synod dává své svolení, aby této knížky používáno bylo jako pomůcky při vyučování a žádá prof. dra. Hro-

mádku, aby vypracoval věro- a mravoučnou učebnici pro střední školy. Na návrh bratra faráře Jadrníčka vyslovuje synod dík prof. Hromádkovi za jeho práci.

30. Přísaha. Po debatě o otázce zákonné úpravy přísahy pro příslušníky Českobratrské církve evangelické přijaty byly synodem tyto návrhy formulované seniorem Součkem, čímž vyřízen byl tištěný návrh č. 1. synodního výboru a návrh č. 1. ze seniorátu chrudimského:

Synod prohlašuje, že podle učení a tradice církve přísaha členů pokládá se za dovolenou. Synod žádá, aby vydán byl zvláštní zákon pro Českobratrskou církev evangelickou, podle něhož se žádá vláda o úpravu zákona o formě přísahy. Synod žádá, aby osoby, které pro své svědomí nemohou přísahati, přísahati nemusely. Stylistici připraví synodní výbor.

31. Vysluhování Večeře Páně z individuálních kalichů. Otázka společného kalicha dostala se znovu na synod vzhledem k návrhu č. 6. ze seniorátu pražského. Přípravná komise synodní přijala resoluci pro synod tohoto znění:

„Synod se usnáší, aby při Večeři Páně byl zachováván způsob podávání ze společného kalicha, doporučí však, aby touto svátostí bylo posluhováno častěji, než dosud, by se spíše předešlo námitkám zdravotním. Kde se na tom usnese staršovstvo spolu s farářem, může vedle společného kalicha těm, kteří toho si přejí, býti vysluhováno individuálními kalichy.“

Synod však tuto resoluci nepřijal a usnesl se k návrhu dra A. Lukla z Vinohradů, aby se v této věci setrvalo při usnesení druhého synodu, jež zní takto:

„Synod připouští zavedení individuálního kalicha, kde se pro to vysloví staršovstvo.“

32. Bohoslužebná příručka. Viz návrh č. 6. ze seniorátu poličského a návrh č. 4 ze seniorátu brněnského. Jménem komise referoval o bohoslužebné příručce, sestavené far. Sebestou, farář B. Fleischer z Roudnice. Synod pak, pozměniv málo návrh komise, usnesl se takto:

Uváživ vyjádření o příručce bohoslužebné, obnovuje synod usnesení o dobrovolném užívání a volí devítičlenný výbor k další práci za účelem brzkého pořízení úplné bohoslužebné agendy. Členy tohoto agendárního výboru jsou: senior J. Souček, Dr. Ferd. Hrejša, Dr. Fr. Bednář, J. V. Šebesta, Gustav Ad. Molnár, B. Fleischer, J. Jadrníček, P. Nešpor a Stanislav Čapek.

33. Křest dítek osobami k tomu nezřízenými. Podnět vzešel z usnesení třetího synodu bod 6. na str. 27 tištěné Zprávy o třetím synodu. Odbor pro jednotu v bohoslužbě a učení připravil návrh pro čtvrtý synod. Přípravná pracovní komise tohoto synodu pak tento návrh upravila. Na synodu referoval o této věci farář Josef Slechta ze Soběhrd, jenž navrhl synodu tuto resoluci, kterou synod přijal:

Českobratrská církev evangelická pokládá v duchu reformačního svátosti za zpečetění spasitelných darů Bo-

žích, které každý věřící pod vlivem Slova Božího u víře přijímá. Křest dítěte vykonává zřízenými k tomu osobami ve jménu Otce i Syna i Ducha sv., prohlašujíc tím, že spasitelné dílo Kristovo je určeno pro všechny lidi, tedy i pro děti. Činí tak ovšem na víru rodičů, kteří křtem svatým berou na sebe závazek býti pokřtěným dítkám svědky evangelia a vésti je Slovem Božím k plnosti víry. Křest z nouze zásadně odmítá a to proto, že jeho prakse vznikla z předreformačního pojetí křtu svatého jako úkonu, který sám sebou zprostředkuje očistění od dědičného hříchu a nadpřirozenou milost Boží, a tudíž obyčejně se koná pod vlivem neevangelických představ náboženských.

Fakt, že křest z nouze je vykonáván osobami neordinovanými, neznamená ničeho pro tak zvaná práva laiku. Křest z nouze vznikl v církvích hierarchických z důvodů naprosto jiných než dáti výraz a místo laickým právům.

Českokobratrská církev evangelická ukládá duchovním i starším, aby soustavným poučováním o pravém významu svátosti potlačovali nesprávné a pověrečné představy o křtu svatém, varovali před křtem z nouze a zvyšovali vážnost ke svátostem udíleným řádně a důstojně v obecnství církevním.

34. Křty dítek rodičů bezkonfesijních. Synod se usnesl, aby návrh č. 3 ze seniorátu pražského se projednal pro nedostatek času až na synodu příštím. Návrh ten zněl: „Konvent se usnáší na návrhu pro synod: Dítky rodičů bezkonfesijních nemají býti křtěny v Českokobratrské evangelické církvi, dokud oba rodičové zůstávají mimo členství této církve; výjimku z toho pravidla povolití může jedině staršovstvo; usnesení o křtu dítek takových přísluší, dokud dítko není zapsáno do matriky, jedině do kompetence sboru, v jehož obvodu rodiče trvale bydlí.“

35. Při křtu nechť jest přítomen aspoň jeden z rodičů. Přijata byla tato resoluce, usnesená vzhledem k bodu 7. na str. 195 Zprávy k synodu:

Synod ukládá staršovstvům, aby bděla nad dodržováním náležitého řádu při křtech, aby vždy byl přítomen aspoň jeden z rodičů.

36. Zpěvník českokobratrské církve evangelické. Po debatě, které se zúčastnila řada bratří, přijat byl tento návrh komise:

Synod vítá s povděkem pořízení II. vydání Zpěvníku Českokobratrské církve evangelické, rozšířeného o Přídavek vydaný seniorátem čáslavským a o dalších jedenáct písní, vybraných s ohledem na sbory moravské, schvaluje též vydání toto k obecnému užívání a vyzývá sbory, které tak dosud neučinily, aby zpěvník zavedly. Dosavadní odbor se pověřuje k další práci, především ku pořízení nového vydání notového. Zároveň synod žádá všechny činitele, na vydání zpěvníku zúčastněné, aby nové vydání zpěvníku notového i bez not co nejvíce urychlili.

V. Výchova.

37. Řád pro zkoušku a způsobilost zvláštních učitelů (katechetů) českobratrského evangelického náboženství na obecných a občanských školách. Synod projednal návrh synodního výboru, otištěný ve Zprávě k synodu na stránce 166—167 a usnesl se na tomto znění navrhovaného řádu:

§ 1. Uchází-li se kdo o udělení způsobilosti k úřadu katechety, nemaje bohosloveckého vzdělání, musí se podrobiti zvláštní zkoušce před zkušební komisí stanovenou synodním výborem.

§ 2. Tato zkouška týkati se bude následujících předmětů:

- a) znalosti Písma sv.; úvod do knih biblických, obsah jejich, znalost dějin izraelského národa, jakož i dobrá znalost vypravování Starého i Nového zákona; znalost proroků, jejich významu i jejich snah, jakož i hlavních náboženských myšlenek knih Starého i Nového zákona;
- b) učení Českobratrské církve evangelické, věrouky i mravouky;
- c) dějin křesťanské církve, zejména doby starokřesťanské a doby reformační;
- d) dobré znalosti nynějších učebních knih náboženství (biblické dějeprawy, katechismy);
- e) znalosti Českobratrské církve evangelické, jejích dějin od tolerance až podnes, jejího složení a zřízení;
- f) znalosti řádu bohoslužebného i církevního zpěvu; nejznámější písně nazpaměť i s nápěvy.
- g) znalosti základů pedagogických a metodických.

§ 3. Při žádosti o zkoušku musí uchazeč prokázati

- a) že s prospěchem absolvoval nějakou střední školu, ať gymnasium nebo reálku nebo ústav učitelský;
- b) že byl nejméně pět let řádným členem Českobratrské církve evangelické, že se účastnil církevního života a že obcování jeho bylo bezúhonné. Synodní výbor může z důležitých příčin dáti dispens od vyžadovaného počtu let členství církevního;

- c) že byl činný aspoň po dva roky v církevní práci buď při subsidiárním vyučování náboženství aneb v Nedělní škole.

Jako průkaz o těchto dvou posledních podmínkách bude mu předložiti v zapečetěné obálce osvědčení příslušného faráře a rovněž i doporučení příslušného konseniora.

§ 4. Po zkoušce s prospěchem vykonané může obdržeti vysvědčení způsobilosti katechetské, ale jen když dosáhl věku nejméně 24 let.

§ 5. Jestliže by ucházel se o způsobilost katechetskou někdo, kdo ještě nebyl pět let řádným členem Česko-bratrské církve, aneb nepůsobil nejméně dvě léta ve výpomocné práci vyučovací, může býti výjimečně ke zkoušce sice připuštěn, ale po zkoušce musí doplniti ať dobu řádného členství nebo dobu výpomocné práce tím, že bude vyučovati náboženství subsidiárně. Teprve tenkrát, osvědčí-li se v působení vyučovacím, může mu býti vydán dekret způsobilosti.

§ 6. Rovněž i může ke zkoušce býti připuštěn uchazeč mladší než 24 let, ale než dostane dekret způsobilosti, musí rovněž do 24. roku vyučovati náboženství subsidiárně.

§ 7. Kdo vykonal s prospěchem pouze první státní vědeckou zkoušku bohosloveckou, může nabýti způsobilosti katechetské teprve tehdy, když vykoná ještě kolokvium před synodní zkušební komisí, jež se bude týkati těchto předmětů: známosti Písma sv., věrouky, mravouky, paedagogiky, dějin reformačních, znalosti učebnic náboženských a církevních zpěvníků.

38. Práce ve Sdruženích českokraské evangelické mládeže. Jménem komise výchovné navrhl referent farář B. Jerie tuto resoluci, jež byla synodem jednomyslně přijata:

Synod běře s uspokojením na vědomí zprávu synodního výboru o práci Svazu sdružení českokraské mládeže evangelické a doporučuje sborům, aby do svých rozpočtů každoročně pojaly položku na práci ve svých sdruženích mládeže, aby tak umožněno bylo zřizování místností a jejich zařízení, knihovna, opatřování pomůcek, časopisů, náradí ke hrám, účast osvědčených a horlivých členů sdružení na sjezdech, kursech, letních táborech, hrazení cestného při návštěvách a výměně dobrovolných pracovníků, atd. Zvláště se sborům doporučuje zřizování vhodných místností pro mládež, podpora finanční akce pro vydržování ústředí Svazu a každoroční pořádání dne mládeže i evangelisačních schůzí pro získání mládeže lhostejné.

39. Poděkování faráři B. Jerieovi, předsedovi Svazu českokraské evangelické mládeže. Při projednávání předešlé resoluce o práci ve sdruženích mládeže navrhl profesor dr. Fr. Bednář, aby synod vyjádřil dík faráři B. Jerieovi za horlivost, s jakou se jako předseda Svazu čbr. ev. mládeže této pro církev tak důležité práce ujal. Synod přijal návrh ten s potleskem a jednomyslně. Farář Jerie poděkoval za tuto pozornost a zdůraznil, že přijímá dík synodu nejen pro svou osobu, avšak pro celý Svaz.

40. Ještě práce ve Sdruženích mládeže a v Nedělních školách. K návrhu faráře J. Kulíka usnesl se synod ještě na další resoluci. Poslední větu v ní navrhl farář Fr. Bednář:

Synod raduje se ze soustřeďování mládeže v Nedělních školách a ve Sdruženích mládeže za účelem výchovy

na základě náboženské a mravní opravdovosti, vyslovuje však politování nad tím, že dosud nejsou založeny Nedělní školy v 31 sborech a Sdružení mládeže ve 42 sborech, a klade na srdce všem sborovým pracovníkům péči o organizaci a podporu práce mezi mládeží školní i dospělejší. Jako jeden z prostředků k tomu doporučuje účelné šíření a čtení časopisů: „Nedělní Besídka“, „Růžový Palouček“ a „Bratrstvo“. Redakci „Nedělní Besídky“ doporučuje, aby — jakmile naše Nedělní školy nebudou vázány na odebrání amerických obrázků — se pokusila o samostatnější výběr a příhodnější rozbor a získání spolupracovníků. Seniorátní úřady pak se žádají, aby vstoupily ve styk se sbory, v nichž sdružení mládeže neb nedělní školy zřízeny nejsou, aby se tam tyto organizace do příštího synodu uskutečnily.

41. Zřízení prozatímního místa sekretáře pro práci mezi mládeží.

Viz návrh č. 8. ze seniorátu pražského, návrh č. 11 ze seniorátu královéhradeckého, návrh č. 11 ze seniorátu čáslavského a návrh č. 4. ze seniorátu moravskoslezského. Referentem komise výchovné byl v synodním plénu farář B. Jerie, který podal návrh bližící se nejvíce návrhu došlému ze seniorátu pražského. Synod po delší debatě většinou hlasů tento návrh přijal. Usnesení zní:

Abý byl prokázán zájem církve o práci mezi mládeží dospělejší, a aby tato práce, pokud je konána Svazem SČME byla co nejtěsněji spjata se skutečnými potřebami naší církve, budiž z prostředků církevního ústředí zřízeno a pro z a t í m n ě obsazeno místo sekretáře s bohoslovec-kým vzděláním a to buď zkušeným farářem nebo absolvo-vaným bohoslovcem, který se v práci této osvědčil a chtěl by se v ní dále odborně vzdělávati. Synodní výbor dostává pravomoc, aby bližší vztah tohoto sekretáře k církvi upravil v dorozumění s výkonným výborem Svazu SČME.

Po stránce finanční zabývala se otázkou povolání sekretáře pro práci mezi mládeží také komise hospodarská, jež došla k názoru, tlumočenému na synodu referentem B. Černíkem, že nelze zřízení místa toho doporučiti. V tom smyslu také podala synodu návrh, aby se přes tuto věc přešlo k dennímu pořadku. — Synodu předložen byl také i návrh MUDra A. Švandy z Hradce Králové, žádající zří-zení takového místa. Návrh zněl: „Synod se usnáší, aby bylo zří-zeno p ř i ústřední kanceláři prozatím místo faráře, který by se vě- noval výhradně péči o náboženskou výchovu podle pokynů synod- ního výboru a za spolupráce s odborem pro výchovu. Jeho úkolem necht jest budování jednotného programu nábožensko-církevně vý- chovného, probouzení svědomí církve, aby plnila své povinnosti na poli výchovy, obzvláště pak péče o vydávání pomůcek pro učitele náboženství podle osnov, přijatých posledním synodem. Místo budiž obsazeno (ve vhodné době) řízením konkursním z řad těch farářů, kteří se v práci mezi mládeží osvědčili anebo mají o tuto práci m i- morádný zájem.“ Debaty se zúčastnili: J. Vl. Šebesta, Zenatý, Ad. Novotný, far. Prudký, dr. Boháč, K. Vilím, dr. Lukl, Burian, Jar. Repa, Machotka a j. K návrhu konseniora Nagye dáno bylo slovo

i sekretáři Vavřinovi z YMCA, jenž zejména zdůraznil plán YMCA, postupně omezovati práci v ČSR. Nakonec byly oba návrhy (Černíkův i dr. Švandy) zamítnuty a přijat většinou hlasů návrh referentův, jak již bylo svrchu podotknuto.

42. Výzva k abiturientům, aby se věnovali studiu bohosloví. Přijata byla tato resoluce:

Synod vyslovuje své potěšení nad tím, že je značný počet abiturientů, kteří se věnují bohosloveckému studiu. Poněvadž však potřeba duchovenských a katechetských sil daleko není ještě kryta, žádá synod, aby synodní výbor vhodným způsobem prostřednictvím seniorátních výborů, staršovstev i časopisů učinil výzvu k církvi za účelem získání co největšího počtu studentů pro bohoslovecké studium. Při té příležitosti budiž českobratrská veřejnost důtklivě žádána, aby hojně podporovala bohosloveckou domovinu a pamatovala na zakládání stipendií pro bohoslovce.

43. Kurs pro přípravu ke zkoušce katechetské. Návrh, který o tom synodu předložila příslušná komise, byl zamítnut. Zněl takto: „Za stávajícího nedostatku katechetů usnáší se synod, aby církev zřídila v Praze kurs pro výchovu abiturientů středních škol i učitelských ústavů k odborné zkoušce katechetské. Při tomto kursu nechat se také pamatuje na přípravu členů kursu pro výchovnou práci mezi mládeží, jakož i pro administrativní práce ve sboru.“ Viz také návrh č. 1. ze seniorátu podřípského a návrh č. 9. ze seniorátu pražského.

44. Žádost, aby zřízeno bylo více míst katechetských. Srovnej návrh č. 2. ze seniorátu poděbradského. Synod přijal tuto resoluci:

Synodní výbor se žádá, aby intervenoval ve prospěch zřízení míst katechetských i tam, kde předepsaného počtu hodin (18) lze docílit pouze přibráním škol sousedních.

45. Vyučování náboženství na středních školách při počtu žáků menším nežli dvacet. Učiněno toto usnesení vzhledem k návrhu č. 10. ze seniorátu královéhradeckého:

Synod zplnomocňuje synodní výbor, aby usiloval u příslušných školních úřadů o to, aby i tam, kde na středních školách je méně než 20 žáků českobratrských, bylo vyučování náboženství zveřejněno a školními úřady honorováno.

46. Husova fakulta bohoslovecká a církev československá. Viz návrh č. 7. ze seniorátu poděbradského a návrh č. 1. ze seniorátu políčského. Jménem příslušné komise referoval o této věci v plenu synodním konsenior St. Čapek z Prahy a přednesl tuto resoluci:

„Synod vyslovuje svůj souhlas s jednáním, které profesorský sbor v dohodě se synodním výborem podnikal ve věci Husovy fakulty pokud se týče jejího poměru k církvi Československé. Uznává vděčně, že úzké a přátelské styky s touto církví sloužily ku požehnání náboženskému hnutí v Československu a že stejně naše církev z této součin-

nosti těžila jako církev Československá, která od nás řadu dobrých podnětů přijímala. Synod projevuje přání, aby tyto přátelské vztahy všude, jmenovitě na Husově fakultě trvaly a ještě se více prohlubovaly a sesilovaly. Uznává ovšem nárok církve Československé na vlastní fakultu bohosloveckou, ale soudí, že soustředěný a společný postup všech nekatolických církví jest žádoucí pro zdravý a úspěšný vývoj náboženský v našem národě."

Pro nedostatek času synod nemohl o této resoluci meritorně pojednat a usnesl se proto jen bez debaty předat ji synodnímu výboru k úvaze a k event. použití.

47. Návrh na zřízení stolice pro náboženskou pedagogiku při Husově fakultě v Praze. Jménem komise výchovně referoval o této věci na synodu farář B. Jerie. Podnět vzešel z usnesení na sjezdu Svazu sdružení mládeže. Referent doporučoval, aby se učinil pokus o zřízení takového místa. Po debatě však, již se zúčastnili bratři dr. Lukl, A. Novotný a dr. Boháč, a po vysvětlení prof. dra Bednáře, že již na Husově fakultě náboženskou pedagogiku přednáší, odvolal referent svůj návrh. Synod vzal sdělení profesora Bednáře s povděkem na vědomí.

48. Kursy pro pracovníky a vůdce práce mezi mládeží. K návrhu referenta výchovně komise B. Jerie přijal synod tuto resoluci:

Pro dobrovolné pracovníky a vůdce mezi mládeží budtež pořádány při Misijní škole v Olomouci občasně kursy.

49. Zřízení stálé komise pro veškerou náboženskou výchovu v církvi. Přijat tento návrh výchovně komise (ref. far. B. Jerie):

Budiž zřízena při synodním výboru stálá komise pro veškerou náboženskou výchovu v církvi, v níž by zasedali bratři Dr. Bednář, kons. Stan. Capek, B. Jerie, T. B. Kašpar, Fr. Kučera, A. Novotný, ředitel Ondruška, Dr. J. Ilrozný, Dr. E. Smetánka. Komise má právo kooptace.

50. Odhlašování žáků z vyučování náboženství. Synod přijal tuto resoluci:

Synod doporučuje všem farním úřadům, aby odhlášky žáků z vyučování náboženství vedly v přísné evidenci a činily je předmětem jednání na schůzích staršovstva. Ve všech případech budiž pak usilováno bratrským způsobem o zjednání nápravy.

51. Účast mládeže hlásící se ke konfirmaci. Návrh příslušné synodní komise, jenž zněl: „Synod důrazně připomíná usnesení minulého synodu o získání veškeré mládeže pro konfirmaci a vyzývá všechna staršovstva, katechety a učitele náboženství i faráře, aby se zasahovali o energické zjednání nápravy," synod zamítl.

52. Účast při nepovinném vyučování náboženství na středních školách. Přijata byla tato resoluce:

Synod se usnáší, aby prostřednictvím všech církevních úřadů bylo apelováno na rodiče, aby i žáci vyšších tříd

středních a obchodních škol i učitelských ústavů zúčastňovali se nepovinného vyučování náboženství.

53. Bohoslovci z Ameriky musí prokázati vzdělání rovnocenné s naší střední školou. Přijat byl tento návrh far. Jadrníčka:

Synod konstatuje, že usnesení III. synodu Českobratrské církve evangelické, tištěné ve Zprávě o III. synodu str. 29, bod. 7., o bohoslovcích z Ameriky, netýká se ordinovaných a od příslušné presbytery doporučených kazatelů sesterských církví presbyterních v Americe.

54. Dozorci pro vyučování náboženství. Přes návrh č. 10. ze seniorátu pražského, aby voleni byli zvláštní dozorci pro vyučování náboženství, přešel synod k dennímu pořádku.

55. Cvičení církevních písní na veřejných školách. Přijata byla tato resoluce:

Poněvadž podle časopiseckých zpráv má býti pojato do školních osnov pro veřejné školy také cvičení církevních písní, čímž se jistě především myslí na cvičení písní církve katolické, žádá synod, aby vhodnou a včasnou akci hleděl synodní výbor tomu zabrániti.

56. Církevní rovnoprávnost ve školách. Přípravná komise, vzavši v úvahu návrh č. 4. ze seniorátu novoměstského, podala synodu návrh, jenž byl jednomyslně přijat:

Synod žádá ty sbory, ve kterých se zjistí nějaké porušení církevní rovnoprávnosti na školách, zvláště pokud se týče rozvrhu hodin, vyvěšování konfesijních odznaků, cvičení církevních písní v rámci vyučování školního a pod., aby tyto případy sdělovaly synodnímu výboru, který by vhodným způsobem sám nebo prostřednictvím podrízených orgánů zakročoval.

57. Udělování podpor a stipendií pro bohoslovce. Přijata byla tato resoluce (srovnej též návrh č. 4. ze seniorátu chrudimského):

Synod žádá seniorátní výbory, sbory a korporace, aby při udělování podpor a stipendií pro bohoslovce vyžádaly si vždycky příslušné dobrozdání Husovy fakulty. O udělení podpor i stipendií budiž podána zpráva fakultě i synodnímu výboru.

58. Učitelské konference. Přijata byla tato resoluce:

Synod žádá, aby ve všech seniorátech konaly se aspoň jednou za rok učitelské konference.

59. Schválení učebnic. Ve smyslu § 94, 8. cirk. zřízení dává synod definitivní schválení těmto spisům:

- a) *Příručka biblická*, to jest stručný přehled nejpotřebnějších vědomostí ke čtení svatého Písma. Podle franc. J. Jahiera sestavil Jarolím Nešpor. II. vydání. Nákladem spolku Komenského v Praze, 1924.
- b) *Českobratrský katechismus*, to jest krátké poučení o hlavních pravdách a požadavcích křesťan-

- ského náboženství českobratrského evangelického. Upravil V. Vašíř, českobr. ev. farář a konsenior v Novém Městě na Moravě. Nákladem vlastním, 1926.
- c) **Přehled dějin církve křesťanské.** Sepsal Dr. F. Kozák. Čtrnácté opravené vydání upravil Jan Kozák. Nákladem vlastním. Čáslav 1926.
 - d) **Pramének.** Náboženská knížka českobratrská. Pro nižší stupeň školy obecné sepsal F. B. Kučera. Nákladem knihkupectví „Kalich“, 1926.
 - e) **Po cestách Božích.** Historický nástin zjevení, náboženského poznání a vývoj království Božího. Napsal Stan. Čapek, českobratrský farář a konsenior v Praze, 1926. Nákl. vlastním.
 - f) **Zásady českobratrské církve evangelické.** Sepsal prof. dr. Hromádka. Viz str. 36.

Poznámka. Také byl synodu předložen ke schválení „Českobratrský katechismus biblického učení“, sepsaný farářem R. Medkem a vydaný nákladem evangelisačního odboru v seniorátu chrudimském. Protože katechismus byl vydán právě ve dnech synodu, usnesl se synod, aby se prozatím zůstalo při schválení tohoto katechismu synodním výborem ze dne 22. listopadu 1926 č. 2550 a aby katechismus byl předložen příštímu synodu k prozkoumání a ke schválení.

VI. Styky se zahraničními protestanty české i mimočeské národnosti.

60. Organisační řád synodního odboru pro styk se zahraničními církvemi. Zpráva odboru pro styk se zahraničními církvemi, vytištěná na str. 164. a 165 zprávy ke čtvrtému synodu, byla vzata synodem na vědomí a návrh organisačního řádu byl schválen. Synod usnesl se o něm takto:

Synod schvaluje organisační řád synodního odboru pro styk se zahraničními církvemi, navržený výborem. Též doporučuje, aby bratři faráři posílali zprávy synodnímu výboru a aby vyhověli žádosti br. faráře Kašpara a posílali mu význačné zprávy z církevního života, charakteristické pro duchovní hnutí posledních let.

Schválený organisační řád synodního odboru pro styk se zahraničními církvemi zní takto:

§ 1. Zahraniční odbor jest pomocný církevní orgán pro pěstování styků s cizinou ve shodě se synodním výborem. Skládá se ze zástupce synodního výboru a čtyř jiných členů volených synodem na dobu až do příštího zasedání synodu. Odbor má právo kooptovati nejvýše dva další členy.

§ 2. Odbor volí ze svého středu předsedu, místopředsedu a jednatele.

§ 3. Úkolem jeho jest pomáhati synodnímu výboru v pěstování styků Českobratrské církve evangelické s církvemi zahraničními. Úkol ten koná následujícími cestami a způsoby:

- a) organizuje a koná zpravodajskou službu pro časopisy, církve a jiné organizace zahraniční o význačných událostech a myšlenkových proudech náboženských v československé republice, jakož i o poměrech Českobratrské církve evangelické, její práci, možnostech i nesnázích. Ve srozumění nebo na žádost synodního výboru zpracovává a zasílá zprávy o Českobratrské církvi evangelické, určené pro oficiální orgány nebo časopisy církví zahraničních;
- b) pečuje ve srozumění se synodním výborem nebo na požádání jeho o organizaci návštěv hostů ze zahraničních církví neb kruhů náboženských, kteří přicházejí nebo by měli býti pozváni, za účelem hlubšího poznání poměrů náboženských v naší církvi i v naší zemi vůbec, aneb i ke konání přednášek;
- c) navrhuje na vyzvání synodního výboru osoby, které by měly a mohly poslány býti v určitých případech na kongresy a jiná shromáždění církví zahraničních nebo k přednáškám o poměrech naší církve a o poměrech náboženských vůbec;
- d) činí návrhy synodnímu výboru nebo přímo synodu ve věcech, jež se týkají poměru naší církve k církvím zahraničním a styků s nimi;
- e) zpracovává v dorozumění se synodním výborem aneb na jeho žádost projevy pro zahraniční forum, které by vyjadřovaly stanovisko naší církve k názorům v cizině projevovaným ve věcech, jež se týkají našich církví a naší náboženské situace.

§ 4. Poměr odboru k synodnímu výboru mimo ustanovení již v předcházejících člancích uvedená, bude tento: Synodní výbor povoluje náklad na vydání odboru, jež jest spojeno s jeho korespondencí neb jinými pracemi, jakož i na cesty konané ve srozumění se synodním výborem nebo z usnesení synodu. Totéž platí o vydáních spojených s návštěvou cizích hostů u nás.

§ 5. Odbor podává o své činnosti zprávu každému synodu a dává o ní informace synodnímu výboru na jeho požádání.

61. Styky se zahraničními cizojazyčnými církvemi. Jednomyslně přijata byla tato resoluce:

Synod vítá zprávu synodního výboru o živých a rozsáhlých stycích se zahraničními církvemi: francouzskými, švýcarskými, britskými (zejména se Spojenou svobodnou

církvi skotskou, se Svobodnou církví skotskou a Anglickou církví presbyterní), dále s církvemi ve Spojených státech severoamerických, zejména s Presbyterní církví severní, se Spojenou presbyterní církví a s Církví reformovanou, jakož i s Jednotou bratrskou, děkuje všem přátelům z těchto církví, kteří církev naši svou návštěvou poctili a posílili a vyslovuje přání, aby synodní výbor všem přátelům, v tištěné zprávě k tomuto synodu vyjmenovaným, poslal jménem synodu děkovný pozdrav a aby se vynasnažil, aby k významným schůzím naší církve kromě dosavadních hostů přijížděli příště také přátelé naší církve z Francie a zvláště ze Švýcar. Zvláštní dík posílá synod zahraničním církvím, které umožňují našim bohoslovcům studia na svých vysokých školách.

62. **Rev. Kenneth Miller, New York.** Synod přijal tyto dva návrhy:

- a) Příznivec naší církve br. farář Kenneth Miller poslal v posledních dnech jménem Federativního koncilu církví Kristových v Americe IV. synodu naší církve zvláštní pozdrav, provázený ujištěním, že americké církve na nás nezapomínají. Synod se usnáší církvím ve Federativním koncilu zastoupeným vůbec a br. faráři K. Millerovi zvláště odpověděti na tento pozdrav pozdravem vzájemným a ujistiti je o naší srdečné vděčnosti.
- b) Synod vyzývá sbory, aby akci br. far. K. Millerem slíbenou podporovaly tím, že by pro ni prostřednictvím synodního výboru zasílaly vhodné fotografie a zprávy.

63. **Večer věnovaný hostům z ciziny** konán byl v úterý 21. června v modlitebně vinohradské o půl 8. hod. jako třetí plenární zasedání synodu. Účastnilo se ho mimo značný počet poslanců synodu také mnoho členů pražských sborů, takže sál byl naplněn. Pěvecký spolek „Blahoslav“ přispěl k zpestření večera zapěním starých českých chorálů. Po zahajovací modlitbě konseniora Jos. Čapka z Třebechovic představil senior J. Souček synodu a všem přítomným tyto zahraniční hosty: Dra D. Macleana, profesora koleje Presbyterní svobodné církve skotské v Edinburghu, Dr. S. Zwemera, misionáře mezi Mohamedány z Kahíry, a dra Václava Losu z Pittsburghu. Všem třem dána byla příležitost, aby oslovili synod. Nejprve mluvil dr. Maclean. Řeč jeho tlumočil dr. F. Bednár. Pak dr. V. Losa. A nakonec dr. Zwemer, jehož anglickou řeč překládal prof. dr. Žilka. Dr. Maclean blahopřál napřed seniorovi Součkovi k jeho znovuzvolení seniorem a vzpomínal svého seznámení se s ním před několika lety na konferenci ve Švýcarsku. Pak mluvil o své církvi skotské a o zbožnosti, jakou tato církev pěstuje. Zvláště zdůraznil, jak vysoce si cení vzájemných styků s církví naší, jež tak krásně navázány byly tím, že skotská církev umožnila již po několik let vždy jednomu našemu studentu, aby rok studoval na bohoslovecké koleji této církve v Edinburghu. Projevil přesvědčení, že stipendium toto i nadále bude církvi naší zachováno a prohlašuje, že náš student vždy s radostí bude na jejich koleji přijat. — Dr. V. Losa přinesl pozdrav od veliké presbyterní církve americké

a zvláště od synodu pensylvanského. Zdůraznil, jak česká země jest v Americe zvláště známa skrze mučednickou památku Mistra Jana Husi. Zmiňoval se dále, jak mnozí přední lidé v náboženském životě americkém sledují se zvláštním zájmem náboženský vývoj v naší republice a jak sám skrze zvláštní informační časopis se snaží jejich zájem posilovat a udržovat. Mnozí američtí faráři i na anglických sborech konají přednášky o českém národě a zvláště jeden z direktorů bohosloveckého semináře v Princeton, Dr. Macthuen, předseda Husitské společnosti, je velkým našim přítelem. Dále vzpomínal dr. Losa dojemným způsobem svého odchodu z Čech do Ameriky, kam byl poslán superintendentem dr. Duškem, a své veliké lásky k české zemi. — Dr. S. Zwemer přinesl pozdrav od rodné své holandské církve, pak od Spojené presbyteriální církve v Pittsburghu a konečně i od křesťanské protestantské církve egyptské, vzniklé z mohamedánů a koptů. Hlavní řeč jeho však se obírala důležitostí mohamedánské misie. Velice zajímavým způsobem a skvělou řečnickou formou i věcnými pádnými důvody dovedl zainteresovati všechny členy synodu a strhnouti všechny své posluchače pro svůj plán a svůj apel k naší církvi, aby se ujala práce mezi mohamedánským obyvatelstvem v Jugoslavii, zvláště v Sarajevě. — Hostům za jejich proslovy poděkoval senior Souček. Farář Juren z Loun uzavřel pak shromáždění modlitbou, načež zazpívána byla píseň „Ó přijdiž, přijdiž léto Páně“. Po slavnosti vykonána byla sbírka na misií mezi mhoamedány v Sarajevě, která vynesla 1055 Kč. Účastníci se rozcházelí s velikým povzbuzením a vědomím, že tento večer byl jedním z nejmohutnějších na letošním synodu. Pro úplnost poznamenáváme, že o osobách zmíněných hostů jsou informace v časopise „Český Bratr“ str. 125—126, roč. 1927, č. 6. a že řeč dra V. Losy částečně je otištěna v časopise „Českokobratrská Jednota“, č. 7, strana 275—277. Podobně řeč dra Zwemra je otištěna z části v témže časopise č. 9, str. 294. Na počest těchto hostů konal synodní výbor ve čtvrtek 23. června společnou večeři ve dvou spojených sálech Národního domu na Král. Vinohradech. Zúčastnilo se jí asi na 80 osob.

64. Dr. Václav Losa, Pittsburgh. Synod přijal jednomyslně a s radostí tuto resoluci, a to ve své plenární schůzi dne 22. června ráno:

Čtvrtý synod Českokobratrské církve evangelické vítá srdečně vzácného hosta, bratra superintendenta dra Václava Losu z Pittsburghu, chápe se této příležitosti, aby vyslovil jemu upřímný a vřelý dík celé naší církve za všecku jeho práci, kterou ve prospěch Českokobratrské církve evang. v Americe konal a koná, prosí ho, aby v této práci se stejnou láskou pokračoval a přeje mu hojnost Božího požehnání. Zároveň žádá, aby jménem IV. synodu tlumočil vřelé díky „Husitské Společnosti“ za všecku lásku a pomoc Českokobratrské církvi evang. věnovanou.

65. Dr. D. Maclean, Edinburgh. Synod jednomyslně přijal tuto resoluci:

Synod vděčně vítá prof. dra Macleana jako zástupce Svobodné církve skotské a prosí, aby vyslovil doma náš dík za vydatnou pomoc, kterou Svobodná církev skotská našim bohoslovcům ve své vlasti poskytuje a radost, že styky se Skotskem, kde první misionář Husitů (Pavel Kravař — Paul Craw) pracoval a umřel, byly upevněny.

Synod prosí prof. dra. Macleana, aby Svobodné církvi skotské vyřídil vřelý a srdečný pozdrav.

66. **Dr. Samuel Zwemer, Kahýra.** Synod jednomyslně přijal tuto resoluci pod dojmem řeči dra Zwemra:

Synod vítá ve svém středu srdečně dra Zwemra z Kahýry, misionáře mezi mohamedány, a přeje mu v jeho těžké práci misijní sílu a požehnání od Pána. Přednášku bratra dra Zwemra považuje synod za volání Boží, které k našim studujícím bohosloví volá: „Koho pošli, kdo nám půjde?“ Kéž by se našel mladý bratr, jenž by pokorně odpověděl: „Aj, já, Pane, pošli mě.“

67. **Rev. Josef Havlík, Clarkson, Nebraska,** účastnil se též soukromě synodu. Senior Souček jej veřejně uvítal, synod pak usnesl se vůči němu takto:

Synod vítá ve svém středu bratra faráře Josefa Havlíka z Clarksonu v Nebrasce, těší se z jeho přítomnosti a prosí, aby tlumočil dík za sympatie středozápadní americké presbytery a aby on i středozápadní presbyter nám svoji lásku i v budoucnosti zachovali.

Poznámka. K návrhu faráře Fr. Šustra bylo usneseno, aby resoluce, týkající se dra Losy, dra Macleana, dra Zwemra, a Rev. Havlíka, byly ihned písemně jmenovaným osobám doručeny tak, aby si je mohly vzít s sebou do svých vlastí. Stalo se tak ještě téhož dne. Resoluce pro dra Macleana a dra Zwemra byly přeloženy do angličtiny.

68. **Rev. Josef Křenek, D. D., Silver Lake, Minn., U. S. A.** Synod se jednomyslně usnesl takto:

Synod se těší, že se neustále usiluje o zpětný návrat bratra dra Jos. Křenka z Ameriky a projevuje přání, aby to úsilí korunováno bylo konečně zdarem.

69. **S. A. Beránek, Omaha; Jos. Hegar, Temple, Texas; Rev. Václav Vaněk, Chicago.** Po návrhu příslušné komise (ref. far. Jadrníček) přijal synod tuto resoluci:

Synod s radostí sleduje zprávu synodního výboru o živých stycích s věrnými přáteli naší církve v Americe, jmenovitě s bratrem S. A. Beránkem z Omahy, bratrem Jos. Hegarem, kteří nezapomínají na starou vlast a naši církve a vydatně ji pomáhají. — Bolestně želíme ztráty věrného přítele dra. Václava Vaňka z Chicaga.

70. **Exulanti a emigranti evangelické církve české v Polsku, Rumunsku a Jugoslavií.** Přijata byla tato resoluce:

Synod se raduje z toho, že styky s exulanty a emigranty církve české v Polsku, Rumunsku a Jugoslavií jsou udržovány, zvláště že bylo možno poslati diakona B. Černíka na jižní Rus, diakona A. Erlicha od Uljanika a že v Misijní škole v Olomouci vychován byl pro exulanty v Polsku diakon Opočenský z Boratína. Synod

plně souhlasí s usnesením III. synodu (str. 37. Zprávy o třetím synodu) o stycích s těmito zahraničními českými evangel. sbory a jejich církvemi.

71. Českobratrští evangelíci ve Vídni. Synod se usnesl na této resoluci:

Synod pozdravuje evangelické Čechy vídeňské, přeje jim, aby jejich organizační snahy zdárně pokračovaly a měl by radost, kdyby se v dohledné době podařilo založit ve Vídni samostatný Českobratrský evang. sbor.

72. Náboženské hnutí na Ukrajině. Synod přijal tento návrh příslušného odboru:

Náboženskému hnutí mezi Ukrajinci budiž naši církví věnována větší pozornost a, ukáže-li Pán Bůh cestu, budiž tu poskytnuta i bratrská pomoc.

73. Aliance pro mezinárodní přátelství. Konference pro praktické křesťanství. Konference o otázkách víry a řádu. K návrhu příslušné komise (ref. farář K. Hájek z Domažlic) přijal synod tyto resoluce:

Synod vítá práci světových křesťanských organizací: 1. Aliance pro mezinárodní přátelství; 2. Konference pro praktické křesťanství; 3. Konference o otázkách víry a řádu, a vyslovuje radost nad jejich úspěšnou činností a všem pracovníkům, zahraničním i domácím, především br. prof. dru. Žilkovi přeje zdar v další práci v těchto směrech.

Připravovanému světovému sjezdu Aliance pro mezinárodní přátelství v Praze 1928 slibuje naše církev nejúčinnější pomoc.

Na sjezd konference o otázkách víry a řádu v Lausanne 1927 budtež synodním výborem vysláni za delegáty: br. senior J. Souček, br. prof. dr. F. Žilka a jako náhradník br. prof. dr. Ferd. Hrejsa.

74. Světová Evangelická Aliance. Přijata byla tato resoluce:

Synod žádá prof. Hromádku, který se zúčastní slavnosti osmdesátého výročí založení Evangelické Aliance, aby jménem synodu tlumočil Alianci srdečný pozdrav Českobratrské církve evangelické.

75. Konference Presbyterní Aliance v Pešti. Synod učinil toto usnesení:

Synod přijímá s radostí pozvání Presbyterní Aliance světové na konferenci, která se bude konati v září 1927 v Pešti, a vysílá na tuto konferenci jako oficiální delegáty br. seniora Součka a br. synod. kurátora Kavku.

76. Budapešťská konference pro židovskou misi. Příslušným přípravným odborem byl synodu podán návrh, aby synod vyzval přítomného faráře Fr. Prudkého k podání ústní zprávy o budapešťské konferenci pro židovskou misi a pak aby synod na základě

této zprávy rozhodl, zda má naše církve žádati povolané činitele v zahraničí o vyslání zvláštního misijního pracovníka mezi židy u nás. Pro pokročilost času usneseno však, aby farář Prudký již synodu zprávu tu nepřednášel a aby věc sama byla ponechána dalšímu jednání synodního výboru. Poznámává se, že far. Prudký stručně zprávu o peštské konferenci napsal v č. 5. „Českého Bratra“, 1927, a že již třetí synod o otázce židovské misie u nás jednal (Zpráva o III. synodu str. 38—39).

77. Traktátní společnost anglická. Synod se usnesl na této resoluci:

Synod děkuje Traktátní společnosti anglické za podporu, poskytovanou české náboženské literatuře a žádá si, aby Společnost vydávání náboženských vzdělávatel-
ných spisů hmotně podporovala i dále.

78. Skotská národní biblická společnost. Přijata byla tato res-
soluce:

Synod děkuje Skotské národní biblické společnosti, zvláště jejímu gener. sekretáři, našemu příteli dru Franku Knightovi, za všecku pomoc při šíření evangelia v naší vlasti.

79. Britická a zahraniční společnost biblická. Přijata byla tato
resoluce:

Synod žádá Britickou a zahraniční společnost biblic-
kou, aby zřídila v ČSR. svůj biblický sklad a jednatelství
a aby za kolportéry povolávala také schopné členy naší
církve.

VII. Styky s jinými církvemi a korporacemi v RČS.

80. Svaz evangelických církví v RČS. Přijata byla tato resoluce:

Synod se raduje z utvoření Svazu evang. církví
v ČSR., doporučuje činnost jeho všem odpovědným čini-
telům naší církve k mravní i hmotné podpoře a žádá
předsednictvo Svazu, aby se pokusilo získati pro Svaz
evangelické církve, dosud v něm neorganisované. Synod
očekává, že vytvořením Svazu a jeho vlivem vznikne
křesťanské, bratrské soužití všech evangelických církví
v naší republice.

81. Pozdrav evangel. a. v. církví na Slovensku. Synod přijal
jednomyslně tuto resoluci:

Synod pozdravuje vřele jako sestru evangelickou a.
v. církev na Slovensku, těší se z toho, že v Uherské Skalici
10. května 1927 navázány byly přátelské styky mezi evan-
gelickými a. v. faráři slovenskými a českobratrskými
evang., doporučuje, aby tyto styky dále byly pěstovány
a má naději, že bohoslovci obou církví budou vzájemně
vyhledávati vysoké školy bohoslovecké v Praze a Brati-
slavě.

82. Reformovaná církev na Slovensku a Evangelická a. v. církve ve východním Slezsku. Synod přijal jednomyslně tuto resoluci:

Synod se raduje, že začínají bratrské styky s reformovanou církví na Slovensku, vítá s radostí též sblížení s evang. církví ve východním Slezsku, a těší se, že se ve stycích s oběma těmito církvemi bude pokračovati.

83. Československá církev. Synod přijal jednomyslně tuto resoluci:

Synod především projevuje Československé církvi bratrskou účast nad úmrtím patriarchy dra Karla Farského a přeje jí, aby našla brzo nového, dobrého vůdce. Synod se těší z dosavadních úspěchů Československé církve a přeje jí, aby se stala silným činitelem pro vřelejší duchovní život i vyšší mravní úroveň našeho národa.

84. Německá evangel. církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Synodu došel, jak již bylo v úvodu poznamenáno, písemný pozdrav od vrchní správy německé evangelické církve v Jablonci. Synod zaujal k němu toto stanovisko:

Synod děkuje srdečně za pozdrav předsednictva německé evangelické církve a žádá, aby synodní výbor tento dík německé evang. církvi tlumočil.

85. Styky s Jednotou Bratrskou. Synod přijal tuto resoluci, přednesenou jménem příslušné komise farářem Hájkem z Domažlic:

Synod doporučuje našim bohoslovcům, aby k utužení bratrských styků s Jednotou Bratrskou nějaký čas svého studia ztrávili na její bohoslovecké škole, a očekává, že i bohoslovci Jednoty Bratrské vzájemně vyhledávají budou naši bohosloveckou fakultu v Praze.

86. Resoluce o důležitosti práce České Diakonie. Po příslušném referátu přijal synod tuto resoluci (srovnej návrh č. 3. z předloh třetím synodem neprojednaných):

Synod uznává důležitost České Diakonie a těší se z pěkného rozvoje této instituce. Synod vyzývá naše k ošetřování nemocných způsobilé dívky, aby se hojně hlásily ke krásné práci diakonek a tak rozmnožovaly řadu našich obětavých dělnic. Poněvadž pak diakonie bez hmotných podpor existovati nemůže, vybízí synod všechny údy Českobratrské církve evang. k hojné podpoře této instituce.

87. Resoluce o sociální práci, konané v Myslibořicích. O práci v Myslibořicích promluvil na synodu obšírněji konsenior Kamil Nagy. Mimo jiné prohlásil též závazně, že tento ústav bude svým časem i s celým svým majetkem odevzdán církvi. Synod vyslechl zprávu jeho s radostí a přijal resoluci, kterou jménem komise přednesl konsenior J. Čapek z Třebechovic a která zní:

Synod vyslovuje uznání Družstvu myslibořických ústavů za posavadní zdařilou práci pro dobro církve ko-

nanou, těší se, že se tvoří Spolek pro sociální podniky myslibořické, neboť tím přijdou podniky tyto v těsnější styk s církví a jejími zástupci. Současně vyslovuje přání, aby spolek tento vešel ve spojení kooperační s Evangelickou společností pro dobročinnost křesťanskou, již také vyslovuje dík za její obětavou činnost.

88. Resoluce o Rev. Fr. Horníčkově ze Spoj. států amerických a o jeho americké akci ve prospěch ústavů v Myslibořicích. Synod přijal tuto resoluci:

Synod děkuje upřímně všem dárcům z Ameriky, kteří poslali dary ve prospěch ústavů v Myslibořicích, a zvláště bratru faráři F. Horníčkově za veliké úsilí, se kterým v Americe úspěšně propagoval pro podnik myslibořický a získával pro něj hmotnou pomoc. Přeje si, aby se bratr Horníček co nejdříve do Ameriky vrátil a osobně se ujal práce sociální v církvi.

89. Spolek Husův dům v Praze. Přijata byla tato resoluce:

Synod děkuje Spolku Husova domu za všecku velikou práci, kterou vykonal pro celou církev, a protože dům není zcela dobudován, doporučuje sborům i jednotlivcům, aby podporovali Spolek v této snaze. Zvláštní dík náleží pražskému sesterskému odboru H. D. za jeho horlivost a obětavost. Posavadní členové výboru, volení synodem minulým, zůstávají členy výboru dále.

90. Jeronymova Jednota. Jednomyslně přijata byla synodem tato resoluce:

Synod bere zprávu o činnosti Jeronymovy Jednoty s povděkem na vědomí a vyslovuje celému výboru, především pak předsedovi J. V. Šebestovi a pokladníkovi Č. Kloučkovi, vřelý dík za pečlivé a obětavé vedení. — Synod deleguje do výboru Jeronymovy Jednoty dosavadní zástupce, faráře Šustra a faráře Klapuše.

91. Dívčí výchovavací ústav v Krabčicích. O ústavu tomto promluvil na synodu br. Jaroslav Šustr z Bechlína a doporučil jej pozornosti všech členů synodu. Synod přijal pak tuto resoluci:

Synod projevuje radost nad zvelebením dívčího ústavu krabčického a vyslovuje kuratoriu srdečný dík za horlivou péči, již ústavu věnuje, jmenovitě ředitelce sestře Zuranové a bratru Jar. Šustrovi z Bechlína.

92. Akadem. evang. spolek „Jeronym“ v Praze. Resoluce, kterou přípravná komise pro synod připravila ve znění: „Synod se raduje z organisace akadem. spolku „Jeronym“ a vyzývá všechny sbory, aby spolkovému výboru adresy všech vysokoškolských studentů sdělovaly a tak získání všech studentů podporovaly,“ byla synodem po krátké diskusi o spolku „Jeronym“ zamítnuta.

93. Pěvecký spolek „Blahoslav“ v Praze. Přijata byla tato resoluce:

Synod oceňuje význam pražského pěveckého spolku „Blahoslav“ pro naši Českobratrskou evang. církev a pro Prahu zvláště. Spolek tento dokazuje, že naše církev i na poli umění pečuje o pokrok. Synod očekává, že i ostatní sbory, pokud se tak nestalo, zakládati budou pěvecká sdružení, jednak aby zdokonalen byl zpěv chrámový, jednak aby pěstována byla i píseň umělá.

94. Kostnická Jednota. Přijata byla tato resoluce:

Synod raduje se z účinné a pronikavé práce Kostnické Jednoty, vděčně uznává obzvláště akci její reemigrační a doporučuje sborům, aby práci tuto podporovaly.

95. Spolek Komenského, Comenium, Kalich. Synod přijal tuto resoluci:

Synod vyslovuje přání, aby vydavatelské organizace „Spolek Komenského“, „Comenium“ a „Kalich“ se spojily a vytvořily jedinou velikou organizaci, jež by stačila na všechny naše literární úkoly. Není-li to možno, žádá synod, aby „Spolek Komenského“ navázal těsnější spojení s církví, jak to učinil „Kalich“. Synod doporučuje spisy a časopisy, vydávané těmito vydavatelskými organizacemi k nejhodnějšímu rozšíření.

96. Misijní Jednota. Farář Juren z Loun navrhl tuto resoluci o Misijní Jednotě: „Synod uznává důležitost Misijní Jednoty a raduje se z úspěšné její práce. Misijní školu v Olomouci doporučuje našim sborům k hojně podpoře. Dosavadní příspěvky jí věnované nebyly dostatečné. Synod proto povoluje k zvýšení příjmů této školy každoroční chrámovou sbírku. Budovu Misijní Jednoty, v níž je škola umístěna, je ochotna církev přijati ve svůj majetek a věnovati ji i nadále výhradně účelům Misijní Jednoty.“ V debatě o tomto návrhu sděleno bylo, že o Misijní Jednotě také jednal odbor výchovný a že ten se usnesl na tomto návrhu pro synod (srovnej též návrh č. 2. ze seniorátu moravsko-slezského a návrh č. 4 ze seniorátu plzeňského): „Synod Českobratrské církve evangelické se raduje z práce misijní školy v Olomouci, vyslovuje přání, aby k diakonskému studiu ve všech sborech se vhodné osoby povzbuzovaly, zároveň žádá synodní výbor, aby celou církev k hojně podpoře tohoto jediného diakonského ústavu vybízel.“ O obou návrzích bylo znovu debatováno; nakonec přijat byl návrh faráře Jadrníčka, aby obě resoluce byly spojeny, při čemž by z návrhu prvního škrtna se věta „Dosavadní příspěvky — chrámovou sbírku“. Konečné usnesení synodu tedy zní takto:

Synod uznává důležitost Misijní Jednoty a raduje se z úspěšné její práce. Misijní školu v Olomouci doporučuje sborům Českobratrské evangel. církve k hojně podpoře. Budovu Misijní Jednoty, v níž je škola umístěna, je církev ochotna přijati ve svůj majetek a věnovati ji i nadále výhradně účelům Misijní Jednoty. Zároveň žádá synod synodní výbor, aby celou církev k hojně podpoře tohoto jediného diakonského ústavu vybízel.

VIII. Misie mezi pohany.

97. **Misie mezi pohany.** Referentem přípravného odboru pracovního o této věci byl farář V. S. Juren z Loun. Přednesl tuto resoluci: „Jelikož se dosud naši Misijní Jednotě nepodařilo ujasnit poměr k Misijní společnosti ochranovské nebo basilejské, jež by našeho pracovníka přijaly jako zvláštního dělníka pro naši českou misii mezi pohany, synod nerozhoduje se pro žádnou ze jmenovaných společností a žádá naši Misijní Jednotu, aby v této příčině vyjednávala s jmenovanými institucemi dále do konečného vyřešení pro nás příznivého poměru.“ O resoluci se rozvinula debata, při které farář Jadrníček připomněl, že na schůzi farářů slovenských a. v. a českobratrských evangel. v Uherské Skalici navrhl, aby se evangelická a. v. církev na Slovensku a naše církev spojily a společně vyslaly pracovníka-misionáře do některého misijního pohanského pole. Slovenští faráři prý tento návrh uvítali s radostí. Má proto za to, že by Misijní Jednota i na tuto možnost měla pamatovati. O tutéž věc se přimlouval dr. Žilka a žádal, aby o tom byla učiněna zmínka v resoluci právě přednesené. Nato farář Prudký, jakožto předseda Misijní Jednoty, referoval o jednání Misijní Jednoty s Jednotou Bratrskou a s Misijní společností basilejskou a vyslovil přání, aby synod dal Misijní Jednotě direktivu stran dalšího jednání. Nato dr. Žilka navrhl, aby se konečné usnesení učinilo až po vyslechnutí dra Zwemra, který má též o pohanské misii na synodu promluvit. Návrh tento byl přijat. Po vyslechnutí pak řeči dra Zwemra, o které příjímáme zmínku na str. 48, usnesl se synod jednomyslně takto:

Synod se usnáší po slyšení misionáře dra Zwemra, aby Českobratrská církev evang. pojala misii mezi mohamedánskými Slovany za cíl své misijní práce. K této práci bud' tež vhodné osobnosti vychovávány a bud' tež za tím účelem navázány bližší styky se Spojenou presbyterni církví americkou.

98. **Sbírka pro misii mezi mohamedány.** Viz dotaz synodního výboru, otištěný na str. 195. Zprávy ke čtvrtému synodu, bod 4. Synod se usnesl takto:

Chránové sbírky srpnové na misii považuje synod za sbírky pro misii mezi mohamedány v Jugoslavií.

IX. Věci hospodářské.

99. **Společná církevní pokladna.** Viz Zprávu ke 4. synodu str. 82—83 a 120—126, dále návrh č. 4. ze seniorátu pražského, č. 2. ze seniorátu podřipského, č. 7. a 8. ze seniorátu časlavského, č. 2. ze seniorátu brněnského, č. 1. ze seniorátu novoměstského a č. 1. ze seniorátu moravsko-slezského. Referentem hospodářské komise byl v synodu dr. Jindř. Hrozný. Po jeho referátu rozvinula se debata, při které pro společnou pokladnu mluvili farář Šebesta, farář Juren z Loun, B. Černík, konsenior Szalatnay, konsenior Kulík, dr. Lukl, far. Řepa z Velimi, farář Šlechta, konsenior Nagy, K. Vilím, farář Jadrníček, farář Jerie, prof. dr. Bednár, konsenior Švanda a senior Souček, proti společné pokladně Čech z Novicí a farář Dvořák z Proseče. Na konec přijat byl téměř jednomyslně tento návrh komise:

Společná pokladna zřizuje se za tím cílem, aby se z ní v budoucnosti poskytovaly podpory na potřeby sborů a církve. O použití rozhoduje synod. Pokladnu spravuje synodní výbor. Roční kvota se stanoví od roku 1928 v částce 100.000 Kč, kterou může budoucí synod zvýšiti a rozvrhne se na sbory podle příspěvků sborů na platy duchovním, jak IV. synod usnese. Úroky připojí se ke kapitálu.

Synod zmocňuje synodní výbor, aby těm sborům, které svým platebním povinnostem nevyhovují, srazil příspěvky se státní dotace na věčné potřeby jim vyměřené.

Dále přijata byla tato resoluce, týkající se propagace myšlenky zřízení společné církevní pokladny:

Synodní výbor se zmocňuje, aby organisoval po sborech zvláštní agitaci, kterou by bylo šířeno porozumění pro společnou pokladnu.

A podobně později při projednávání všecírkevního stavebního fondu znovu přijat byl tento návrh faráře Vl. Čecha z Písku:

Synodní výbor nechť vyšle po sborech řečníky z řad pracovníků v nových sborech, kteří se dobrovolně přihlásí, aby budili zájem pro společnou pokladnu.

Poznámka. Rozklad o příspěvcích společné pokladně, došlý ze sboru ve Vtelně, adresovaný synodu, byl synodem zamítnut, mimo jiné i z toho důvodu, že nebyl včas a řádnou cestou synodu předložen.

100. **Resoluce o průměru příspěvků církevních na jednu duši.** Viz stranu 65—80. Zprávy ke IV. synodu. V debatě upozornil farář Juren z Loun, že cifry ve statistice na str. 68 a 69, pokud se týkají sboru v Lounech a v Trnovanech, nejsou správné. Číslice se vztahují jen na místní sbor v Lounech a v Trnovanech a nikoli na kazatelské stanice, k těmto sborům přináležející. Chyba vznikla nesprávnými údaji v oběžníku. Synod, projednav věc, přijal tuto resoluci, kterou hospodářská komise (ref. dr. Hrozný) připravila:

Čtvrtý synod konstatuje, že průměr příspěvku na jednu duši v roce 1926, vykázaný částkou 15.07 Kč, jest malý, a žádá staršovstva i faráře, aby vychovávali sbory tak, aby průměr ten do příštího synodu stoupl aspoň na Kč 30.—. Synod napomíná zároveň k větší horlivosti staršovstva i duchovní oněch sborů, jejichž příspěvky, jak tabulky Zprávy ke IV. synodu na str. 67—79 ukazují, klesly hluboko pod normál Kč 15.—, ačkoliv početnost duší a majetkové poměry členstva tak hluboký pokles nikterak neodůvodňují.

101. **Chrámové všecírkevní sbírky.** Synod, zamítnuv návrhy č. 2. a 3. ze senióratu chrudimského, se usnesl takto:

Synod schvaluje, aby počet kostelních sbírek i s jejich účely zůstal v témž stavu i pro leta budoucí, jak tomu bylo dosavad.

102. Zásady pro výkazy o finanční účinnosti údu sborů. K návrhu bra K. Vilíma usnesl se synod takto:

Synodnímu výboru se ukládá, aby stanovil přesně zásady, dle kterých se mají sdělovati výkazy, uvedené ve Zprávě ke IV. synodu na str. 66—79, t. j. na př., co dlužno rozuměti „příspěvky členů na sbor“, dále zda sbírkami sborovými jest rozuměti sbírky chrámové či i sbírky podomní a pod.

103. Oběžník o změně salární základny. K návrhu č. 2. finanční synodní komise usnesl se synod takto:

Synod zmocňuje synodní výbor, aby rozeslal a sborům jako radu doporučil oběžník, otištěný ve Zprávě ke IV. synodu na str. 181—182, s výjimkou slova „jinou“ ve druhé řádce 1. odstavce, které jest nahraditi slovem „kombinovanou, rozšířenou“, jakož i s příslušnou úpravou 2. a 3. odstavce bodu c), jež se upraví podle usnesení synodu stran církevního fondu stavebního, a pak s touto změnou stran sazby: Z příjmu do 10.000 Kč $\frac{1}{2}\%$, od 10.000—50.000 Kč 1 proc., od 50.000—100.000 Kč 2 proc., od 100.000 do 150.000 Kč 3 proc., od 150.000—200.000 Kč 4 proc. atd. až do výše 10 procent.

I bude zníti tedy tento oběžník takto:

Bratři a sestry!

A. Finanční komise upozorňuje na nutnost vyhledati pro výpočet saláru kombinovanou, rozšířenou základnu oproti dosavadní. Dosud se ve většině sborů, zejména venkovských, předepisuje salár na základě daně pozemkové a výdělkové.

Tato základna však nestačí ve městech, kde není rolníků. Naproti tomu jest dnes ve městech i na venkově dosti našich údů, kteří mají značný příjem služební (úředníci), nebo výdělek tovární (dělnictvo), nebo důchod z cenných papírů a vkladních knížek (soukromníci). Při jednostranném užití klíčů daňových by mohli vypadnouti nebo býti nedostatečně postiženi údové, kteří těmto daním nepodléhají. Mimo to daně výnosové neberou úplně zřetel na poplatnou sílu poplatníka (na př. pozemková a činžovní daň nebere zřetel na zadlužení, výdělková, důchodová daň na ostatní majetkové poměry úda). Proto je komise toho náhledu, že by příspěvky měly býti určeny podle hospodářské a poplatní síly údů, která pravidelně je vyjádřena je jich důchodem, t. j. příjmem.

Svůj příjem údové většinou znají, mimo to se dá také přibližně odhadnouti.

Jedná se tedy jen o to, aby zásada tato se ve sboru náležitě uplatnila a aby členové naší církve byli vycho-

vání, platiti na církevní potřeby ne podle daní, ale podle svého příjmu. Komise považuje pak za spravedlivé, aby menší příjem byl zatížen méně, větší více, aby bohatí nesli procento vyšší, chudí nižší.

Sazba by mohla zníti (zejména ve sborech městských) takto:

z příjmu Kč	ročně
do 10.000	1½%
od 10.000 do 50.000	1%
od 50.000 do 100.000	2%
od 100.000 do 150.000	3%
od 150.000 do 200.000	4%
atd. do výše 10%.	

Staršovstvo za pomoci a podle návrhu zvláštní své finanční komise odhadne příjem každého úda a podle směrnic, sborem přijatých, rozepíše každému výši jeho příspěvku. O eventuelních námitkách a rozkladech rozhoduje staršovstvo po osobním rozhovoru s dotýčnými údy

B. Finanční komise nezatajuje si jednu věc, a sice tuto: sebe lepší plány a úmysly nejsou nic platny, jestliže v církvi nebude vanouti duch Boží horlivosti tak, jako vanul před sty lety v Jednotě Bratrské. Bez lásky, ano bez vroucí lásky k Božím věcem všecka řeč o obětech bude jako měď zvučící a zvonec znějící. Rozhorlemež se tedy, bratři, a pamatujme na potřeby církve s vřelejší láskou než dosud. Nejen v běžném životě, ale i při zvláštních příležitostech, kde Bůh k nám osvědčil zvláštní milost (uzdravení z těžké nemoci, narození zdravého dítěte a j.). Pamatujme na věci Boží i tenkrát, když se chystáme opustiti tento svět. Při pořizování poslední vůle pamatujme i na církev. Tak i naše smrt může býti církvi požehnáním.

C. Vedle potřeb ryze sborových má však církev ještě mnoho jiných naléhavých výdajů, na jejichž krytí síla jednoho sboru nestačí. Jsou to zejména potřeby sborů po převratu nově založených. Největším břemenem jsou tu náklady stavební. Nové sbory musejí nésti současně břemena tři:

- a) udržování duchovní správy,
- b) vystavění chrámu Páně,
- c) vystavění fary.

Největším břemenem jsou církevní stavby. Vyžadují veliký kapitál ihned splatný. Není-li po ruce dostatečných fondů (a to není při dnešních cenách nikde), jest potřebí sháněti půjčky. Zápůjčky vyžadují však mimo splátky kapitálu velmi drahého zúročení. Tím vznikává trvalé za-

tížení, pod kterým sbor se často hrouť. Abychom dostali církev z nynější hrozné kalamity stavební, jest potřebí sloučiti veškeré finanční síly církevní a vytvořiti mohutný církevní fond stavební, z něhož by se povolovaly sborům zápůjčky buď zcela bezúročně, aneb aspoň na mírný úrok.

Za tím účelem se doporučuje zařaditi do všech sborových rozpočtů novou položku: pro ústřední fond stavební. Záležitost tato jest tak důležitou, že by se jí měl zabývati synod a učiniti konečné usnesení. Doporučujeme sborům, aby o tom uvažovaly a návrhy v tomto smyslu synodním výborem podané podporovaly.

D. Všichni, kdož milujeme svou církev, toužíme, aby byla krásná, bez úhony a k požehnání. To ovšem vyžaduje obětí. Naši předkové obětovali své jmění i životy pro pravdu Boží a my, jejich potomci, žijící dnes ve svobodné vlasti a užívající svobody náboženské, měli bychom litovati části svých příjmů na dílo Boží? Důvěrujme pevně Pánu, že jako dosud nakloňoval mnohá srdce mezi námi k obětavosti a účinnosti, i dále bude je nakloňovati a dá jim okoušeti pravdivost Svého slova: „Blahoslavenější je dáti nežli bráti.“

104. Oběžník o finanční administrativě sborů. Synod se jednomyslně usnesl o návrhu finanční synodní komise č. 1. takto:

Synod zmocňuje synodní výbor, aby rozeslal sborům návrh oběžníku ve znění, jak jest na str. 177—180 Zprávy ke IV. synodu otištěn.

Oběžník ten zní takto:

Bratři a sestry!

Synodní výbor předložil poslednímu synodu tabulky o počtu platících členů, o církevních příspěvcích a o chrámových sbírkách. V těchto tabulkách překvapovala tato fakta:

- a) Procento členů přispívajících k počtu všech duší je poměrně malé, toliko 17 proc. Teprve asi na šest duší připadá jeden člen přispívající, čili jinými slovy: mnozí členové, kteří jsou povinni podle své možnosti přispívati, nepřispívají ničím.
- b) Průměrná výše příspěvků je malá a nesterpná. Průměrný příspěvek za rok 1924 na jednu duši připadající, v celé církvi činil pouze Kč 14.85, t. j. asi 2 Kč předválečné. Tato nepatrná obětavost volá do našich řad: „Čeští bratři a sestry, na věci království Božího přispíváte málo, kdežto na věci jiné věnujete daleko více. Setrvání na této cestě je nemožné, neboť ohrožuje rozvoj církve.“

Synod, přihlížející k této zarážející a smutné skutečnosti, zvolil ze svého středu zvláštní finanční komisi, která by finanční a hospodářskou stránku našich sborů podrobila bedlivé úvaze, hledala cesty k nápravě a dávala pokyny staršovstvům, která jsou povolána mimo jiné i k tomu, aby „pečovala o hmotnou schopnost sboru, spravovala a rozmnožovala jeho jmění a fondy“.

Finační komise sešla se ke svým poradám a zasílá Vám pokyny, které platí ovšem jen pro sbory, kde podobná zařízení dosud provedena nejsou:

- a) Každé staršovstvo zvolí ihned ze svého středu finanční komisi, s právem kooptace schopných členů (i mimo staršovstvo) jako důvěrníků pro jednotlivé obvody ve městech a pro jednotlivé vesnice na venkově. Jména členů komise budtež oznámena seniorátnímu výboru.
- b) Tato komise sestaví především seznam všech členů sboru, kteří mají právo hlasovné a samostatný příjem. Dosud v převážné většině sborů přispíval za celou rodinu jen jeden člen, buď otec nebo matka. Spravedlivé však je, aby na společný náklad na vydržování církve přispívali všichni plnoletí, mající své vlastní příjmy. K založení a vedení tohoto seznamu členů doporučujeme systém lístkový.

Každý přijatý člen sboru budiž zapsán na zvláštní list. Tyto listy budtež seřaděny abecedně a na ně zapisovány zaplacené příspěvky salární. Tímto způsobem se vždy na první pohled pozná, kdo a kolik platí a kdo neplatí.

Každého měsíce prohlédne starší, jemuž tato práce svěřena, členské listy a upomene ony členy, kteří svůj příspěvek dluží.

Aby seznam členů byl úplný, musí se stále doplňovat. Za tím účelem požádá se na příklad obecní popisní úřad o příslušné sdělení.

- c) Finanční komise sborová sestaví dále každého roku pro staršovstvo rozpočet příjmů a výdání. Bez sestavení řádného rozpočtu a bez výpočtu schodku neví sbor ani kolik může platiti svému duchovnímu správci, ani kolik musí býti salárem kryto, aby sbor převzatým povinnostem mohl dostáti. Schodek má zásadně zaplatiti sbor sám a nikdo jiný.

Staršovstvo nechť sboru připomíná, že vlastně všechny potřeby hraditi jest nejprve povinností sboru samého a že nemá spoléhati na podporu odjinud. Právě tímto spoléháním na cizí pomoc ochabla v některých sborech během času účinnost údů, kteří by

mnohem více na věci církevní platiti mohli, ale kteří odvykli odváděti příspěvky, jež by odpovídaly jejich majetnosti a platební síle.

- d) Veškerá práce s výpočtem schodku a předpisem salárních příspěvků byla by marnou, kdyby se staršovstvo nestaralo o pravidelné a řádné vybírání příspěvků.

Vybírání příspěvků jest důležitou prací presbyterstva a musí se konati s patřičnou obezřelostí. V každém sboru jsou členové zámožní a nezámožní. Někomu jest snadno dáti najednou tisíc, někomu však nesnadno, dáti najednou sto korun. Budiž na tuto stránku tedy vzat náležitý zřetel a budiž salár vybírán od každého tak, jak mu to nejlépe vyhoví. Zvláště doporučujeme jako osvědčený prostředek, aby salár vybírán byl po menších částkách a to buď čtvrtletně anebo měsíčně.

Je proto dobře, když si sbor, v němž jsou lidé navyklí jiné platy odváděti pošt. úřadem šekovým, opatří složenky pošt. úřadu šekového a rozesílá je členům buď měsíčně anebo čtvrtletně. Tímto způsobem plyne do pokladny sborové stálý příjem a zmenší se nedoplatky.

Dále doporučujeme, aby se členům, kteří platí hotově, platy potvrzovaly buď v knížkách salárních anebo potvrzenkou. K tomu cíli mohou se zavést bloky s průpisným papírem. Kdo peníz přijímá (ať farář, ať presbyter), zapíše placenou částku na list v bloku, otiskne ji na propis a jeden list odevzdá platícímu. Z listů, které v bloku zůstanou, může pak pokladník pohodlně účtovat do knihy pokladní. Finanční komise synodní jest ochotna sborům, které nemají ve svém středu odborníků, opatřiti (na jich náklad) potřebné tiskopisy a poskytnouti jim vůbec radu ve všech věcech účetních a evidenčních.

- e) Sbory, které tak dosud nečiní, upozorňujeme na velikou výhodu, kterou skýtá sboru vydávání Ročníků (Výročních zpráv) a občasných svolávání schůze hlasovných členů.

Výroční zpráva obsahuje přehled důležitějších dat ze života sborového (narození, úmrtí, confirmování, počet členů). Uvádí cifru placeného saláru a dary, věnované jednotlivci pro účely sborové. Práci mezi mládeží a mezi dospělými, přednášky pro přestoupilé, přednášky o slavnostech Husových a j. Obsahuje také rozpočet a nekrytou potřebu, již nutno na sbor rozvrhnouti.

Všude, kde se výroční zprávy vydávají, pozoruje se zvýšený zájem o práci sborovou. Výborně redigovány jsou Zprávy sborové v Praze, Vinohradech, Žižkově, Brně, Olomouci, Plzni, Kloboukách a jinde. Na požádání zašlou jistě exemplář k nahlédnutí těm sborům, které by chtěly podobného něco zaříditi.

Zvláště doporučujeme konání zvláštních slavnostních ročních schůzí. Taková schůze nemá býti pořádána, jak se nyní obyčejně děje, po službách Božích, kdy vše už spěchá domů, zvláště ženy. Pro výroční schůze buďtež stanoveny buď svátky, nedělní odpoledne, anebo buďtež zařazeny do bohoslužebného pořadu. Jejich program budiž pečlivě uspořádán. Koná-li se schůze mimo bohoslužebný čas, budiž zahájena přednáškou, k níž host cizí budiž pozván; koná-li se v rámci bohoslužebném, budiž zahájena kratším biblickým proslovem místo kázání, pak podány: zpráva o práci sborové a životu, zprávy všech odborů sborových (o Nedělní škole, práci mezi mládeží atd.). Zprávy podávejte předsedové takových odborů. Tím se vzbudí zájem všech. Každá roční schůze má podat obraz veškeré práce sborové.

- f) Dále doporučujeme, aby sborová komise finanční všimla si bedlivě nově přistupujících bratří a sester a kladla jim při vhodných příležitostech na srdce povinnost přispívati na církev, kterou si dobrovolně vyvolili, která jim chce ochotně sloužiti a která zejména mládeži chce věnovati největší péči.

Synodní komise finanční zasílá tímto první část pokynů. Druhá část, obsahující pojednání o potřebě nové základny salární, bude následovati v nejbližší době. Prosíme vás, bratří, abyste o námětech uvedených v tomto oběžníku svědomitě a bedlivě uvažovali a věnovali tomu v poradách presbyterstva zvláštní schůzi. Jsme přesvědčeni, že svornou a vytrvalou prací nás všech povzbudí se horlivost členů a hospodářské poměry naše budou brzy ozdraveny.

105. Směrnice minimálních příjmů duchovenských. Návrh na tyto směrnice vytištěn byl zvlášť mimo Zprávu ke IV. synodu, doručen však byl spolu s touto Zprávou včas všem členům synodu. Hospodářská komise o něm pojednala a k jejímu návrhu (ref. far. R. Medek) usnesl se synod takto:

Synod se usnáší na těchto směrnicích minimálních platů duchovenstva:

§ 1. Plat farářů a vikářů (vedle bytu a štolý resp. náhrady za ni) bude činiti u farářů 16.000 Kč a 10 trienálek po 500 Kč; u vikářů: 14.000 Kč a 10 trienálek po 500 Kč. K tomuto platu přistupuje výchovné pro děti

nezaopatřené. Toto výchovné bude vyměřeno podle směrnic dosud platných a to: pro každé dítě do 10 let 500 Kč, pro dítě nad 10 let 1000 Kč a pro dítě na školách mimo dům rodičů 2500 Kč. Při tom za děti nezaopatřené se považují děti obojího pohlaví do 18 let, avšak studují-li na střední škole, do 21 let, a studují-li na vysoké škole s prospěchem, do 24 let. Za dítě nezaopatřené považuje se i takové, které pro tělesnou nebo duševní nemoc nebo vadu nemůže se samo svou prací živiti.

Školy rodinné, hudební (privátní), jazykové a pod. nepovažují se za školy vysoké a proto o žactvu je navštěvujícím neplatí ustanovení o dětech studujících na školách vysokých.

Schovanci neb schovanky považují se za dívky vlastní podle pravidel o schovancích u zaměstnanců státních.

§ 2. Celkový příjem podle těchto směrnic vypočtený poskytovatí bude svému faráři nebo vikáři plně sám ten sbor, jemuž podle platového plánu jest stanoven dostatečný příspěvek k příjmu vokačnímu s místem spojenému.

§ 3. Farářům a vikářům ustanoveným na sborech, jejichž platební osobní povinnost nedosahuje výše služného i výchovného, jim podle platových směrnic náležejícího, poskytne se ze státních prostředků takový příspěvek, který by tento rozdíl vyrovnal. Tento příspěvek skládá se z výchovného, které stát pro nezaopatřené děti ve smyslu zákona kongruového zvláště poskytovatí bude. Výchovné to činí pro jedno dítě 1224 Kč a pro dvě nebo více dětí 1800 Kč. To, co pak po odečtení tohoto výchovného, státem placeného, se do celého příplatku nedostává, poskytne se dotyčnému duchovnímu z paušální státní dotace. Jestliže by výchovné, státem zvlášť poskytované, převyšovalo ono výchovné, které podle našich směrnic bylo vyměřeno, zůstane takovým duchovním celé zvláštní státní výchovné.

§ 4. Duchovním, kteří nemají gymnasiijní maturitu, bude se poskytovatí z paušální státní dotace osobní celý příspěvek jim podle směrnic platových příslušející, tedy příspěvek, do něhož se započte i výchovné.

§ 5. Duchovním, kteří vedle úřadu církevního jsou i katechety na veřejných školách a požívají příslušné katechetské služné zemské nebo státní, sráží se vedle platu sborem jim poskytovaného ještě 50% jejich platu katechetského, do něhož se však nepočítá výchovné, jež oni ze zemských nebo státních prostředků požívají.

§ 6. Duchovním, kteří požívají státního výchovného z jiného nároku nežli církevní služby a kterým ministerstvo následkem tohoto jiného nároku nepřidělí výchovné

kongruovým zákonem duchovním určené, nemůže býti poskytnuto výchovné z dotace paušální, leč by výchovné podle církevních směrnic vyměřené převyšovalo ono výchovné státní, které oni duchovní požívají. V tom případě hradí se jen dotyčná diference.

§ 7. Duchovním, kteří podle směrnic našich na příplatek státní nemají nároku, poskytovati se bude subvence 600 Kč ročně.

§ 8. Duchovní na odpočinku. Zákonem z 25. června r. 1926 č. 122 Sb. z. a nař. § 5. zajištěna jest od r. 1926 Českobratrské církvi evangelické určitá paušální státní dotace na přídavky k platům činných duchovních i na odpočinkové platy duchovních pensionovaných.

Na tomto základě usnáší se synod poskytovati duchovním na odpočinku, na které se zákon vztahuje, ze státní paušální dotace takové platy odpočinkové, jaké mají pensisté církví kongruových.

§ 9. Vdovy po duchovních. Podle § 5, 3. zákona kongruového poskytovati má stát církvi mimo paušální dotaci ještě takovou částku, aby se mohly vypláceti vdovám a sirotkům po duchovních, na něž se zákon vztahuje, takové zaopatřovací platy, na jaké mají nárok vdovy a sirotci po duchovních kongruových.

§ 10. Staropensisté a starovdovy. Jaké podpory mají býti dány staropensistkám i sirotkům z dob před 1. I. 1926 ze státních prostředků anebo z jiných prostředků církvi po ruce jsoucích, tak aby doplněny byly jejich zaopatřovací platy z fondu pensijního, o tom vždy na základě zprávy a návrhu synodního výboru učiní rozhodnutí každý synod.

Pro leta 1927/28 budou příplatky ty takové, aby vdovy obdržely celkem takové zaopatřovací platy, aby činily dohromady s platem z pensijního fondu pocházejícího nejméně 6.000 Kč ročně.

Synodní výbor má však právo, aby platy pensijní pro staropensisty i platy vdovské zvýšil příplatky z fondu pensijního, jestliže příjmy tohoto fondu na to stačí.

Staropensistům poskytne se ze státní dotace takový doplatek k pensijnímu platu z církevního fondu jim náležejícího, aby celek jejich pensijních platů činil nejméně 12.000 Kč.

Oněm staropensistům, kterým při odejití na pensi poskytl dotyčný sbor jisté výslužné a následkem toho byla učiněna jistá úmluva ohledně srážky ze státní dotace jim poskytované, bude tato srážka dále účtována při udílení příplatku z prostředků státních.

§ 11. Duchovním na odpočinku, kteří požívají státního nebo zemského odpočivného platu, také z jiných nároků

nežli služby církevní, vyplácí se toliko polovina odpočivného, jež jim podle kongruového zákona a podle církevních směrnic by vypláceno býti mělo, kdyby neměli jiného státního odpočivného platu. Avšak celek platů odpočivných nesmí pro jednoho duchovního při plné služební době jeho býti menší nežli 15.000 Kč ročně a při době kratší ne menší nežli 12.000 Kč ročně.

§ 12. Směrnice platů diakonských,

- a) Diakon obdrží pro první rok své služby 7.200 Kč; druhý rok 8.200 Kč a když jest ženat 9.200 Kč, a k tomu trienálky po 250 Kč, nejvýše 10. Na výchovu dětí do 10 let obdrží po 350 Kč, nad 10 let po 700 Kč a na děti mimo dům po 1500 Kč. K tomu bude sbor platiti na pojištění pro stáří a pojištění nemocenské příslušné příspěvky. Sbor poskytovatí musí také diakonu zdarma přiměřený byt.
- b) Sbory, které budou diakonské služné platiti samy, mohou si diakona svobodně povolati, ovšem šetříce ustanovení Řádu diakonského §§ 8., 10. a 11. Sbory však, které služné diakonské samy krýti nemohou a chtějí povolati diakona za pomoci církevního ústředí, to jest za pomoci příspěvku z paušální dotace státní, musí o to žádati u synodního výboru. Má-li se pak dáti svolení k tomu, musí sbor prokázati, že pro velký počet duší aneb pro rozptýlení jich není faráři možné všechnu práci obstarati, a potom že sbor sám bude a může na služné svého diakona přispívati nejméně 4000 Kč ročně vedle přiměřeného bytu. Do těchto 4000 Kč může se započísti remuneratione za vyučování náboženství, avšak nikoli cestné k tomuto vyučování. Synodní výbor však může podle hmotných poměrů dotyčného sboru a vzhledem k prostředkům, které jsou jemu k dispozici, stanoviti i vyšší plat, který sbor takový diakonům dáváti má.

§ 13. Směrnice tyto platí od 1. ledna 1926 do příštího synodu.

§ 14. Osobní přihlášky o státní příspěvky posílají se seniorátnímu úřadu do konce ledna každého roku a musí v nich býti učiněno přesné sdělení o počtu služebních let, o nezaopatřených dětech (jména jejich, datum narození event. pobyt na školách mimo dům). Má-li býti pak příplatek synodním výborem poukázán, musí býti seniorátnímu úřadu odvedeny všechny matriční duplikáty a účty sborové ve dvou opisech za předloňský rok. Seniorátní úřad pak při zaslání těchto přihlášek synodnímu výboru potvrdí, že matriky i účty řádně byly odvedeny a přiloží jeden opis účtů.

§ 15. **Žádosti o příspěvek na potřeby sborové** mají být rovněž během ledna poslány seniorátnímu úřadu, který je s dobrozdáním do konce března odešle synodnímu výboru. Podpora nemůže být dána těm sborům, které neodvedly své účty za předložský rok a které nevykonaly sbírky synodním výborem podle synodního usnesení vypsane anebo nezaplatily všechny povinné příspěvky synodem uložené.

106. **Čas výplaty státní dotace.** Synod se usnesl takto:

Synod souhlasí, aby výplata dotace se dála pololetně, počátkem dubna a října.

107. **Ustanovení, jaké platy ze svých vlastních prostředků mají sbory dávat na služné svých duchovních.** (Platový plán.) Návrh vytištěn byl odděleně od Zprávy ke IV. synodu. V synodu o něm referoval farář R. Medek, jednatel Spolku česko-bratrského evangelického duchovenstva. K jeho návrhu synod přijal vytištěný platový plán pro roky 1927 a 1928, tak jak byl navržen; toliko ve dvou případech učiněna byla změna, a to při sboru Ledčice, kde byla stanovena číslice 20.000 Kč místo navrhovaných 18.000 Kč, a při sboru Šonov, kde byla cifra 9.000 Kč změněna na 8.000 Kč. Definitivní platový plán bude vytištěn a všem sborům doručen zvlášť.

108. **Případy, kdy lze jíti i pod minimum 8000 Kč farářského platu, poskytovaného z prostředků sborových.** Viz Zprávu ke IV. synodu str. 20—21. Synod se usnesl takto:

Zpráva synodního výboru str. 20, bod 13. se bere na vědomí a postup synodního výboru se schvaluje. Synodní výbor se zmocňuje, aby vyslechnuv mínění konseniorů ve výjimečných případech mohl jíti u starých sborů i pod minimum 8000 Kč ročně, pokud se týká farářských platů, poskytovaných z prostředků sborových.

109. **Hmotný závazek fil. sborů a stanic vůči svému diakonovi nebo jinému výpomocnému pracovníkovi.** Viz návrh č. 7. ze seniorátu královéhradeckého. Synod učinil toto usnesení (srovnej také § 12 Směrnice minimálních příjmů duchovenských str. 65 této zprávy):

Synod se usnáší, aby takovým filiálním sborům a kazatelským stanicím, které nejsou obsazeny vikářem, nýbrž diakonem nebo jiným schopným a řádně placeným pracovníkem, stanovena byla synodním výborem kvota, kterou filiální sbor nebo kazatelská stanice má přispívat na svého pracovníka s tím, že jeho plat bude doplňován ze státní dotace.

110. **Výhody pro sbory skládající se z převážné většiny ze členů nově přistouplých.** Podnět k tomuto usnesení dalo zvláštní písemné memorandum ze seniorátu plzeňského, dožadující se mimořádné pomoci pro tamní mimořádné poměry. Usneseno bylo toto:

Velké farní sbory, které se skládají z převážné většiny ze členů přestouplých, mají nárok na povolání diakona či jiného schopného pracovníka, který za způsobilého bude uznán od synodního výboru. Jeho plat se bude doplňovati ze státní dotace. Farářům na těchto sborech pracujícím

se povoluje mimořádný přídavek ze státní dotace, ročně ve výši 1.200 Kč při počtu duší do 2.000 a 2.400 Kč při počtu vyšším a to se zpětnou platností od 1. ledna 1926. Toto opatření jest provisorní a může býti synodem odvoláno.

111. Úprava funkčních platů konseniorů. Srovnej návrh konseniora Machotky, otištěný na str. 183—184 Zprávy ke IV. synodu. Referentem hospodářské komise synodní v plénu synodním byl farář B. Burián ze Strítěže. Synod přijal návrh komise v tomto znění:

Funkční přídavky konseniorů se stanoví takto: do 12 sborů 4.200 Kč, za každý sbor další 400 Kč, m i m o t o z a 6 s t a n i c 300 Kč, při čemž se filiální sbory počítají mezi stanice.

112. Služební smlouva s B. Valešem, sekretářem synodního výboru. Synod učinil po referátu br. B. Černíka toto usnesení:

Synod schvaluje ve smyslu § 101, 14. církevního zřízení platovou stupnici, usnesenou ve schůzi synodního výboru dne 13. června 1927, jež jest součástí služební smlouvy mezi synodním výborem a bratrem farářem Boh. Valešem, sekretářem synodního výboru. Tím doplňuje se usnesení druhého synodu o služební smlouvě s br. Boh. Valešem (viz str. 48 Zprávy o II. synodu).

113. Služební smlouva s Jarmilou Tomsovou, úřednicí v kanceláři synodního výboru. Po referátu br. B. Černíka usnesl se synod takto:

Synod schvaluje ve smyslu § 101, 14. cirk. zřízení platovou stupnici usnesenou ve schůzi synodního výboru dne 13. června 1927, jež jest částí služební smlouvy mezi synodním výborem a sestrou Jarmilou Tomsovou, úřednicí v kanceláři synodního výboru.

114. Žádost em. voj. far. B. Gerži o pensijní příspěvek. I touto věcí se synod zabýval a usnesl se k návrhu hospodářské komise (ref. B. Černík) takto:

Na žádost pensionovaného faráře Gerži za pensijní příspěvek, synod doporučuje synodnímu výboru poskytnutí výpomoci z fondu pro staropensisty.

115. Žádosti ze sborů Dol. Valterice a Bohuslavice o povolení úhrady z celocírkevních prostředků (státní dotace a pod.) na krytí schodku ve sborovém hospodářství, byly synodem ze zásadních důvodů zamítnuty.

116. Uložení peněžních hotovostí všecírkevních. Synodu podán byl návrh tohoto znění: „Synod doporučuje synodnímu výboru k úvaze, zda některé peněžní hotovosti naší církve nedaly by se jinak uložit, po případě zda by se jich nedalo částečně použití k půjčkám na sborové stavby.“ Po debatě, které se zúčastnili bratři: Černík, Kavka, St. Čapek, senior Souček, Kupka a Machotka, byl tento návrh zamítnut.

117. Tiskopisy sborového deníku příjmů a vydání. Vzhledem k podnětu č. 15 ze seniorátu čáslavského podán byl synodu tento

návrh: „Synod uznává vhodnost a potřebu vydání tiskopisů pro shorový deník příjmů a vydání, vhodně rubrikovaný, v souhlase s platným formulářem účtů a žádá Evangelisační odbor pražského seniorátu, který již jiné v církvi užívané tiskopisy obstaral, aby pořídil též tyto formuláře. Sborům pak se doporučuje, aby je v zájmu usnadnění účetnické práce a docílení větší přehlednosti účtování zavedly.“ Synod pojednal o této věci a po krátké debatě se usnesl přejít přes tento návrh k dennímu pořádku.

118. Českobratrské evangelické sbory ve Slezsku. O této věci, jež jest blíže naznačena ve Zprávě k synodu str. 13, učinil synod toto usnesení:

Synodní výbor se žádá, aby se vhodným způsobem pokusil jednati s vládou o náhradu sborům slezským za ztrátu na majetku církevním, vzniklou rozdělením sborů podle národností, tak, aby nemusely podnikati sporů právních, jež odporují našemu duchu. Dosavadní kroky v této záležitosti podniknuté se berou na vědomí a schvalují.

119. Vokační plat duchovenský a zvláštní příplatky k němu. Podnět k obsáhlé a chvílemi velmi živé debatě o této věci dal návrh synodního výboru, který byl přijat hospodářskou synodní komisí a jejím referentem přednesen k rozhodnutí synodu. Pochybnosti o návrhu vyslovil zvláště kurátor Limberský z Bučiny. V důsledku jeho slov, jakož i pod dojmem debaty, která pak vznikla, vzal napřed synodní výbor a pak i hospodářská komise přednesený návrh zpět. Za návrh však postavil se br. V. Bartušek z Olomouce a prohlásil, že jej bere za návrh svůj. Po delší debatě byl návrh ten v plném znění, tak, jak jej navrhoval původně synodní výbor, přijat. Při hlasování většina farářů zdržela se hlasování. Proti návrhu byly dva hlasy. I učiněno bylo toto usnesení:

Synod konstatuje, že příjmy duchovních českobratrské církve evangelické, spojené s dotyčným místem duchovenským, jsou pro sbory zřízené do r. 1918 ony, jež ve vokačních listinách do tohoto roku vydaných byly vyjmenovány. Tyto příjmy činily kromě bytu a štolý 1.200 až 2.400 Kč ročně. Poskytovány byly buď z fondů a realit výslovně pro plat duchovního věnovaných a z naturálních dávek listinou vokační určených, aneb z příjmů dotyčného sboru (náboženské obce), kteréžto příjmy plynuly hlavně z příspěvků členů a částečně také z fondů nebo realit, kterých dotyčný sbor nabyt. Ve sborech a při duchovenských místech nových, které od r. 1919 byly zřízeny, uvedeny jsou v listinách vokačních příjmy duchovenské mezi 5000—8000 Kč ročně, avšak tyto příjmy nebyly a nejsou zajištěny pouze z vlastních prostředků sborových, to jest z příspěvků členských nebo sborových fondů, nýbrž z velké části z dobrovolných darů odjinud přicházejících.

Synod usnází se nyní, aby vokační plat duchovních, spojený s dotyčným místem duchovenským, pokud jest zajištěn sborem samým nebo výnosy z fondů, realit a naturalií pro plat duchovního určených, byl zvýšen pro sa-

mostatného duchovního na 4.000 Kč ročně a pro pomocného duchovního na 3.000 Kč ročně. Avšak v případě, že výnos realit a fondů neb naturalií určených pro plat duchovního, činil částku vyšší nežli 4000 Kč, resp. 3000 Kč, rozumí se vokačním platem spojeným s dotyčným místem ona vyšší částka.

Poněvadž by pak státní paušální dotace, určená doplňovati platy duchovenské a hraditi platy pensijní, nestačila na to, aby příjmy českobratrského duchovenstva byly dostatečné a aby platy pensijní mohly býti poskytovány podle ustanovení platného pro kongruové pensisty, ukládá synod sborům, podle zámožnosti jejich členstva ještě příplatky zvláštní, a to vždy od jednoho synodu ke druhému, které mají umožniti, aby nastalo jakési vyrovnaní a poskytnuty byly všemu duchovenstvu příjmy přiměřené. Tyto příplatky budou se srážeti z přidělů ze státní dotace, jež by, podle synodních směrnic, na základě vokačního platu dotyčným duchovním náležely. A sbory povinny jsou částky ty samy z příplatků jim uložených svým duchovním vypláceti.

120. Leták o kongrué a dotaci. Návrh č. 5. ze seniorátu poličského, který přípravným výborem synodním byl pozměněn v toto znění: „Synod ukládá finaiční synodní komisi, aby vypracovala leták poučující o kongrué a dotaci,“ byl synodem zamítnut.

121. Rozdělování finančních prostředků k stavebním a jiným věcným účelům sborovým. Hospodářská komise (ref. K. Machotka z Plzně) podala tento návrh:

„Synod žádá, aby všechny prostředky finanční, jež jsou určeny k podpoře jednotlivých sborů či církevních podniků na účely stavební, amortisací dluhů a podobně, které dosud rozděloval samostatně jen synodní výbor s tím, že způsob rozdělení dodatečně dal seniorátům na vědomí, nadále rozdělovány byly synodním výborem na základě doporučení konference konseniorů, jež občas se má scházeti. Blížší o tom ponechává se k rozhodnutí této konferenci.“ O návrhu vedena byla obšírnější debata a návrh byl nakonec zamítnut. Toliko dva bratři hlasovali pro něj.

122. Státní příspěvek na sborové stavby. Z denního pořadu byl vzat návrh č. 8 ze seniorátu královéhradeckého a jednomyslně přijata tato resoluce, připravená hospodářskou komisí synodní:

Synod vyslovuje vřelý dík synodnímu výboru, především seniorovi Součkovi, za úsilovnou péči a bdělost, kterou osvědčil ve věci získání státního příspěvku na stavby sborové. Za účinnou přímluvu, kterou ve věci poskytl bratr senátor Ot. Hrejsa, vyslovuje synod jmenovanému bratru upřímný dík. Synod žádá synodní výbor, aby v této péči pokračoval.

123. Vše církevní stavební fond. Referentem hospodářské komise o této věci byl farář Št. Pavlinec. O jeho referátu provedena byla obsáhlá debata, již se podle protokolu zúčastnilo 17 bratří. Na konec přijaty byly dva návrhy, z nichž první podal konsenior K. Machotka z Plzně a druhý senátor farář Otmar Hrejsa z Jasané. Tím vyřízen

byl také návrh č. 3. finanční synodní komise, otištěný na str. 183 Zprávy ke IV. synodu. Usnesení synodu tedy zní:

- a) Synod se usnáší na zřízení stavebního fondu, na který sbory odvedou každoročně 50.000 Kč podle téže reparace, jak tomu jest při společné pokladně. Synod žádá synodní výbor, aby uvažoval, jak opatřiti další zdroje příjmů na stavební účely, ať jsou to dary, půjčky u státu, sborů a pod.
- b) Synod vyzývá synodní výbor, aby zvýšil stávající stavební fond vypsáním dobrovolné sbírky, zvláště mezi zámožnějšími údy. V svolání k této sbírce budťež vypsaný nedostatky sborů.

124. **Stavební věci sborové.** Synod přijal jednomyslně tento návrh hospodářské komise, přednesený referentem dr. Jindř. Hrozným:

Synod zmocňuje synodní výbor, aby důrazně trval na dodržování ustanovení církevního zřízení a zásad přijatých posledním synodem stran úhrady a plánů sborových staveb. Synod zmocňuje zároveň synodní výbor, aby sborům, které těchto ustanovení nedbají, žádných podpor ani půjček neuděloval.

125. **Poděkování stavebnímu znalci arch. B. Kozákovi v Praze.** Jednomyslně přijat byl tento projev navržený hospodářskou komisí (ref. dr. Hrozný):

Synod vyslovuje dík bratru architektu B. Kozákovi za účinnou pomoc, kterou poskytuje synodnímu výboru ve věci staveb svými odbornými posudky.

126. **Další stavba Husova domu v Praze.** Jednomyslně přijat tento návrh hospodářské komise:

Synod ukládá synodnímu výboru, aby energicky se zasazoval o provedení druhé etapy stavby Husova domu v Praze.

127. **Budovy bývalého církevního učitelského ústavu v Čáslavi.** Jednomyslně se usnesl synod takto:

Synod zmocňuje synodní výbor, aby uvažil otázku výnosnosti budovy po bývalém učitelském ústavu v Čáslavi a internátu a případně je prodal.

128. **Budova Husova domu v Hradci Králové.** Usneseno jednomyslně toto:

Synod bere na vědomí zprávu synodního výboru o Husově domu v Hradci Králové, vytištěnou na str. 85 synodních předloh.

129. **Zakoupení domku „Na zboru“ v Kunvaldě.** Jednomyslně přijata tato resoluce:

Synod bere se schválením a s povděkem na vědomí koupi sborového domu v Kunvaldě.

130. **Revise účtů a hodnot církevního jmění, vykázaného v bilanci ke dni 31. března 1927, Zpráva ke IV. synodu str. 89—126. Poděkování br. syn. kur. Kavkovi a p. Holému.** Synodní výbor před synodem požádal br. Bedř. Černíka a dra Jindř. Hrozného, kteří byli třetím synodem zvoleni za revisory, aby provedli revisi účtů a hodnot vykázaných v bilanci ke dni 31. března 1927. Oba bratři revisi tu provedli a protokolárně zjistili, že vše jest v úplném pořádku. Protokol o této revisi, přednesený v plénu synodním br. Černíkem, zní takto:

„Třetí synod zvolil k revisi jmění církevního dra Hrozného a bratra Černíka, kteří revisi vykonali v místnosti synodního výboru za přítomnosti správce jmění synodního kurátora bratra F. Kavky a tajemníka synodního výboru br. far. Valeše dne 14. června 1927. Probrány byly podrobně položky rozvahy: Fondu pensijního, fondů a nadací ve správě synodního výboru se nalézajících, dále ústředního jmění církevního i pokladny diaconů, a provedeno skontro hotovostí a cenných papírů. Veškeré účetní knihy uzavřeny byly ke dni 31. III. 1927 a zůstatky v tištěné Zprávě o IV. synodu souhlasí úplně se zůstatky hlavních knih. Veškeré cenné papíry jsou pupilární hodnoty a bezpečně uloženy. Na základě této revise doporučuje komise schválení předložených účtů a navrhuje udělení absolutoria výboru synodnímu z řádné správy a pečlivého vedení účtů a jmění církevního.“

Když pak i dr. Hrozný jako druhý člen revisní komise zdůraznil v plénu synodním přesnost ve vedení všech účetních zápisů v kanceláři synodního výboru a poukázal na důležitost práce br. synodního kurátora Kavky, usnesl se synod jednomyslně takto:

Synod uznává vytrvalou činnost bratra kurátora Kavky a děkuje mu za pečlivé vedení účtů církevních. Synod uznává pochvalně činnost účetního bratra Holého. Účetní a pokladní zpráva jednohlasně schválena.

Synod neučinil nového usnesení o tom, kdo má dále býti členem revisní komise pro finanční věci synodního výboru. I zůstávají členy této komise, t. j. revisory účtů synodního výboru i pro příští období titíž bratři, které zvolil třetí synod: br. B. Černík a dr. Jindřich Hrozný.

131. **Sloučení fondů.** Po obšírnější debatě přijat byl jednohlasně návrh synodního výboru, otištěný ve Zprávě ke IV. synodu na str. 93—94 s výjimkou fondu superintendenta Beneše, který se připojí k novému bohosloveckému fondu. Usnesení synodu zní tedy takto:

Synod zmocňuje synodní výbor, aby

- a) Superintendenční fond dříve a. v. (cenné papíry Kč 2.500— hotovost Kč 1.824'22) převedl do „Všeobecného fondu církevního“.
- b) Ústřední pokladnu býv. reform. superintendence v sumě Kč 6.393'97 sloučil se „Společnou pokladnou synodní“.

	cenné papíry v Kč	hotovost v Kč
c) Učitel'ský fond, dříve a. v.	—	1.086'14
Fond supřdtů Lány-Kučery-Trnky	2.800'—	1.370'58
Fond supřdta Jana Veseleho	—	2.312'61
a fond supřdta Beneše	3.800'—	3.634'76
sloučil v „Bohoslovecký fond superintendentů: Lány-Kučery- Trnky-Beneše a Veselého		
v úhrnné sumě	6.600'—	8.404'09
d) Dále aby spojil k podpoře chudých stanic a sborů:		

	cenné papíry v Kč	hotovost v Kč
fond Chvojkův z Ostřešan	8.000'—	3.432'79
Evangelisační fond. býv. ref. superintendence	—	17.832'56
fond Jana Urbánka z Poděbrad	24.000'—	2.455'42
„ Kateřiny Kříčkové	—	8.917'51
„ superintendenta Blažka	17.150'—	3.091'79
„ Václava Poláka	5.000'—	562'84
„ Ant. Honse z Kovance	1.000'—	61'35

132. **Likvidace společného jmění býv. rakouské evangelické církve ve Vídni. Poděkování dru J. Královi.** Zpráva ke IV. synodu str. 152—155. Synod se jednomyslně usnesl takto:

Synod uznává úmornou a plným úspěchem provázenou snahu synodního výboru při likvidaci majetků spravovaných bývalou c. k. vrchní církevní radou ve Vídni a vzdává za to výboru synodnímu a především bratru dru J. Královi bratrský dík.

133. **Úhrada výloh čtvrtého synodu.** Přijat byl návrh synodního výboru č. 2. ve Zprávě ke IV. synodu na str. 166 s vynecháním slov „podle počtu duší“. Usnesení tedy zní takto:

Synod se usnáší hraditi výlohy svého zasedání takto: Celková částka všech výloh se rozpočte na sbory a to podle stupnice usnesené synodem vzhledem k platům, jež sborové ze svých vlastních prostředků mají dávatí na služné svých duchovních. Sbor, které podle této stupnice mají dáti svému duchovnímu „plné služné“, posuzují se při rozpočítávání těchto výloh, jako by svému faráři dávaly ročně 28.000 Kč. Jsou-li na takovém sboru dva faráři, jako by jim dohromady dávaly ročně 50.000 Kč. Od částky takto pro každý sbor vypočtené odečte se to, co dotýčný sbor odvedl na sbírkách na všeobecný církevní fond roku 1925 a 1926 a zbytek se každému sboru uloží k doplacení.

134. **Cestné a diety členů čtvrtého synodu.** K návrhu hospodářské komise (ref. B. Burian ze Stříteže) usnesl se synod takto:

Členům přespolečným hradí se cestné výlohy vlakem III. třídy (rychlíkem neb osobním vlakem) a při větší vzdálenosti místa přebývání od stanice i výlohy povozu. Diety pro ně činí 50 Kč denně a nocležné 20 Kč. Pro členy pražské stanoví se diety po 25 Kč denně. Zálohou vyplatí se každému členu synodu nejvýše 200 Kč. Zbytek vyplatí se až po zaplacení repartovaných částek sbory.

135. Seniorátní odbory pro povzbuzování sborů k zájmu o potřeby celé církve. Viz návrh č. 9 ze seniorátu čáslavského. Po kratší debatě schválen byl tento návrh, přednesený farářem Fr. Ženatým ze Semonice jménem příslušného odboru:

Synod doporučuje seniorátům, aby si zřídily odbory, které by navštěvovaly a povzbudily sbory, v nichž jest nedostatečné porozumění pro vzájemnost a potřeby celé církve (Pensijní fond, Společná pokladna, Jeronymova jednota atd.), aby potřeby ty takovým sborům vysvětlily a faráře v tomto úsilí mravně podepřely.

136. Dary ze zahraničí. Přijat byl jednomyslně tento návrh, který přednesl farář J. Toul z Čes. Budějovic jménem příslušné komise:

Synod s radostí běře na vědomí, že bratří ze zahraničí podávají nám svou pomocnou ruku, a schvaluje, že synodní výbor podporuje těmito dary zvláště ty sbory, které dávají najevo horlivou činnost.

X. Věci pensijní.

137. Změny ve stanovách Pensijního fondu Českobratrské církve evangelické, otištěných ve Věstníku synodního výboru 1922 č. 1. Jménem příslušného odboru referoval o této věci dr. Josef Král, správce pensijního fondu. K jeho návrhu přijaty byly v pensijních stanovách tyto změny (viz také návrh č. 4. ze seniorátu čáslavského):

V nadpise i všude v textu zamění se slovo „ústav“ slovem „fond“.

V § 1, odst. 1. na konci se připojí: „jakož i pozůstalým pohřebné“.

V § 1., odst. 2. za slova „úřednicím, stálým“ se dá: „církví“.

§ 1, odstavce 4. se škrtá. Místo něho se dají tyto nové dva odstavce:

Pensijní fond má přispěti k tomu, aby zaměstnancům vpředu jmenovaným, pokud nemají nároku na odpočivné a zaopatřovací platy podle zákona z 25. VI. 1926 čís. 122 Sb. z. a nař., zabezpečeny byly normální pensijní nároky ve smyslu § 2, čís. 3. zák. z 5. února 1920 čís. 89 Sb. z. a nař.

Pokud pak duchovní a jejich pozůstalí požívají budou odpočivných a zaopatřovacích platů ze státní dotace po

rozumu zákona ze dne 25. VI. 1926, čís. 122 Sb. z. a nař., budou platy plynoucí z tohoto pensijního fondu míti účel jmenované státní požitky pensijní zlepšovati.

§ 2, odst. 1. škrtají se slova: „vyjímaje osoby uvedené“ až po „učitelky industriální“ a místo nich se dá: „jakož i úředníci v kterémkoli církevním sboru ustanovení nebo sborové sestry, pokud nejsou pojištěni v některém jiném pensijním ústavu“.

§ 2, odst. 2. za slova „kteří povolali si vikáře“ se přidá „neb diakona nebo zvláštního učitele náboženství nebo sborovou sestru, kteří byli povinni k přístupu podle odst. 1.“.

§ 2, odst. 3. od slov: „II. Oprávnění k přístupu....“ až po slova „školní sborové“ se škrtá, takže následující pak odstavce, označený posud římskou III. se označí římskou II.

V § 4. se vynechá odstavce 6. (nepraktický, ježto neposkytuje pojištěncům nijaké výhody); podle toho vynechá se také v § 18, posl. odst. č. 2. konec od slov „pokud ovšem....“.

§ 6. bude zníti takto: „Jmění pensijního fondu se skládá:

1.

2.

3. Z kmenového jmění, jež se tvoří:

a) z darů a odkazů, které nebyly výslovně určeny jmění výdajnému,

b) ze zápisného podle § 9,

c) ze sbírek, konaných v Českobratrské církvi evangelické,

d) z příspěvků a darů, poskytovaných státem a jinými korporacemi,

e) z 25% členských příspěvků.

4. Z výdajného jmění, které se tvoří z každoročních přebytků příjmů nad vydáním.

§ 7. bude zníti takto: „Příjmy“.

Příjmy Pensijního fondu se skládají:

a) z úroků z jmění kmenového a výdajného,

b) ze 75% ročních příspěvků členských,

c) z propadlých platů pensijních,

d) z darů a odkazů výslovně jmění výdajnému určených.

§ 8. bude zníti takto: „Použití příjmů“.

Z příjmů fondu pensijního zapraví se především daně a výlohy správní i platy určené k vrácení podle § 27. předposlední odstavce, a § 28, bod 3. Zbývajících peněz použije se ke krytí závazků převzatých fondem podle §§ 12—25, po případě i ke zvýšení požitků podle § 26. Přebytek příjmů po odražení těchto vydání přidá se ke jmění výdaj-

nému, nestačí-li však roční příjmy v § 7 vyjmenované ke krytí závazků, použije se i kapitálu výdajného, dosud nashromážděného.

§ 9. bude zníti takto: „Příspěvky členů“.

Členové pensijního fondu, jakožto členové řádní zapraví jednou pro vždy zápisné 40 Kč a kromě toho každoročně příspěvek roční 300 Kč.

Sborové církevní a školní (po případě seniorát neb církev povšechná) co členové podporující zapraví za každého pojištěnce svého 60 Kč zápisného jednou pro vždy a dále každoročně:

- a) příspěvek členský, tolikrát 300 Kč, kolik je ve sboru systemisovaných míst farářských, vikářských, neb učitelských, ať jsou místa ta obsazena či uprázdněna, a kromě toho
- b) tolikrát 200 Kč, kolik je v dotyčném sboru skutečně ustanovených farářů, vikářů neb učitelů;
- c) za každého ve sboru ustanoveného diakona nebo nestystemisovaného vikáře neb úředníka, učitele náboženství nebo sborovou sestru (§ 2) 500 Kč;
- d) je-li v některém sboru systemisované místo farářské nebo vikářské uprázdněno a je-li v tom sboru na místo takového faráře nebo vikáře jenom prozatímně ustanoven vikář nebo diakon, neplatí sbor 300 Kč členského příspěvku podle odstavce a) tohoto paragrafu, nýbrž jen 500 Kč podle odstavce c).

§ 10. nadpis bude zníti: „Odvádění příspěvků.“

§ 10. připojí se nový odst. 2.: „Za dlužné zápisné i roční příspěvky ručí zaměstnavatel i zaměstnanec rukou společnou a nedílnou.“

§ 11. nadpis bude zníti: „Splatnost příspěvků.“

§ 11. za odst. 3. vsune se nový odstavec 4.: „Vstoupí-li naproti tomu v pololetí člen do výslužby nebo přestane-li z jiného důvodu býti členem pensijního fondu, přestává jeho platební povinnost dnem, kdy mu počala plynouti pense, resp. od následujícího měsíce po tom, kdy přestal býti členem fondu.“

§ 13, odst. 1., písm. a) na konci bude zníti: „... připočtená, jakož i dokonaný 60. rok života; nebo

b) trvalá neschopnost ke službě.

U duchovních, kteří mají nárok na odpočivné a zaopatřovací platy podle kongruového zákona ze dne 25. června 1926, č. 122 Sb. z. a n., a kteří potřebují tudíž průkazu o nezpůsobilosti k dalšímu zastávání funkce i po 35leté službě a dokonaném 60. roce věku, nastupuje nárok na poukaz pensijních platů z pensijního fondu Českobratrské církve evangelické teprve současně s přiznáním pensijního nároku podle kongruového zákona.“

§ 15. bude zníti takto: „V ý m ě r a v ý s l u ž n ě h o pro členy:

1. Pojištění řádní členové fondu obdrží po pětiletém členství výslužné 1.200 Kč ročně. Toto výslužné stoupá u těchto pojištěnců, pokud mají akademické vzdělání, za každý další rok až do 35. roku členství vždy o 160 Kč ročně, u pojištěnců bez akademického vzdělání až do 40. roku členství vždy o 137 Kč ročně až do nejvyšší výměry 6.000 Kč ročně.

Dovršením 35leté, resp. 40leté doby členské přestává další povinnost k placení pensijních příspěvků. Zaměstnavatel, v jehož službě je takovýto zaměstnanec ustanoven, jest ovšem povinen dále platiti plný členský příspěvek 500 Kč.

Ti pojištěnci, kteří platili příspěvky i po 35letém, resp. 40letém členství do fondu pensijního, obdrží další roční kvoty po 160 Kč ročně.

2. Doba členství činící alespoň půl roku, počítá se za celý rok. Při vypočítávání požitků částky koruny zaokrouhlují se na celou korunu nahoru.

§ 16. odstavec 2. se doplní touto větou:

„Jestliže by však tato znovu provdaná vdova opět ovdověla, vrací se její nárok na plat zaopatřovací, vyjímaje případ, že by pense po druhém manželu byla stejná nebo vyšší než pense plynoucí z pensijního fondu Českobratrské církve evangelické.“

§ 16. odstavec 3. se doplní takto:

„Rovněž vešel-li pojištěnec v manželství teprve po 60. roku svého věku a byla-li tato jeho manželka mladší nežli on o více nežli 25 let, nemá taková vdova po něm nároku na vdovský zaopatřovací plat, leč by se z tohoto manželství narodilo dítě.“

Nadpis § 17. bude zníti: „Kolik činí vdovský plat, vychovávací příspěvky a pohřebné.“

Na konci tohoto paragrafu připojí se nový odstavec:

„P o h ř e b n é: Nárok na pohřebné mají: pozůstalý manžel nebo manželka, děti, rodiče nebo sourozenci zemřelého člena, ať zemřel v činné službě nebo na odpočinku. Pohřebné přísluší však pouze takovému oprávněnci, jenž prokazatelně zaplatil pohřební útraty.

Pohřebné činí čtvrtinu ročních požitků, jež zemřelý z pensijního fondu dostával nebo, zemřel-li v činné službě, čtvrtinu ročních požitků zaopatřovacích, na něž měl v době úmrtí nárok.“

§ 37. připojí se nový odstavec 2.:

„Tímto dnem pozbývají pro Českobratrskou církev evangelickou platnosti „Prozatímní stanovy pensijního ústavu evangelické církve augšb. a helv. vyznání v Ra-

kousku“ (s výhradou ustanovení § 18. stanov Pensijního fondu Českobratrské církve evangelické), jakož i stanovy likvidovavších podpůrných ústavů diecésních v Čechách a na Moravě, vyjmenovaných v § 6., odst. 1., č. 2. stanov Pensijního fondu.“

§ 38. Tyto změny ve stanovách nabývají platnosti dnem 1. července 1927.

138. **Započítávání válečných let do pense.** Jménem komise hospodářské přednesl referent R. Medek vzhledem k návrhu č. 6 ze seniorátu poděbradského tuto resoluci, kterou synod jednomyslně přijal:

Válečná leta do pense započítávati nelze vzhledem k přijatým stanovám Pensijního fondu a prováděcímu nařízení k zákonu kongruově-dotačnímu.

139. **Liknavé odvádění pensijních příspěvků.** Vyslechnuv zprávu referenta příslušné hospodářské komise, usnesl se synod takto:

Synod s politováním vytýká liknavost sborů Hodslavice, Pržno, Rusava, Šonov, Vsetín-horní a Vsetín-dolní ku placení připadajících na ně příspěvků Pensijnímu fondu a vybízí tyto sbory důtklivě, aby své povinnosti bez dalšího otálení dostály.

140. **Liknavé odvádění pensijních chrámových sbírek.** Synod usnesl se o této věci takto:

Synod s lítostí běře na vědomí, že sbory Přestice, Krabčice, Mšeno, Hradec Králové, Klášter, Chvaletice, Vel. Lhota, Soběslav, Hodslavice a Prusinovice neodvedly doposud chrámové sbírky ve prospěch Pensijního ústavu a žádá sbory tyto, aby této své povinnosti s radostným porozuměním zadost učinily.

141. **Účetní stránka pensijního fondu. Poděkování dru Královi a J. Holému.** Synod se usnesl takto:

Synod běře s potěšením na vědomí, že do účtování Pensijních fondů jest od předešlého synodu uveden náležitý pořádek a uznává vděčně činnost referenta toho fondu bratra dra Krále i účetního bratra Holého.

142. **Výzva k farářům, aby jen ve velmi naléhavých případech odcházeli do pense.** Téměř jednomyslně (proti jednomu hlasu) přijata byla synodem tato resoluce, připravená příslušným odborem a přednesená konseniorem V. Szalatuayem:

Bera v úvahu nejen veliký nedostatek duchovenských sil, nýbrž i dosavadní dobrou tradici, žádá synod faráře, kteří by jinak již měli skutečný i mravní nárok na odpočinek, aby v církevní službě, pokud jsou tělesně i duševně schopní ku práci, setrvali.

143. **Pensijní a vdovské požitky z prostředků státní dotace.** O tom viz usnesení synodu otištěné na str. 64 bod 8.—11.

144. Započítávání pensijních požitků od sboru do pensijního přídelu emer. farářů ze státní dotace. Návrh ze seniorátu poděbradského č. 3. V důsledku nově přijatých směrnic minimálních duchovenských příjmů (§§ 8, 10 a 11) otištěných v této zprávě na str. 64 pozměňuje se také usnesení třetího synodu, vyhlášené ve zprávě o třetím synodu na str. 47, bod 20.

XI. Různé věci.

145. Volba členů synodního výboru. Vykonána byla v druhé plenární schůzi synodu v úterý 21. června odpoledne. Napřed konala se volba seniora. Podle církevního zřízení předsedal při ní synodní kurátor Ferd. Kavka a byl o ní sepsán zvláštní protokol. Hlasovalo se lístky. Za skrutátory pro tuto volbu i pro volby ostatních členů synodního výboru zvoleni byli: br. Černík z Prahy, br. Vilím z Brna a br. Pavlínek z Černilova. Odevzdáno bylo 102 hlasů, z nichž znělo 97 na jméno Josef Souček, 3 na jméno dr. Ferd. Hrejsa, 1 na jméno Fr. Prudký a 1 lístek byl prázdný. Zvolen byl tudíž téměř jednomyslně znovu senior Josef Souček, farář klimentského sboru v Praze, jenž volbu také přijal. — Nato bylo přikročeno k volbě seniorova náměstka a synodního kurátora. Obě osoby byl voleny najednou a to za předsednictví nově zvoleného seniora Josefa Součka. Z odevzdaných 102 hlasů obdržel prof. dr. Ferd. Hrejsa jako seniorův náměstek 99 hlasů a Ferd. Kavka z Prahy jako synodní kurátor 96 hlasů. Oba byli tudíž zvoleni a oba volbu přijali. — Poté byla konána volba dalších tří členů synodního výboru, kteří voleni byli najednou. Výsledek skrutinia této volby byl: farář Prudký z Olomouce obdržel 56 hlasů, dr. A. Boháč z Prahy 86 hlasů, br. Vilím z Brna 52 hlasy, dr. J. Král z Prahy 51 hlas, konsenior Kamil Nagy z Vanovic 44 hlasy. Ostatní hlasy byly roztržštěny. Protože mezitím počet přítomných poslanců stoupl ze 102 na 105 a nadpoloviční většina činila tedy 53 hlasy, zvoleni byli za členy synodního výboru dr. Antonín Boháč z Prahy a farář Fr. Prudký z Olomouce. Mezi bratřími Vilímem a Králem provedena byla pak užší volba, při které dr. Josef Král z Prahy obdržel 79 hlasů a K. Vilím z Brna 21 hlas, takže zvolen byl dr. Král. Všichni tři volbu přijali. — Konečně konána byla i volba tří náhradníků členů synodního výboru. I ta konána byla hlasovacími lístky. Zvoleni byli tyto bratři: Karel Vilím z Brna 90 hlasy, dr. Jindřich Hrozný z Prahy 89 hlasy a Kamil Nagy z Vanovic 65 hlasy.

146. Poděkování senioru Jos. Součkovi a členům synodního výboru. V prvé plenární schůzi po zahájení synodu vyslechl synod zprávu dra Lukla, referenta přípravného odboru pracovního pro věci ústavní, o práci synodního výboru za uplynulé šestiletí (viz Zprávu k synodu str. 14—16), načež jednomyslně bylo usneseno toto:

Čtvrtý synod Českobratrské církve evangelické, přihlédnuv k důležitému období, obtížnému postavení církve a k celkové práci, ke které byl jeho synodní výbor před šesti lety volbou povolán, vyslovuje synodnímu výboru — obzvláště pak bratru senioru Součkovi — důvěru a dík za horlivé a obezřelé organisování a zastávání zájmů Českobratrské církve evangelické.

147. Sjezd sborů Českobratrské církve evangelické. O této věci bylo debatováno při projednávání § 93. círk. zřízení (viz str. 25 této

Zprávy). K věci se také vztahuje návrh č. 1. ze seniorátu pražského, jenž byl tím vyřízen. Přijata byla tato resoluce:

Synod ukládá synodnímu výboru, aby spolu s evangelisační komisí při synodním výboru svolal v období mezi dvěma řádnými synody sjezd sborů Českobratrské církve evangelické, na němž by se projednávaly záležitosti čistě náboženského a duchovního rázu.

148. **Různá poděkování.** Jednomyslně přijato bylo toto poděkování, jež na synodu přednesl jménem příslušné komise referent farář J. Toul z Čes. Budějovic:

Synod vzdává díky výboru Husova Domu, Kuratoriu učitelského ústavu v Čáslavi, zvláště bratru Václavu Havelkovi, Kuratoriu Husova Domu v Hradci Králové a zvláštní díky vzdává bratru dru Jindřichu Hroznému a též bratru J. Jiskrovi za obzvláštní péči a obezřetné vedení Husovy bohoslovecké domoviny.

149. **Seznamování studentů bohosloví s administrativou sborů.** Návrh o tom došel ze seniorátu poličského (č. 4.) a žádalo se v něm, aby Husova bohoslovecká fakulta v nynější době, kdy bohoslovci přicházejí přímo z fakulty na uprázdněné sbory, je seznamovala s administrativou sborů, zvláště s věcmi matričními. Synod usnesl se přejíti přes tento návrh k dennímu pořádku

150. **Jednací řád budiž vytištěn spolu s novým vydáním církevního zřízení.** Srovnej návrh č. 13. ze seniorátu čáslavského. K návrhu konseniora Szalatnaye usnesl se synod takto:

Synod žádá synodní výbor, aby k budoucímu vydání církevního zřízení dal vytiisknouti též jednací řád, platný pro veškerá církevní shromáždění.

151. **Ohlášky snoubenců na vývěsní tabuli farního úřadu.** Přes návrh o tom ze seniorátu pražského (č. 2.) usnesl se synod přejíti k dennímu pořádku.

152. **Doba svolání synodu.** Návrh č. 2. ze seniorátu plzeňského, jenž žádal, aby synod svoláván byl vždy na podzim, byl synodem zamítnut a bylo ponecháno synodnímu výboru, aby o vhodné době pro svolání synodu sám rozhodl.

153. **Důležitost styků s čelnými českobratrskými politickými osobnostmi.** Na návrh příslušné komise usnesena byla synodem tato resoluce:

Synod považuje za důležité, aby s čelnými politickými českobratrskými osobnostmi, zvláště pak s poslanci a senátory, udržoval synodní výbor stálý styk za účelem vzájemné informace. Synod schvaluje, že synodní výbor včasným uveřejněním svého listu před volbami vhodně upozornil na povinnost českých bratří řídit se i při výkonu občanských voleb svým svědomím a přihlížeti k mravní stránce a charakteru kandidátů.

154. **Projev k sedmdesátým narozeninám dra J. Herbena.** Dr. A. Lukl navrhl tento projev, jenž byl synodem jednomyslně a s potleskem přijat:

Čtvrtý synod Českobratrské církve evangelické, vzpomínaje na statečné a věrné působení bratra dra Herbeny, vyslovuje mu svůj dík a srdečné přání, aby mu Otec Nebeský ráčil popřáti pokojného a radostného stáří.

155. **Projev k šedesátým narozeninám dra Ferd. Hrejsy.** Dr. A. Lukl navrhl tento projev, jenž byl synodem jednomyslně a s radostí přijat:

Oceňuje vědeckou, vychovatelskou i církevní po-
žehnanou jeho činnost, přeje IV. synod bratru dru Hrejsovi k dovršení jeho 60 let, aby jej Pán Bůh podpíral a jemu žehnal v jeho důležité práci.

156. **Pozdrav nemocným bratřím, faráři K. Hadačovi v Lysé a Č. Kloučkovi v Pardubicích.** K návrhu faráře Vl. Jurena z Loun usneseno poslati pozdrav faráři K. Hadačovi v Lysé a k návrhu faráře Vl. Šebesty podobný pozdrav bru Čenku Kloučkovi v Pardubicích, dlouholetému pokladníku Jeronymovy Jednoty.

157. **Správné jméno církve na razítkách a pečeti sborů.** Synod se usnáší k návrhu konseniora St. Čapka z Prahy přejíti k dennímu pořádku přes návrh č. 14 ze seniorátu čáslavského.

158. **Dispens od diakonské zkoušky pro bratra Lad. Kubáta z Prahy.** Věci se týká návrh č. 1. z neprojednaných předloh třetího synodu. Jménem komise referoval o záležitosti bratra Lad. Kubáta br. prof. dr. Ferd. Hrejsa; synod pak, vyslechnuv jeho důvody, usnesl se takto:

Synod se usnáší, aby bratru Lad. Kubátovi, který neměl možnosti před vydáním a zavedením nového zkušebního řádu vykonati zkoušku diakonskou, ale vykonal již dříve zkoušku podobnou a práci kazatelskou po řadu let v církvi naší s úspěchem konal, udělena byla se zřetelem na možnost zkoušky vikářské dispens od zkoušky diakonské.

159. **Svolení k vykonávání oddavek pro diakona Ad. Pindora ve Starých Hamrech.** Synod se usnesl takto:

Synod k žádosti staršovstva českobratrského sboru ve Starých Hamrech a se zřetelem k poměrům ve Starých Hamrech a k osvědčené práci bratra Adama Pindora jako diakona a ordinovaného presbytera výjimečně svoluje, aby synodní výbor udělil bratru Ad. Pindorovi licenci k vykonávání oddavek ve sboru Staré Hamry za odpovědnosti administrátorovy, jestliže politické úřady nebudou činiti námitek.

160. **Sepsání dějin jednotlivých sborů. Seznamy tolerančních rodin.** K návrhu č. 5. ze seniorátu poděbradského učinil synod toto usnesení:

Synod doporučuje sborům, aby se postaraly o sepsání dějin svého sboru, zvláště pak o sepsání vzniku sboru v době toleranční neb o vzniku sboru v době nové, a aby pečovaly o záznamy důležitějších současných událostí ve

svém sboru do Sborové pamětní knihy a i o pořízení seznamu tolerančních rodin.

161. Resoluce o časopisu „Český Bratr“. Přijata byla jednomyslně tato resoluce:

Synod se raduje z mravního i finančního úspěchu časopisu „Český Bratr“, doporučuje, aby jeho rozsah byl dle potřeby i rozmnožen a vyzývá všechny sbory, aby tento časopis mezi členy co nejvíce šířily. Také žádá všechny církevní zpravodaje, aby tomuto listu podávali časté a zajímavé zprávy o církevním životě.

162. Inseráty loterní v českobratrských evang. časopisech. Přípravná komise přijala vzhledem k návrhu č. 3. ze seniorátu brněnského návrh pro synod, aby synod požádal redakce církevních časopisů, aby při přijímání insertů braly zřetel na to, aby inseráty nebyly mravně závadné. Tento návrh komise byl však synodem zamítnut a usneseno přes citovaný návrh z brněnského seniorátu přejít k dennímu pořádku.

163. Verifikace neschválených protokolů synodních přiručena byla jednomyslně synodnímu výboru.

164. Místo a čas příštího synodu. Jednomyslně ponecháno synodnímu výboru, aby o tom rozhodl.

165. Poděkování zapisovatelům a ukončení synodu. Předseda senior Souček poděkoval všem zapisovatelům za jejich práci s vedením protokolů o schůzích synodu a pak i všem přítomným členům synodu za jejich zájem o jednání synodu. Doslovem a přáním, aby synod přispěl k rozhojnění díla Páně v Českobratrské církvi evangelické, byl potom synod modlitbou br. seniora Součka a zpěvem písně „Král věčný nás požehnej“ v pátek dne 24. června 1927 o půl páté hod. odpoč. zakončen.

XII. Přehled o odborech, zvolených čtvrtým synodem nebo synody předchozími.

1. Odbor pro jednotu v bohoslužbě a učení. Členové jsou: Jan Vl. Šebesta z Peček, dr. Ferd. Hrejsa z Prahy, dr. Jos. Hromádka z Prahy, dr. Fr. Bednář z Prahy a Lad. Juren z Nymburka. Odbor má právo kooptace.

2. Odbor agendární. Členové jsou: senior Jos. Souček, dr. Ferd. Hrejsa, dr. Frant. Bednář, farář J. Vl. Šebesta, farář G. A. Molnár z Trnavky, farář B. Fleischer z Roudnice, farář J. Jadrníček z Uh. Hradiště, farář Pavel Nešpor z Nosislavi a konsenior Stanislav Čapek z Prahy.

3. Odbor pro veškerou náboženskou výchovu v církvi. Členové jsou: Dr. Fr. Bednář, konsenior Stan. Čapek, farář B. Jerie, farář T. B. Kašpar, učitel Frant. Kučera, ředitel Frant. Ondruška z Jímramova na Moravě, farář Ad. Novotný z Hradce Králové, dr. Jindř. Hrozný, dr. Emil Smetánka. Odbor má právo kooptace.

4. Odbor evangelisační. Členové zůstávají též jako dosud, to jest: Far. K. Lanštljak ze Žižkova, konsenior Stan. Čapek z Prahy, kons. K. Machotka z Plzně, Jaroslav Jiskra z Prahy a far. O. Opočenský z Ml. Boleslavě. Odbor má právo kooptace. V odboru zasedá i zástupce synodního výboru.

5. Odbor sociální. Zůstává též jako až dosud. I jsou členy jeho: Prof. dr. Hromádka z Prahy, far. J. Vl. Šebesta z Peček, St. Čapek, konsenior z Prahy, Bedř. Jerie z Prahy, dr. Fr. Bednář z Prahy, dr. Ant. Boháč z Prahy. Kooptováni byli: A. Kučerová-Fišerová z Prahy a far. J. Toul z Čes. Budějovic.

6. Odbor pro styk se zahraničními církvemi. Zůstává též jako dosud. Členové jsou: Senior Souček, prof. Hrejsa, prof. Žilka a dr. Bednář.

7. Odbor finanční. Členové jsou též jako až dosud, to jest: Ferd. Kavka z Prahy, Stan. Čapek z Prahy, Karel Machotka z Plzně, Karel Vilím z Brna, Josef Dobeš z Nov. Města na Moravě, Fr. Klapuš z Přelouče.

8. Odbor pro konečnou úpravu církevního zřízení. Členové jsou: členové synodního výboru a K. Vilím z Brna, dr. Bednář z Prahy a farář Šustr z Poděbrad. Odbor má právo kooptace.

9. Odbor pro stručné vyjádření učení a zásad církve. Členové jsou: Josef Nešpor, Chrudim; Ferd. Kavka, Praha; Václ. Pokorný, Brno; dr. Hromádka, Praha; Frant. Ilrejsa, Valaš. Meziříčí. Odbor má právo kooptace.

10. Kárné výbory a vrchní kárný výbor. Členové těchto výborů jsou vyjmenováni na str. 26 a 27 této Zprávy.

11. Svaz evangelických církví v RČS. Zástupcové Českobratrské církve evangelické, zvolení třetím synodem, jsou tito: Sen. Souček, prof. Ilrejsa, prof. Žilka, prof. Hromádka, dr. Lukl, Viktor Szalatnay, dr. Boháč, Josef Nešpor z Chrudimě, Jarolím Nešpor z Chleby, Šebesta, Prudký, Kamil Nagy, Karel Vilím, Jadrníček z Uher. Hradiště. Náhradníci jsou: Dr. Bednář, K. Machotka, dr. Švanda z Hradce Králové, Stanislav Čapek, dr. Lány, dr. Jindř. Hrozný.

12. Husův dům v Praze. Za církev do výboru spolku „Husův Dům“ zvoleni: B. Černík, Praha, ing. J. Holý z Mochova, Ferd. Kavka z Prahy.

13. Místní kuratorium budovy v Hradci Králové tvoří: MUDr. Švanda, Rejchl, Janský a Vraný, vesměs z Hradce Králové.

14. Místní kuratorium budov v Čáslavi není zvoleno, ani jmenováno. Správcem budov jest V. Havelka, statkář v Čáslavi.

15. Jeronymova Jednota. Do ústředního výboru Jeronymovy Jednoty zvoleni: far. Šustr z Poděbrad a far. Klapuš z Přelouče.

16. Revisoři účtů synodního výboru. Zůstávají: B. Černík z Prahy a dr. Jindř. Hrozný z Prahy.

XIII. Neprojednané předlohy.

V originálech protokolů o synodních schůzích není zmínky o projednání těchto předloh:

1. Návrh ze seniorátu podřípského č. 3, jenž zní: Konání pravidelných služeb Božích v Karlových Varech se doporučuje, zvláště v době lázeňské. Seniorátní shromáždění žádá synod, aby o provedení tohoto návrhu pečoval.

2. Návrh ze seniorátu královéhradeckého č. 3, jenž zní: Návrh pro synod: Udobé církve budtež senioremi církve vyzváni, aby nepohrdali požehnáním při oddavkách a nespokojovali se civilními oddavkami. V tomto projevu budiž poukázáno důrazně na neblahé následky sobectví a požívačnosti, jež se jeví zvláště v omezování počtu dětí z důvodů nemravných, v nelásce k dětem i k výměnkářům. Bratři faráři nechť tento pastýřský projev důrazně podporují.

3. Návrh ze seniorátu královéhradeckého č. 9, jenž zní: „Návrh pro synod: Okresní politické úřady budtež požádány, aby zasílaly farním úřadům ex offo oddací listy civilních oddavek, kde aspoň jeden snoubenec je českobratrského vyznání.

4. Návrh ze seniorátu poličského č. 3, jenž zní: Synod ukládá ústřednímu evangelisačnímu odboru, aby vydával letáky a levné spisy razu vzdělavacího a apologetického, jimiž by bylo čeleno různým náboženským směrům a sektám, vnikajícím do našich sborů, a v nichž zdůvodněn by byl především křest nemluvnátek, svěcení neděle (a ne soboty), naše stanovisko k drhuému příchodu Páně a j.

5. Návrh ze seniorátu německobrodského č. 1, jenž zní: Budiž působeno k tomu, aby interkonfesijní zákon z 23. dubna 1925, č. 96, § 6. odst. 2. byl doplněn v ten smysl, aby okresní správa politická, oznamující odstup člena, byla povinna současně oznamovati, kam též odstoupil.

6. Návrh ze seniorátu brněnského č. 5., jenž zní: Synod požádá synodní výbor o ustanovení dvou kolportérů Písma svatého, česko-bratrských evangelických časopisů a knih a to jednoho pro Čechy, druhého pro Moravu a Slezsko. Dále se synodu ukládá, aby zakročil o zmírnění zákonu o kolportáži náboženských knih a časopisů.

7. Návrh ze seniorátu brněnského č. 7., jenž zní: Synod zvolí ze sebe komisi teologů a pedagogů, kteří by ze stávajících katechismů církvi jeden doporučili, anebo vypracovali katechismus nový, jenž by se stal katechismem církve celé a aspoň poznenahlu byl zaváděn a tím se šlo k jednotě.

C. Přílohy.

1. Kázání,

které při zahájení IV. synodu Českobratrské církve evangelické dne 20. června 1927 o půl 6. hod. večer proslovil v českobratrském evangelickém chrámu na Král. Vinohradech konsenior obvodu čáslavského Viktor Szalatnay z Kutné Hory.

Skutk. 3, 19—21: Proto činite pokání a obraťte se, aby byly shlazeny hříchy vaše, aby přišly časy rozvrazení od tváře Páně a aby poslal toho, který vám kázán jest, Ježíše Krista, kterého zajisté musejí přijmouti nebesa až do časů napravení všech věcí, které předpověděl Bůh skrze ústa všech svých svatých proroků od věků.

Sešli jsme se opět ku pravidelným poradám, které předpisuje zřízení naše, a jsme si vědomi zodpovědnosti, která jako na zástupcích celé církve spočívá na nás. Jsou určité předměty, kterými se máme zabývat, a snad leccos leží spíše jen na povrchu, a není ani možné, abychom ve svém jednání obsáhli všecko. Avšak nejen s tím, o čem bude mluveno a rozhodováno, nýbrž se vším, čím žijeme ve svém společném svazku, se všemi svými radostmi i starostmi, zvláště s tím, čeho se nám nedostává zevně a uvnitř a co nás musí znepokojovati a kormoutiti, se citíme stavěni před tvář Pána svého, o jehož věc jde a jehož dílo konáme, který mezi námi chce mítí království svoje a uskutečňovati své spasení.

Připadl mi úkol, abych řídil myšlenky naše při této úvodní pobožnosti, kterou se chceme připravit a posvětit ku práci svojí. Nejsou vhodná slova, která jsme slyšeli v textu? Jest v nich řeč o rozvražování, a toť něco, co nám mluví k srdci, co vyjadřuje krátce to, čeho postrádáme a po čem toužíme. Čeho nám, našim sborům a celé církvi naší jest více třeba? Časy rozvrazení, rozvrazení od tváře Páně! Zda a kdy přijdou? Snad říkáme spíše: Kdyby přišly neb až přijdou! A myslíme si: Jinak by to potom vypadalo mezi námi! A mnohé bychom snadno řešili, s čím se nyní nemůžeme dostati kupředu!

Ne. Tak se ptejme: Co my, my sami máme činiti, aby přišly, aby mohly přijíti, aby je mohl poslati Pán náš? — Není naše věc znáti časy neb příhodnosti časů, které leží ve vyšší moci. Avšak toť podmínka na naší straně, tu to stojí: „Činite pokání a obraťte se, aby byly shlazen y hříchy vaše!“

Je to, bratři, všední předmět pro tak významnou a slavnostní příležitost? — Jakkoli často o tom kážeme a slyšíme doma ve svých sborech (a o čem jiném je tak naléhavě nutno mluvit ve shromážděních našich?), zde to nyní uvažme a připusťme k srdci, právě i zde při tomto svém sejítí, na kterém záleží nemálo, na něž hledí mnozí z církve naší a na něž, tak věříme, jsou obráceny i oči Páně. A vy, milí hosté, kteří jste přišli mezi nás, majíce zájem o jednání naše, o tom přemýšlejte s námi.

„Proto činite pokání a obraťte se!“ Tam to volal apoštol k zástupu, který se sběhl do síně Šalamounovy, udiven a předěšen tím, co se stalo. Žebrák, chromý od narození, který sedával u dveří chrámových, které sluly krásné, známy všecně, kteří tamtudy vcházeli a vycházeli, byl pojednou shledán zdrav a chodil, poskakuje a chvále Boha. Jak to bylo možno? Drží se dvou mužů, s nimiž vešel

dovnitř. Uzdravili ho oni? Kdo jsou, že se takové věci dějí skrze ně? — Tu začal Petr mluvit: „Divíte se a hledíte na nás, jakobychem my svou vlastní mocí neb nábožností učinili, aby tento chodil? Ne. Skrze něho se to stalo, kterého jste vy ukřižovali, kterého však Bůh vzkřísil z mrtvých, čehož my svědkové jsme. Ten se tak oslavil, a víra ve jméno jeho dala zdraví tomuto, kterého vidíte a znáte. — Tak jim zvěstoval Ježíše, Spasitele, knížete života, mluvě ke svědomí jejich. Nepoznali ho, ač jeho příchod i jeho utrpení předpovídali všickni proroci jejich a ač se na něm tak předivně naplnila Písma. K nim byl především poslán, ale nepřijali ho, nýbrž zavrhlí a vydali jej na smrt, a i když to učinili z nevědomosti, oni i knížata jejich, jak apoštol v lásce podotýká, a když Bůh z hrozného zlého, které skládali, vyvodil neskonale dobré, uvalili na sebe velikou vinu. Tu musí nahlédnouti a jí hluboce želeť, avšak jest třeba, aby změnili celé své smýšlení a pokorili se před svatým Bohem a jemu a jeho milosti otevřeli srdce. „Proto číňte pokání a obraťte se, aby byly shlazeny hříchy vaše, aby přišly časy rozvrazení od tváře Páně a aby poslal toho, který vám kázán jest, Ježíše Krista!“ Tak je napomínal jako krátce před tím ty zástupy v den svatodušní, osvědčuje vždy zase, že je první povolal Bůh, a že je on, kterého nyní přijala nebesa až do napravení všech věcí, přes to, že se ho odepřeli, miluje a hledá a dobrořečí jim, aby odvrátil každého z nich od nepravosti jeho. Tak k nim mluvil vážně a mocně, a přece pln lásky a mírnosti, až na něj a na Jana, takto kázací, přišli kněží a úředník chrámu a saduceové, těžce nesouce, že lid učili a zvěstovali ve jménu Ježíše vzkříšení z mrtvých. — Nesvědčeli nadarmo. Nebo mnozí, kteří z úst jejich slyšeli slovo, uvěřili, takže počet ze tří tisíců vzrostl na pět tisíc. Avšak přišly časy rozvrazení od tváře Páně? Prožívala je tvořící se církev, ale národ izraelský jako celek? Zůstal zaslepen a zatvrzen, zpečoval se proti ostnům a připravoval si dále soud, až se naplnilo, co on sám, kterého zamítli a podrželi v nenávisti, se slzami přepověděl: „Nechtěli jste! Aj, zanechávat se vám dům váš pustý!“ až se hrozným způsobem uskutečnila kletba, kterou před Mesiášem s trnovou korunou svolávali na sebe: „Krev jeho na nás a na naše dítky!“

„Proto číňte pokání a obraťte se!“ Mělo tam toto apoštolovo důrazné „proto“ svůj zvláštní smysl a důvod? Není v podstatě jiné pro nás. Tak již starozákonní proroci budili svědomí lidu. Hlásal to Jan Křtitel na rozhraní nové smlouvy. Spasitel sám s tímto poselstvím nejprve obcházel. Apoštolé, jako Petr v Jeruzalémě, nepřestávali kázat pokání na odpuštění hříchů. Jde to i všemi epistolami Pavlovými a jinými. A poslední kniha Písem? Leccos nám v ní zůstává temné, avšak ten dojem máme: Tu chtěl oslavený Pán, když dokonál své dílo na zemi a je předal svým poslům, kterým pomáhal a jichž slova potvrzoval, ještě jednou zvláštním způsobem promluvit k církvi svojí. A co jí vzkazuje, jí i andělům, t. j. strážcům a pastýřům jejím? Nejen tam, kde musí vytýkati a karati, i v poselstvích, jež obsahují lecjakou chválu, převládá tento hlas: „Rozhorli se a číň pokání!“ Je to počátek a základ, závisí na tom všechno, celý poměr k Bohu, tkví v tom podmínka všeho života, všeho zdárného vývoje a vzrůstu pro jednotlivce i celé svazky. Rozhlédneme se po dějinách. Přesho svatodušní jaro církve se svými časy rozvrazení od tváře Páně, avšak kdekoli se i pak ukázaly oasy na poušti, nebyli lidé, na něž doléhaly těžce viny jejich, kteří měli probuzená svědomí, kteří tesklili a lkali po milosti Boží, po odpuštění hříchů, po pokoji, kteří se obraceli a nesli ovoce hodné pokání v novotě života? A když došlo k reformaci? Z čeho se zrodila všude a zvláště patrně u nás? Bylo jako za dnu apoštolských. Na duše přišla házeň, začalo uprostřed všeho toho úpadku a vši té po-

věry a nekázně úzkostlivé hledání a ptaní: Tu jsme my se svou porušeností a se svými hříchy, a tu jest svatý Bůh, který nebude posmíván, kterému všickni osobně stojíme a padáme. Jak jest možno, aby nám byl milostiv, abychom s ním měli pokoj? Církev sama, dokonce tak porušená církev, není prostřednice spásy. Nepomohou nikomu prázdné obřady a mrtvé skutky. Tak se lidé stavěli Bohu tváří v tvář, a vanul Duch svatý a dotýkal se svědomí a pokoroval a skličoval, ale pak také ukazoval pomoc. Za pokáním šla víra, která se uchopovala spasitelné milosti v Kristu Ježíši, a obrácení, noví lidé, lidé se shlazenými hříchy a se svatými snažnostmi, s touhou činiti vůli Boží a uskutečňovati jeho království, tvořili nové poměry, a z evangelia Kristova znovu odkrytého těžil celý svět.

Tak i v národu našem. Jde nám o přítomnost, kterou žijeme, avšak ta vyrůstá z minulosti. Jsme tu ještě, jsme tu zase přes všechny proměny času, přes hrozné bouře, které se přehnaly přes naši vlast a hlavy otců našich. Arci, jsme jen ostatky, a to ostatky skrovné, a jest milost od Boha, že i ty zanechal. A co jsme zažili? Věci, kterých otcové žádali viděti a neviděli. Bylo, jak stojí v onom žalmu: „Uvedl jsi nás do lečí, vložil jsi břímě na bedra naše, vsadils člověka na hlavu naši, vešli jsme do ohně i do vody, avšak jsi nás uvedl do rozvážení.“ Tu je toto slovo, které se ozývá v textu našem a jinak se v celém Písmu vyskytuje jen ještě jednou, v knize Příslaví: „Boj se Hospodina a odstup od zlého. Toť bude zdraví životu tvému a rozvážení skostem tvým.“ Přišlo nám rozvážení v pravém smyslu, rozvážení od tváře Páně? Vzešla našemu národu i církvi naši z válečné záplavy krve a slz, jistě i ze vzdechů a modliteb předků našich, ale při tom všem jedině z veliké milosti Boží svoboda a samostatnost v neočekávaných rozměrech, s netušenými možnostmi. Avšak v jakém nás to vše zastihlo stavu? A hnulo se při tom něco uvnitř v nás? Zdálo se nám to jako ve snech, a plná radosti byla srdce naše i ústa naše. Směli jsme se přihlásiti k dráhému dědictví minulosti, a obě zanechaná, avšak rozdělená dřeva, dřevo Judovo a dřevo Josefovo, přiložena k sobě a učiněna dřevem jedním. Byly před nás postaveny i dveře otevřené, jako nikdy před tím. Avšak nové věci volaly po nových lidech, a ti mohou vznikat jen tímto jedním způsobem: „Proto čňte pokání a obraťte se, aby byly shlazeny hříchy vaše.“ Hříchy? Kolikrát v těchto historických letech byla citována věštecká slova velikého národního proroka o návratu vlády věcí našich! To, co v nich řekl o vichřicích hněvu Božího, hříchy našimi na hlavy naše uvedeného, se vynechávalo. Hříchy otců? Snad zločiny, které cizáci po staletí páchali na nás! A naše hříchy? Národ nebyl vychováván, aby se pro ně rozčiloval a kormoutil. Avšak my? Neměli jsme se u takového mezníku dějin všickni zamyslit? Naše hříchy! A nyní ty veliké skutky Hospodina, Boha našeho, ta jeho dobrotivost! Tak se zasvítíl nám, tak nás navštívil! Nebyl příhodný čas, abychom pokání činili? A zatím? Zašli mnozí tak, že si sotva ještě uvědomují, o co jde ve svazku našem? „Aby byly shlazeny hříchy vaše!“ Toť to jedno potřebné, konec a cíl všeho. Teprv pak se může státi to další: „Aby přišly časy rozvážení od tváře Páně a aby poslal toho, který vám kázán jest, Ježíše Krista.“

Mnohé tak doléhá na nás a provází nás sem do tohoto sejití našeho, všelijaké ty příznaky mdlení a upadání. Jací jsme v době, která nás měla zastati zdatné, celé, hotové, připravené vyzdvihnouti krouhech, povýšiti hlasu a věc Páně vésti k novým vítězstvím! „Ostatky Jákobovy budou jako rosa od Hospodina.“ Naplnilo se to na nás? Musíme si vždy zase klásti otázku: Proč naše církev ve dnech tak pohnutých, kdy se mnozí rozhlíželi, nejevila mnohem větší přitažlivost? Nemělo to při všem, čím se to jinak dá vysvětliti, přece

jen i hlubokou vnitřní příčinu? Zklamal všelijak národ, avšak nesešli jsme i my? A jestli přece nastal jakýsi rozmach a lečého bylo dosaženo, z čeho se těšíme, vzrostla-li naše práce a rozvinžily-li se řady naše, zda se neukazuje zřejmě, že jsme zase ochabli a se zastavili? Schází nám zvláště pro novou dobu s novými úkoly a povinnostmi vnitřní schopnost a síla? Není nad jiné tím, že nejde dost hluboko a nezasahuje nejširších kruhů našich toto jedno: „Čiňte pokání a obraťte se!“ Stále se to káže ve chrámech našich, avšak nevyznívá to po většině naprázdno? Kdo to vztahuje na sebe? Kdo se pod to pokořuje celým srdcem? Pokání! Jest různě. Dobře kdosi řekl, že jest trojiho druhu. Jedno lze nazvati světským pokáním. To když člověk dbá o občanskou spravedlnost. Dříve si povoloval a snad zašel i hodně daleko, ale nyní vede spořádaný, před očima lidí bezúhonný život. Druhé jest židovské pokání. Člověk chce býti také pobožný, a proto plní požadavky zákona Božího a přísně pousuzuje ty, kteří je přestupují, zvláště křesťany, na nichž nalézá nedostatky. Právě jest jen křesťanské pokání, když člověk bolestně cítí svůj hřích a třese se a pláče a sám v sobě neshledává ničeho, s čím by mohl býti spokojen a o co by se opřel, a očekává toliko na Boha a na jeho milost v Kristu Ježíši a při tom jest pln lásky k bližním, nepovyšuje se nad ně, žádaje jim téhož milosrdenství, kterého sám došel, a snaže se jim ukazovati cestu a je získávati, aby bylo přidáváno těch, kteří by spaseni byli.

Toť to, čeho nám jest nad jiné třeba každému zvláště a všem společně. Jen tak oživne a zesílí církev naše, když se bude skladat i z lidí, kteří prošli tímto vnitřním soudem a prodělali tuto proměnu, jichž hříchy jsou shlazeny, kteří mají pokoj s Bohem a v nichž jest sformován Kristus. — „Čiňte pokání a obraťte se!“ Jsme zvykli při tom mysliti spíše na ty, kteří jsou ještě daleko a žijí bez Boha na světě. A žel, že takových jest tolik v radách našich! Všechny, také nás, se to týká, a my se především pod to pokoríme, my, na kterých především záleží, a pak to nesme dále a nepřestávejme hlásati a zdůrazňovati slovem i životem. Jen když se své strany splníme tuto podmínku, bude možné, aby přišly i časy rozvážení od tváře Páně; jen pak se můžeme nadíti, že pošle s novou mocí jeho, který nám kázán jest, Ježíše Krista, jeho, ukřižovaného a z mrtvých vstalého, kterého musela přijmouti nebesa až do časů napravení všech věcí, které předpověděl Bůh skrze ústa všech svých svatých proroků od věků. — Splní-li se za našich dnů tyto tužby naše, ponecháme pokorně a důvěrně jemu. On není vázán na nás a na církev naši. My se jen sklánějme před ním a očekávejme na něho a při svědomité práci ve službě jeho budme pilní modliteb, aby dával pokání a odpuštění hříchů. Jakékoli pak jsou jeho záměry a cesty, než skuteční celou radu svoji, to jest hotov vždy zase naplňovati na každém, kdo se kofí před ním a vyzývá milosrdenství jeho: „Rozvážím zajisté duši ustalou a všelikou duši truchlou nasytím.“

Nuže, s takovými myšlenkami i předsevzetími přistupme k dílu svému, a Pán církve řiď všechno jednání a usnášení naše a učin' je zdárné, plodné a poželnané! Amen.

2. Pozdrav Synodu od Rev. Hunter-Boyda z Glasgow, přítele Českobratrské církve evangelické a československého národa. (Překlad z angličtiny.)

Panu senioru Josefu Součkovu v Praze.

Glasgow, 18. června 1927.

Vážený a důstojný pane,

budu mítí nemalou radost, jestliže tento stručný pozdrav dostihne Vás ještě před ukončením zasedání vašeho synodu.

S potěšením vyslechl jsem nedávno vašeho spolubratra prof. dra Fr. Bednáře, když v Edinburghu a Glasgowe podával zprávu o pokroku, jež vaše církev učinila.*) a nemohu jinak, než připojit se k vašemu díkůčinění za ustavičná požehnání, jichž se vaší církvi dostalo v posledním roce. Máte co činiti s vážnými problémy a nesnázemi, avšak některé církve v jiných zemích rády by, troufám si říci, čelily těm z nich, které vyrostly právě ze zdaru práce vašich kazatelů, evangelisačních pracovníků, učitelů náboženství a vašeho věrného lidu. Dovolím si opakovati slova textu, který jsme vybrali při jedné bohoslužbě, konané v den vašeho národního osvobození, 28. října, totiž: „Bratří, prosíme vás a napomínáme v Pánu Ježíši, kterak byste měli choditi a líbiti se Bohu, v tom abyste se rozhojnili ještě více.“ (1. Tessal. 4, 1.)

Jak mnoho tisíc dítek Božích ve vaší milované zemi v minulých pěti letech a zvláště v posledních třech letech, žádalo si viděti to, co vy vidíte a slyšeti to, co vy slyšíte, a nepřestali doufati ve splnění! Jestliže pak oni doufali přes okolnosti, které byly proti nim, jak nevděční bychom byli, kdybychom se neradovali v naději ve věci ještě vyšší, když se nám dostává tak zřejmých povzbuzujících důkazů.

Vzrůst počtu vašich studujících bohosloví jest za našich časů docela výjimečný a proto i z toho se raduji.

V posledních měsících mnoho set vystěhovalců z Československa odešlo do Kanady a ačkoli byli hlavně ze Slovenska a členové římsko-katolické církve, věřím, že dovedou si zachovati to nejlepší, co v sobě chovají, a mítí srdce i myslí otevřené pro věci ještě lepší.

Vzpomínaje s radostí svých čtyř návštěv ve vaší republice a styků s těmi, kteří navštívili naši zemi, toužím ještě jednou vyjádřiti vděčnost k Bohu za duchovní rozvoj vaší církve a za osobní laskavost prokázanou mě choti a mně.

S nejlepším přáním všeho dobra

v úctě oddaný:

T. Hunter Boyd.

*) Dr. Bednář navštívil v květnu 1927 v zastoupení Českobratrské církve evangelické Generální assemblies skotských církví v Edinburghu a péčí br. Hunter Boyda kázal také ve dvou sborech v Glasgowe. Poznámka redakce.

O B S A H:

A. Svolání, zahájení, ustavení synodu.

Zahajovací řeč seniora Součka	3
Členové synodu	8
Ustavení synodu a různé formality	11

B. Usnesení synodu.

Projev synodu p. presidentu republiky T. G. Masarykovi . .	14
--	----

I. Ústava a správa církve:

1. Změny v církevním zřízení	14
2. Kárný řád pro funkcionáře Českobratrské církve evangelické	25
3. Volby do kárných výborů	26
4. Dodržování Řádu pro výchovu a zkoušku diaconů	27
5. Svolení ke kázání	27
6. Spojení úřadu farářského a katechetského	27
7. Otázka instituce t. zv. nominelních farářů	28
8. Vysvětlení k § 45, 8. církv. zřízení o pronajímání sborových nemovitostí	28
9. Dlouho neobsazené farní sbory. Mravní nátlak na absolvované bohoslovce	28
10. Kancelář synodního výboru	29
11. Žádosti o systemisování míst cestujících kazatelů	29
12. Název „seniorát německobrodský“ změněn v název „seniorát tábořský“	29

II. Církev a stát:

13. Poměr církve a státu	29
14. Resoluce o poměru státu k Vatikánu	30
15. Zákony a vládní nařízení dotýkající se Českobratrské církve evangelické	31

III. Náboženský a mravní život církve:

16. Činnost staršovstev má se vztahovati i na duchovní věci	31
17. Směrnice pro nové volby staršovstev	31
18. Členové porušující své povinnosti vůči církvi	31
19. Svěcení neděle	32
20. Provolání a výzva k svěcení dne nedělního	32
21. Vojenská výchova ve školách. Svěcení neděle	32
22. Návštěva chrámová	32
23. Účast při Večeři Páně	33

24. Biblické hodiny	33
25. Důležitost pastorače	33
26. Péče o provinilce ve věznicích	33
27. Hnutí abstinentní	33

IV. Učení církve. Věci bohoslužebné:

28. Apoštolské vyznání víry	34
29. Zásady Českobratrské církve evangelické	36
30. Přísaha	37
31. Vysluhování Večeře Páně z individuálních kalichů	37
32. Bohoslužebná příručka	37
33. Křest dítek osobami k tomu nezřízenými	37
34. Křty dítek rodičů bezkonfesijních	38
35. Při křtu necht' jest přítomen aspoň jeden z rodičů	38
36. Zpěvník Českobratrské církve evangelické	38

V. V ý c h o v a:

37. Řád pro zkoušku a způsobilost zvláštních učitelů (katechetů) českobratrského evangelického náboženství na obecných a občanských školách	39
38. Práce ve Sdruženích českobratrské evang. mládeže	40
39. Poděkování farářů B. Jerieovi, předsedovi Svazu sdružení českobratrské mládeže evangelické	40
40. Ještě práce ve Sdruženích mládeže a v Nedělních školách	40
41. Zřízení prozatímního místa sekretáře pro práci mezi mládeží	41
42. Výzva k abiturientům, aby se věnovali studiu bohosloví	42
43. Kurs pro přípravu ke zkoušce katechetské	42
44. Žádost, aby zřízeno bylo více míst katechetských	42
45. Vyučování náboženství na středních školách při počtu žáků menším nežli dvacet	42
46. Husova fakulta bohoslovecká a církev československá	42
47. Návrh na zřízení stolice pro náboženskou pedagogiku při Husově fakultě v Praze	43
48. Kursy pro pracovníky a vůdce práce mezi mládeží	43
49. Zřízení stálé komise pro veškerou náboženskou výchovu v církvi	43
50. Odhlašování žáků z vyučování náboženství	43
51. Účast mládeže hlásící se ke confirmaci	43
52. Účast při nepovinném vyučování náboženství na středních školách	43
53. Bohoslovci z Ameriky musí prokázatí vzdělání rovnocenné s naší střední školou	44
54. Dozorci pro vyučování náboženství	44
55. Cvičení církevních písní na veřejných školách	44
56. Církevní rovnoprávnost ve školách	44
57. Udělování podpor a stipendií pro bohoslovce	44
58. Učitelské konference	44
59. Schválení učebnic	44

VI. Styky se zahraničními protestanty české i mimočeské národnosti:

60. Organisační řád synodního odboru pro styk se zahraničními církvemi	45
61. Styk se zahraničními cizojazyčnými církvemi	46
62. Rev. Kenneth Miller, New York	47

63. Večer věnovaný hostům z ciziny	47
64. Dr. Václav Losa, Pittsburgh	48
65. Dr. D. Maclean, Edinburgh	48
66. Dr. Samuel Zwemer, Kahyra	49
67. Rev. Josef Havlík, Clarkson, Nebraska	49
68. Rev. Josef Křenek D. D., Silver Lake, Minn., U. S. A.	49
69. S. A. Beránek, Omaha; Jos. Hegar, Temple, Texas; rev. Václav Vaněk, Chicago	49
70. Exulanti a emigranti evangelické církve české v Polsku, Rumunsku a Jugoslávii	49
71. Českobratrští evangelíci ve Vídni	50
72. Náboženské hnutí na Ukrajině	50
73. Aliance pro mezinárodní přátelství. Konference pro praktické křesťanství. Konference o otázkách víry a řádu	50
74. Světová evangelická aliance	50
75. Konference presbyterní aliance v Pešti	50
76. Budapešťská konference pro židovskou misii	50
77. Traktátní společnost evangelická	51
78. Skotská národní biblická společnost	51
79. Britická a zahraniční společnost biblická	51

VII. Styky s jinými církvemi a korporacemi v R.Č. S.:

80. Svaz evangelických církví v RČS.	51
81. Pozdrav evangelické a. v. církvi na Slovensku	51
82. Reformovaná církev na Slovensku	52
83. Československá církev	52
84. Německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku	52
85. Styky s Jednotou bratrskou	52
86. Resoluce o důležitosti práce České diakonie	52
87. Resoluce o sociální práci konané v Myslibořicích	52
89. Resoluce o Rev. Fr. Horníčkově ze Spojených států amerických a o jeho americké akci ve prospěch ústavů v Myslibořicích	53
89. Spolek Husův dům v Praze	53
90. Jeronymova jednota	53
91. Dívčí výchovavací ústav v Krabčicích	53
92. Akad. evang. spolek „Jeronym“ v Praze	53
93. Pěvecký spolek „Blahoslav“ v Praze	53
94. „Kostnická jednota“	54
95. Spolek Komenského, Comenium, Kalich	54
96. Misijní jednota	54

VIII. Misie mezi pohany:

79. Misie mezi pohany	55
98. Sbírka pro misii mezi mohamedány	55

IX. Věci hospodářské:

99. Společná církevní pokladna	55
100. Resoluce o průměru příspěvků církevních na jednu duši	56
101. Chrámové všecírkevní sbírky	56
102. Zásady pro výkazy o finanční účinnosti údu sborů	57
103. Oběžník o změně salární základny	57
104. Oběžník o finanční administrativě sborů	59

105. Směrnice minimálních příjmů duchovenských . . .	62
106. Čas výplaty státní dotace . . .	66
107. Ustanovení, jaké platy ze svých vlastních prostředků mají sbory dávat na služné svých duchovních. (Platový plán.) . . .	66
108. Případy, kdy lze jít i pod minimum 8000 Kč farářského platu, poskytovaného z prostředků sborových . . .	66
109. Hmotný závazek filiálních sborů a stanic vůči svému diakonovi nebo jinému výpomocnému pracovníku . . .	66
110. Výhody pro sbory skládající se z převážné většiny ze členů nově přistoupilých . . .	66
111. Úprava funkčních platů konseniorů	67
112. Služební smlouva s B. Valešem, sekretářem synodního výboru	67
113. Služební smlouva s Jarmilou Tomšovou, úřednicí v kanceláři synodního výboru	67
114. Žádost emerit. vojenského faráře B. Gerži o pensijní příspěvek	67
115. Žádosti ze sborů Dol. Valteřice a Bohuslavice	67
116. Uložení peněžních hotovostí všecírkevních	67
117. Tiskopisy sborového deníku příjmů a vydání	67
118. Českobratrské evangelické sbory ve Slezsku	68
119. Vokační plat duchovenský a zvláštní příplatky k němu	68
120. Leták o kongruu a dotaci	69
121. Rozdělování finančních prostředků k stavebním a jiným věcným účelům sborovým	69
122. Státní příspěvek na sborové stavby	69
123. Všecírkevní stavební fond	69
124. Stavební věci sborové	70
125. Poděkování staveb. znalci arch. B. Kozákovi v Praze	70
126. Další stavba Husova domu v Praze	70
127. Budovy bývalého církevního učitel. ústavu v Čáslavi	70
128. Budova Husova domu v Hradci Králové	70
129. Zakoupení domku „Na sboru“ v Kunvaldě	70
130. Revize účtů a hodnot církevního jmění, vykázaného v bilanci ke dni 31. března 1927. Zpráva ke IV. synodu str. 89—126. Poděkování br. synod. kurát. Kavkovi a p. Holému	71
131. Sloučení fondů	71
132. Likvidace společného jmění býv. rakouské evang. církve ve Vídni, Poděkování dru J. Královi	72
133. Úhrada výloh čtvrtého synodu	72
134. Cestné a diety členů čtvrtého synodu	72
135. Seniorátní odbory pro povzbuzování sborů k zájmu o potřeby naší církve	73
136. Dary ze zahraničí	73

X. Věci pensijní:

137. Změny ve stanovách Pensijního fondu českobratrské církve evang.	73
138. Započítávání válečných let do pense	77
139. Liknavé odvádění pensijních příspěvků	77
140. Liknavé odvádění pensijních chrámových sbírek	77
141. Účetní stránka pensijního fondu. Poděkování dru Královi a J. Holému	77
142. Výzva k farářům, aby jen ve velmi naléhavých případech odcházeli do pense	77
143. Pensijní a vdovské požitky z prostředků státní dotace	77

144. Započítávání pensijních požitků od sboru do pensijního přídělů emer. farářů ze státní dotace	78
---	----

XI. Různé věci:

145. Volba členů synodního výboru	78
146. Poděkování senioru Jos. Součkovi a členům synodního výboru	78
147. Sjezd sborů Českobratrské evangelické církve	78
148. Různá poděkování	79
149. Seznamování studentů bohosloví s administrativou sborů	79
150. Jednací řád budiž vytištěn spolu s novým vydáním církevního zřízení	79
151. Ohlášky snoubenců na vývěsní tabuli farního úřadu . .	79
152. Doba svolání synodu	79
153. Důležitost styků s čelnými českobratrskými politickými osobnostmi	79
154. Projev k sedmdesátým narozeninám dra J. Herbena . .	79
155. Projev k šedesátým narozeninám dra Ferd. Hrejsy . .	80
156. Pozdrav nemocným bratrům farářů K. Hadačovi v Lysé a Č. Kloučkovi v Pardubicích	80
157. Správné jméno církve na razítkách a pečeti sborů . .	80
158. Dispens od diakonské zkoušky pro br. Lad. Kubáta z Prahy	80
159. Svolení k vykonávání oddavek pro diakona Ad. Pindora ve Starých Hamrech	80
160. Sepsání dějin jednotlivých sborů. Seznamy tolerančních rodin	80
161. Resoluce o časopise „Český Bratr“	81
162. Inseráty loterní v českobratrských evang. časopisech .	81
163. Verifikace neschválených protokolů synodních . . .	81
164. Místo a čas příštího synodu	81
165. Poděkování zapisovatelům a ukončení synodu . . .	81

XII. Přehled o odborech zvolených čtvrtým synodem nebo synody předchozími	81
---	----

XIII. Neprojednané předlohy	83
---------------------------------------	----

C. Přílohy.

1. Kázání pronesené před synodem od konseniora V. Szalatnaye z Kutné Hory	84
2. Pozdrav synodu od Rev. Hunter-Boyda	88